

Online kérdőíves kutatás leíró statisztikai eredményei

műfaj

**A tanulmány a Kereskedelmi Alkalmazottak Szakszervezetének
GINOP-5.3.5-18-2018-00051 számú projektje keretében
készült.**

kelt

Creative Commons 4.0 BY-NC-ND

**A tanulmány szabadon letölthető és megosztható, amennyiben
tartalmazza az eredeti forrás megnevezését. Megváltoztatása vagy
kereskedelmi alkalmazása nem megengedett.**

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Tartalom

Elméleti háttér	3
Általános leíró statisztika	4
Válaszok a teljes mintában (1-5 skála)	4
Válaszok a teljes mintában (összevont skála)	16
Főbb megállapítások 1.....	26
Demográfiai és egyéb jellemzők menti bontás.....	29
Nemi különbségek.....	29
Főbb megállapítások 2.....	42
Életkori sajátosságok	43
Főbb megállapítások 3.....	63
Képzettségi szint	63
Főbb megállapítások 4.....	73
Területi összehasonlítás – nyugat és kelet.....	74
Főbb megállapítások 5.....	84
Munkakör szerinti elemzés	85
Főbb megállapítások 6.....	95
Szakszervezettel kapcsolatos elvárások	95
Összefoglaló	97
Melléklet.....	99

Elméleti háttér

A kérdőíves vizsgálat a leggyakrabban használt kutatási, információszerzési technika, alkalmas leíró, magyarázó és felderítő célokra. Információk gyűjthetők továbbá attitűdök, ismeretek, vélemények, elvárások, tapasztalatok a kitöltők magatartására vonatkozóan. Előnye, hogy viszonylag könnyen kivitelezhető, többnyire nem terheli a megkérdezetteket, megfelelően szerkesztett és kitöltött kérdőívek releváns információkat szolgáltathatnak a kutató számára. Bizonyos kutatási témák esetén gyakran az egyetlen alkalmazható lehetőség. Interneten keresztül történő kérdőív lekérdezést a segített kérdések közé soroljuk, mivel a programozás lehetővé teszi, hogy a hibás válaszra, válasz hiányra figyelmeztessük a megkérdezettet, illetve a kérdések közötti logikai kapcsolatokat, ugrásokat automatikusan követi¹.

A kvantitatív kutatásokban attitűdök, vélemények, állapotok stb. feltárásához az esetek többségében összetett mutatók alkalmasak. Ilyen típusú mutató a skála, amiből a kérdőív nagy része állt. Egy 5 fokos skálán szeretnénk volna megtudni a kiskereskedelemben dolgozók mennyire értenek egyet a megalapozó tanulmányunk által megalapozott állításokra. Ez az ún. *Likert skála*, amely állapotok és vélemények mérésére használható, amikor a válaszadóknak egy állítás kapcsán kell egyetértésük mértékét jelölniük. Ennek a mércének mindig öt fokozata van, és több különböző álláspontot tükröző állítás alkotja.

A skála állításainál az alábbi szempontok mentén kerültek kialakításra:

- világos, egyértelmű megfogalmazás (többszörösen összetett mondatok kerülése)
- hangnem udvarias, kellemes
- egyszerre egy dologra legyünk kíváncsiak
- ún. sugalmazó állítások kerülése
- ne haladja meg a válaszadó elvárható tudását, tapasztalatait
- állítások rövid, lényegre törő megfogalmazása, a gyors elolvasás és értelmezés érdekében, és így segítve a gyors választ is. Ez különösen fontos az önkitöltős kérdőívek esetében.

¹ https://www.etk.pte.hu/protected/OktatasiAnyagok/%21Palyazati/sport/Kutatasmodszertan_e.pdf

A skálák attribútumai:

- 5 – teljesen egyetértek
- 4 – inkább egyetértek
- 3 – nem tudok állást foglalni
- 2 – inkább nem értek egyet
- 1 – egyáltalán nem értek egyet

A skálás kérdések után 4 db nominális szintű kategória választós kérdést tartalmazott a kérdőív. Az utolsó kérdésnél arra kértük a kitöltőket, jelöljék meg a felkínált lehetőségek közül azokat (maximum kettőt), amiket a legfontosabbnak tartanak a szakszervezet munkájában. A mintavétel független és véletlenszerűen történt a kiskereskedelemben dolgozók körében a KASZ szakmai együttműködésével.

Általános leíró statisztika

Az elemzésben először minden attribútumot, válaszkategóriát külön, majd a későbbiekben a 4-es és 5-ös válaszkategóriákat összevonva vizsgáljuk, így minden válaszadó, aki tehát az 'inkább egyetért' és 'teljesen egyetért' kategóriát választotta, az 'egyetért' elemzésünk szerint az állítással.

Elemzésünkben relatív gyakorisággal (*valid percent*) számolunk, mert feltételezzük, hogy a hiányzó esetek arányosan vannak elosztva az összes válaszkategória között. Nem az adattábla teljes elemszámára arányosítjuk az abszolút gyakoriságot, hanem a változó valós, nem hiányzó értékeinek a számára.

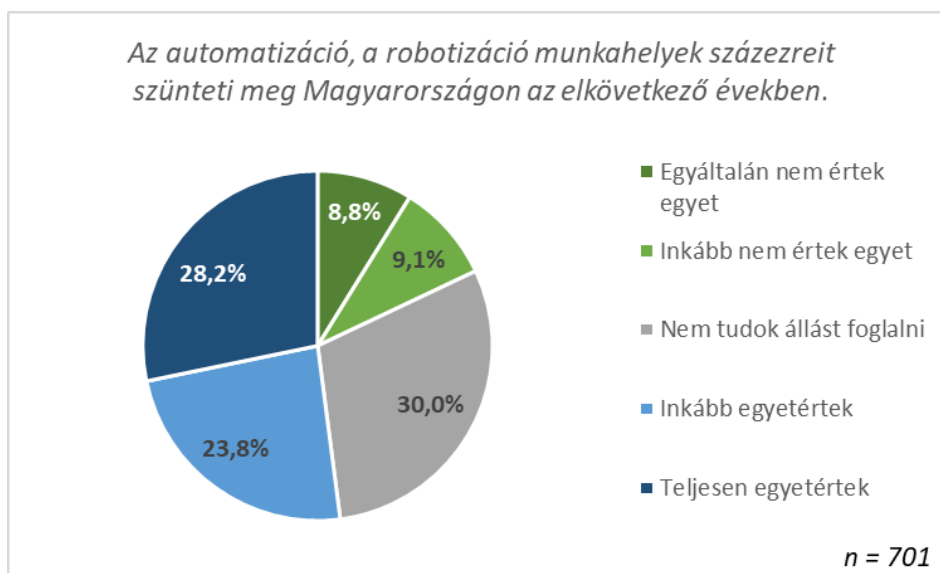
Válaszok a teljes mintában (1-5 skála)

A válaszok az alábbiak szerint alakultak **a teljes mintán a skála kérdések esetében:**

1. Az automatizáció, a robotizáció munkahelyek százezreit szünteti meg Magyarországon az elkövetkező években.

Az átlagérték 3.53 volt (tehát nem tudok állást foglalni és az inkább egyetért között). Módusz (leggyakoribb válasz): 3.

- a válaszadók 8,8%-a egyáltalán nem értett egyet az állítással.
- a válaszadók 9,1%-a inkább nem értett egyet az állítással.
- a válaszadók 30%-a nem tudott állást foglalni.
- a válaszadók 23,8%-a inkább egyetértett az állítással.
- a válaszadók 28,2%-a teljesen egyetértett az állítással.

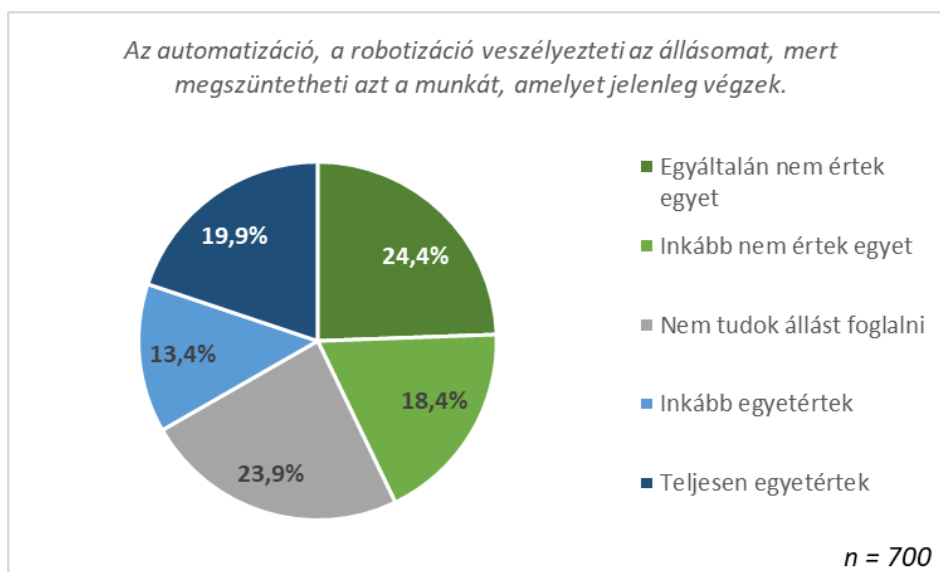

1. ábra: Munkahelyek megszűnése

2. Az automatizáció, a robotizáció veszélyezteti az állásomat, mert megszüntetheti azt a munkát, amelyet jelenleg végzek.

Az átlagérték 2.86 volt (tehát az inkább nem ért egyet és az nem tud állást foglalni között). Módusz (leggyakoribb válasz): 1.

- a válaszadók 24,4%-a egyáltalán nem értett egyet az állítással.
- a válaszadók 18,4%-a inkább nem értett egyet az állítással.
- a válaszadók 23,9%-a nem tudott állást foglalni.
- a válaszadók 13,4%-a inkább egyetértett az állítással.
- a válaszadók 19,9%-a teljesen egyetértett az állítással.

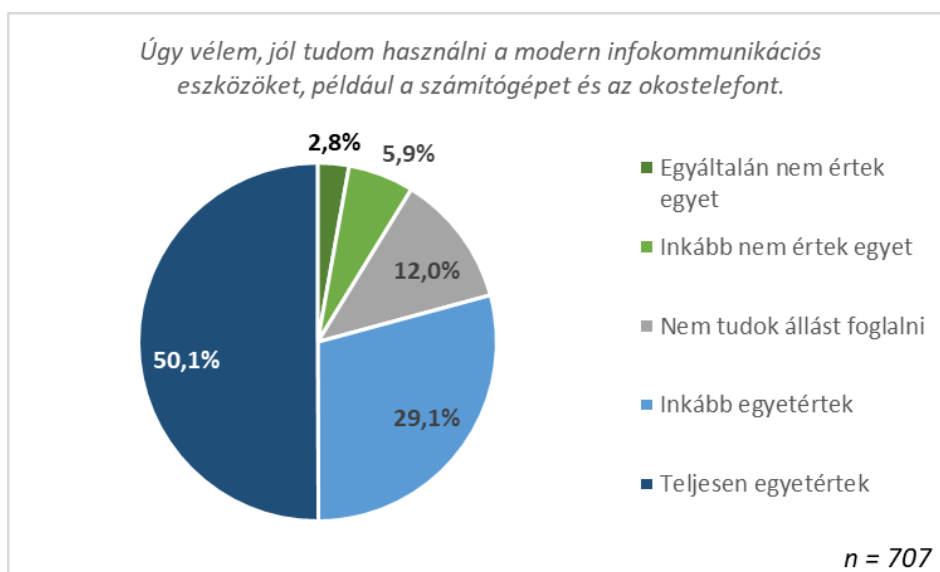

2. ábra: Saját munkahely veszélyeztetése

3. Úgy vélem, jól tudom használni a modern infokommunikációs eszközöket, például a számítógépet és az okostelefont.

Az átlagérték 4.18 volt (tehát az inkább egyetérthez közel). Módusz (leggyakoribb válasz): 5.

- a válaszadók 2,8%-a egyáltalán nem értett egyet az állítással.
- a válaszadók 5,9%-a inkább nem értett egyet az állítással.
- a válaszadók 12%-a nem tudott állást foglalni.
- a válaszadók 29,1%-a inkább egyetértett az állítással.
- a válaszadók 50,1%-a teljesen egyetértett az állítással.

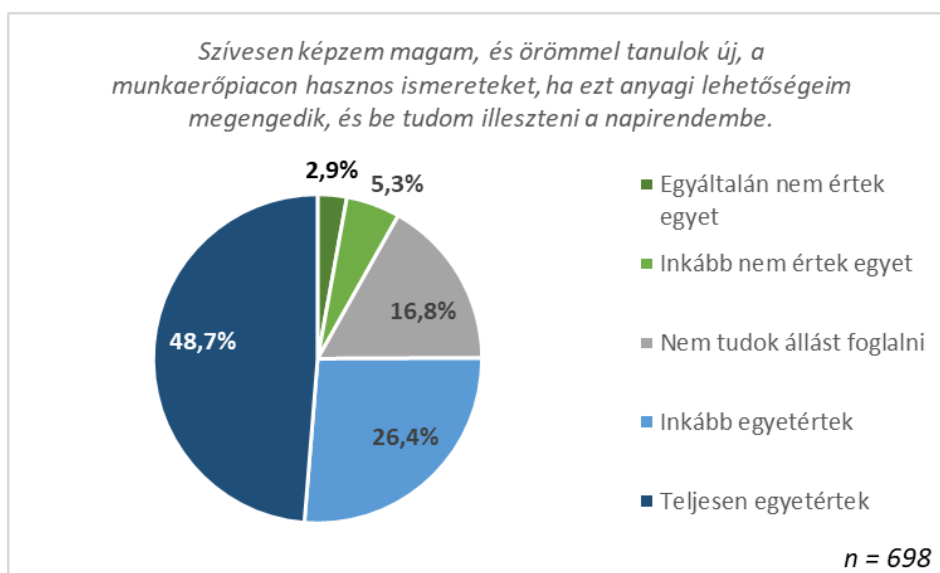

3. ábra: Infokommunikációs eszközök használata

4. Szívesen képezem magam, és örömmel tanulok új, a munkaerőpiacon hasznos ismereteket, ha ezt anyagi lehetőségeim megengedik, és be tudom illeszteni a napirendembe.

Az átlagérték 4.13 volt (tehát az inkább egyetérthet közel). Módusz (leggyakoribb válasz): 5.

- a válaszadók 2,9%-a egyáltalán nem értett egyet az állítással.
- a válaszadók 5,3%-a inkább nem értett egyet az állítással.
- a válaszadók 16,8%-a nem tudott állást foglalni.
- a válaszadók 26,4%-a inkább egyetértett az állítással.
- a válaszadók 48,7%-a teljesen egyetértett az állítással.

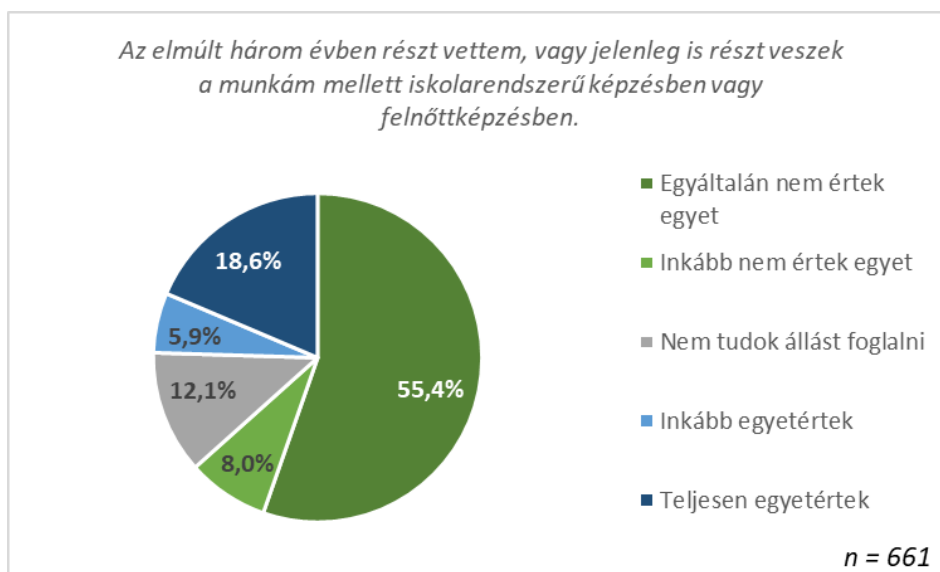

4. ábra: Új, napirendbe illeszthető ismeretek

5. Az elmúlt három évben részt vettem, vagy jelenleg is részt veszek a munkám mellett iskolarendszerű képzésben vagy felnőttképzésben.

Az átlagérték 2.24 volt (tehát az inkább nem ért egyet és az nem tud állást foglalni között). Módusz (leggyakoribb válasz): 1.

- a válaszadók 55,4%-a egyáltalán nem értett egyet az állítással.
- a válaszadók 8%-a inkább nem értett egyet az állítással.
- a válaszadók 12,1%-a nem tudott állást foglalni.
- a válaszadók 5,9%-a inkább egyetértett az állítással.
- a válaszadók 18,6%-a teljesen egyetértett az állítással.

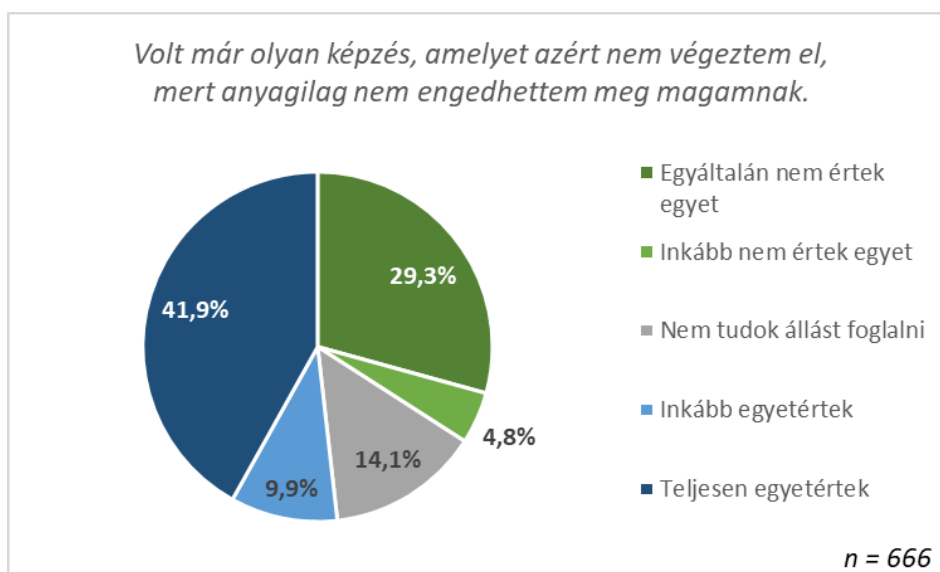

5. ábra: Résztvétel képzésen, felnőttképzésen

6. Volt már olyan képzés, amelyet azért nem végeztem el, mert anyagilag nem engedhettem meg magamnak.

Az átlagérték 3.3 volt (tehát a nem tud állást foglalni és az inkább egyetért között). Módusz (leggyakoribb válasz): 5.

- a válaszadók 29,3%-a egyáltalán nem értett egyet az állítással.
- a válaszadók 4,8%-a inkább nem értett egyet az állítással.
- a válaszadók 14,1%-a nem tudott állást foglalni.
- a válaszadók 9,9%-a inkább egyetértett az állítással.
- a válaszadók 41,9%-a teljesen egyetértett az állítással.

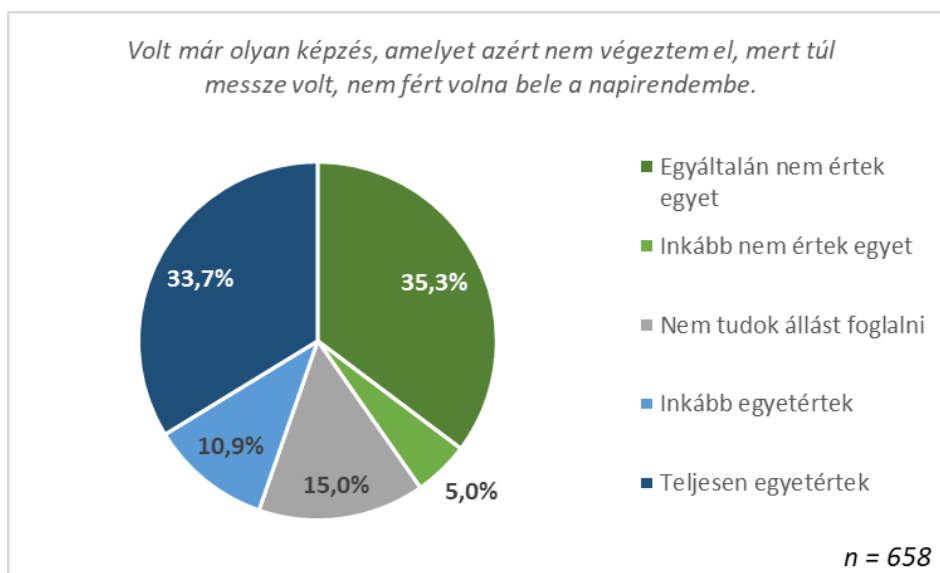

6. ábra: Anyagi okokból nem vett részt képzésen

7. Volt már olyan képzés, amelyet azért nem végeztem el, mert túl messze volt, nem fért volna bele a napirendembe.

Az átlagérték 3.03 volt (tehát a nem tud állást foglalnihoz közel). Módusz (leggyakoribb válasz): 1.

- a válaszadók 35,3%-a egyáltalán nem értett egyet az állítással.
- a válaszadók 5%-a inkább nem értett egyet az állítással.
- a válaszadók 15%-a nem tudott állást foglalni.
- a válaszadók 10,9%-a inkább egyetértett az állítással.
- a válaszadók 33,7%-a teljesen egyetértett az állítással.

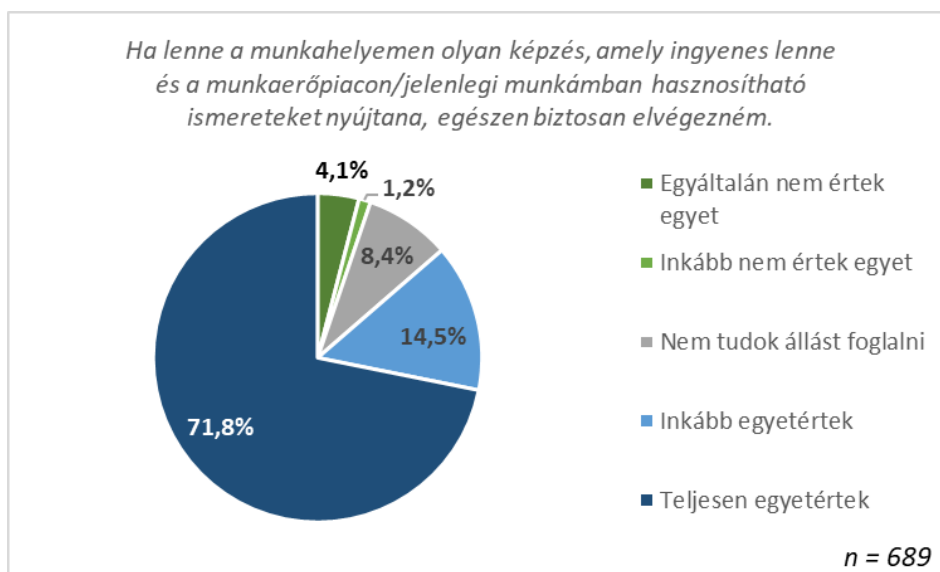

7. ábra: Időhiány miatt nem vett részt képzésen

8. Ha lenne a munkahelyemen olyan képzés, amely ingyenes lenne és a munkaerőpiacon/jelenlegi munkámban hasznosítható ismereteket nyújtana, egészen biztosan elvégezném.

Az átlagérték 4.49 volt (tehát az inkább egyetért és a teljesen egyetért között). Módusz (leggyakoribb válasz): 5.

- a válaszadók 4,1%-a egyáltalán nem értett egyet az állítással.
- a válaszadók 1,2%-a inkább nem értett egyet az állítással.
- a válaszadók 8,4%-a nem tudott állást foglalni.
- a válaszadók 14,5%-a inkább egyetértett az állítással.
- a válaszadók 71,8%-a teljesen egyetértett az állítással.

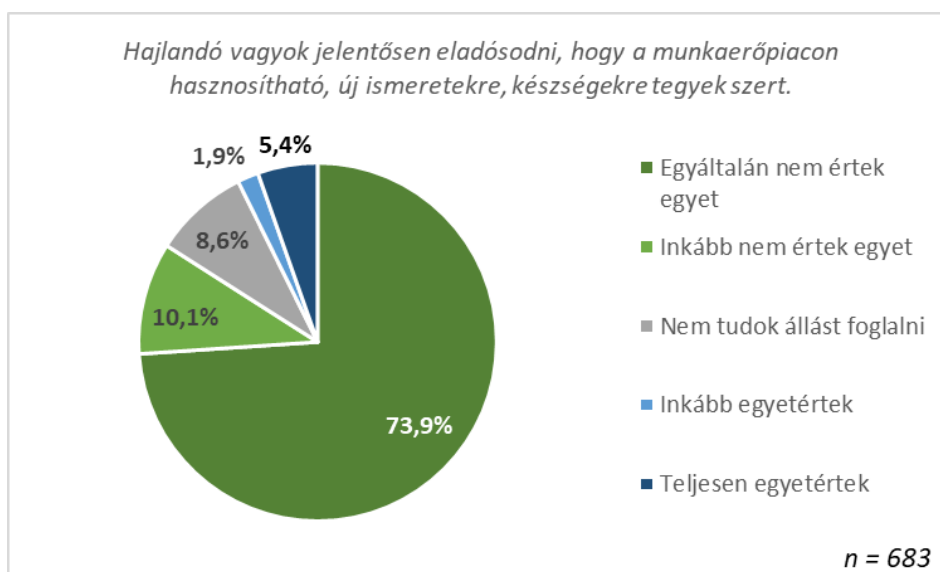

8. ábra: Részvétel ingyenes képzésen

9. Hajlandó vagyok jelentősen eladósodni, hogy a munkaerőpiacon hasznosítható, új ismeretekre, készségekre tegyek szert.

Az átlagérték 1.55 volt (tehát az egyáltalán nem ért egyet és az inkább nem ért egyet között). Módusz (leggyakoribb válasz): 1.

- a válaszadók 73,9%-a egyáltalán nem értett egyet az állítással.
- a válaszadók 10,1%-a inkább nem értett egyet az állítással.
- a válaszadók 8,6%-a nem tudott állást foglalni.
- a válaszadók 1,9%-a inkább egyetértett az állítással.
- a válaszadók 5,4%-a teljesen egyetértett az állítással.

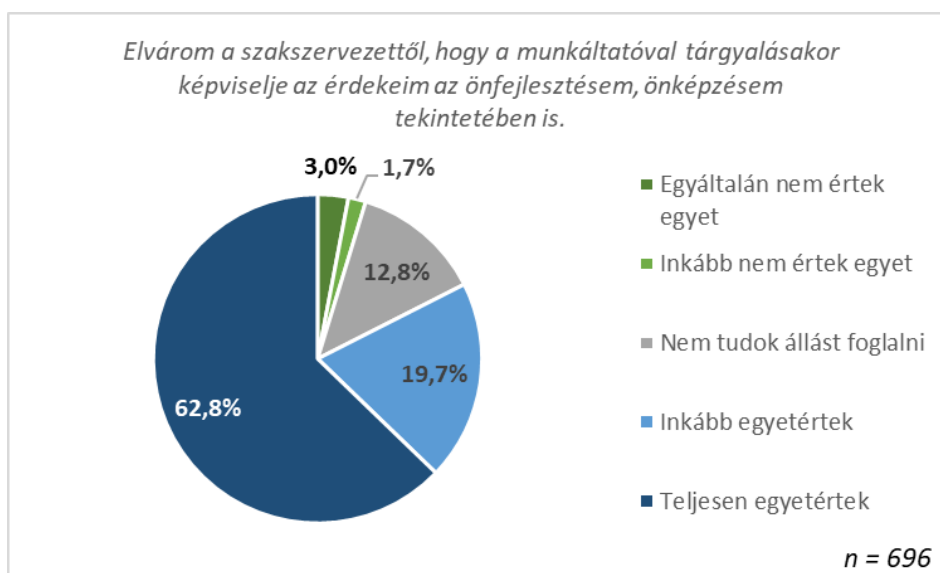

9. ábra: Eladósodási hajlandóság

10. Elvárom a szakszervezettől, hogy a munkáltatóval tárgyalásakor képviselje az érdekeim az önfejlesztésem, önképzésem tekintetében is (például: tanulmányi szabadság, tandíjtámogatás).

Az átlagérték 4.38 volt (tehát az inkább egyetért és a teljesen egyetért között). Módusz (leggyakoribb válasz): 5.

- a válaszadók 3%-a egyáltalán nem értett egyet az állítással.
- a válaszadók 1,7%-a inkább nem értett egyet az állítással.
- a válaszadók 12,8%-a nem tudott állást foglalni.
- a válaszadók 19,7%-a inkább egyetértett az állítással.
- a válaszadók 62,8%-a teljesen egyetértett az állítással.

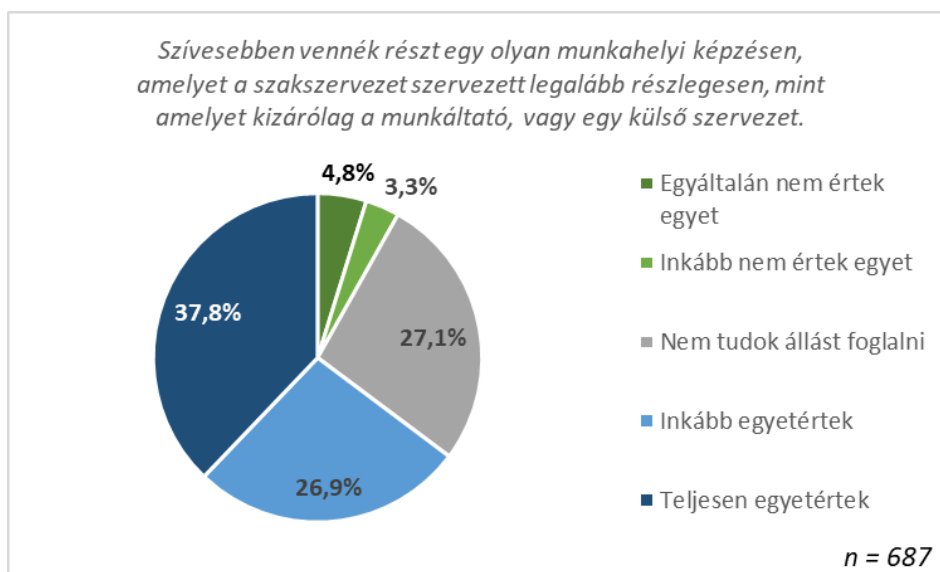

10. ábra: Önfejlesztés szakszervezeti képviselete

11. Szívesebben vennék részt egy olyan munkahelyi képzésen, amelyet a szakszervezet szervezett legalább részlegesen, mint amelyet kizárólag a munkáltató vagy egy külső szervezet.

Az átlagérték 3.9 volt (tehát az inkább egyetérthez közel). Módusz (leggyakoribb válasz): 5.

- a válaszadók 4,8%-a egyáltalán nem értett egyet az állítással.
- a válaszadók 3,3%-a inkább nem értett egyet az állítással.
- a válaszadók 27,1%-a nem tudott állást foglalni.
- a válaszadók 26,9%-a inkább egyetértett az állítással.
- a válaszadók 37,8%-a teljesen egyetértett az állítással.

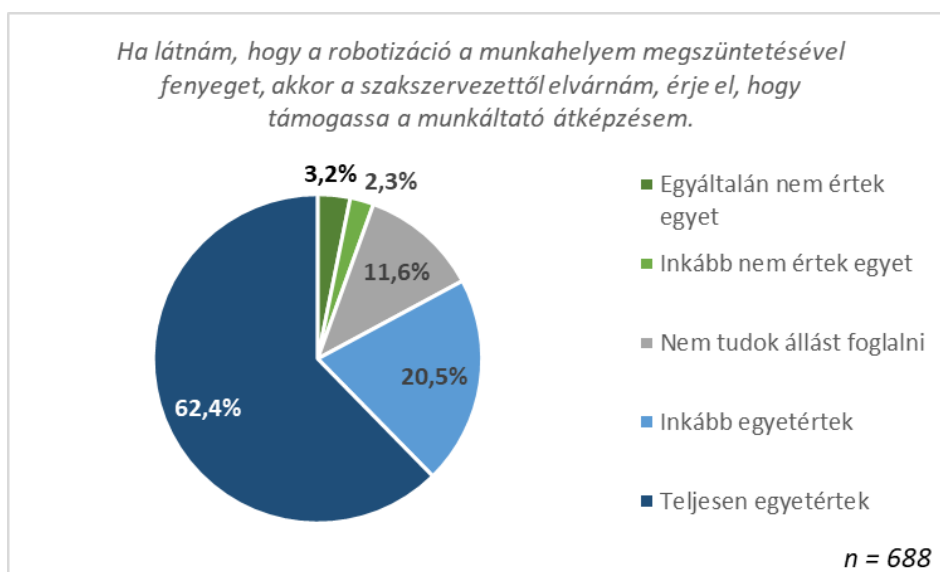

11. ábra: Részvétel szakszervezet által szervezett képzésen

12. Ha látnám, hogy a robotizáció a munkahelyem megszüntetésével fenyeget, akkor a szakszervezettől elvárnám, érje el, hogy támogassa a munkáltató átképzésem.

Az átlagérték 4.36 volt (tehát az inkább egyetért és a teljesen egyetért között). Módusz (leggyakoribb válasz): 5.

- a válaszadók 3,2%-a egyáltalán nem értett egyet az állítással.
- a válaszadók 2,3%-a inkább nem értett egyet az állítással.
- a válaszadók 11,6%-a nem tudott állást foglalni.
- a válaszadók 20,5%-a inkább egyetértett az állítással.
- a válaszadók 62,4%-a teljesen egyetértett az állítással.

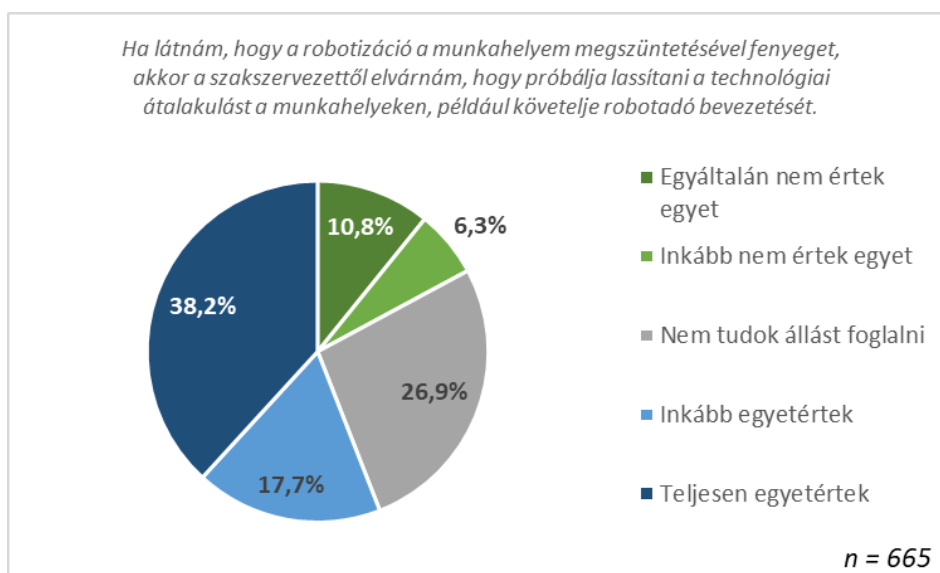

12. ábra: Robotizációval szembeni átképzési támogatás

13. Ha látnám, hogy a robotizáció a munkahelyem megszüntetésével fenyeget, akkor a szakszervezettől elvárnám, hogy próbálja lassítani a technológiai átalakulást a munkahelyeken, például követelje robotadó bevezetését.

Az átlagérték 3.66 volt (tehát a nem tud állást foglalni és az inkább egyetért között). Módusz (leggyakoribb válasz): 5.

- a válaszadók 10,8%-a egyáltalán nem értett egyet az állítással.
- a válaszadók 6,3%-a inkább nem értett egyet az állítással.
- a válaszadók 26,9%-a nem tudott állást foglalni.
- a válaszadók 17,7%-a inkább egyetértett az állítással.
- a válaszadók 38,2%-a teljesen egyetértett az állítással.

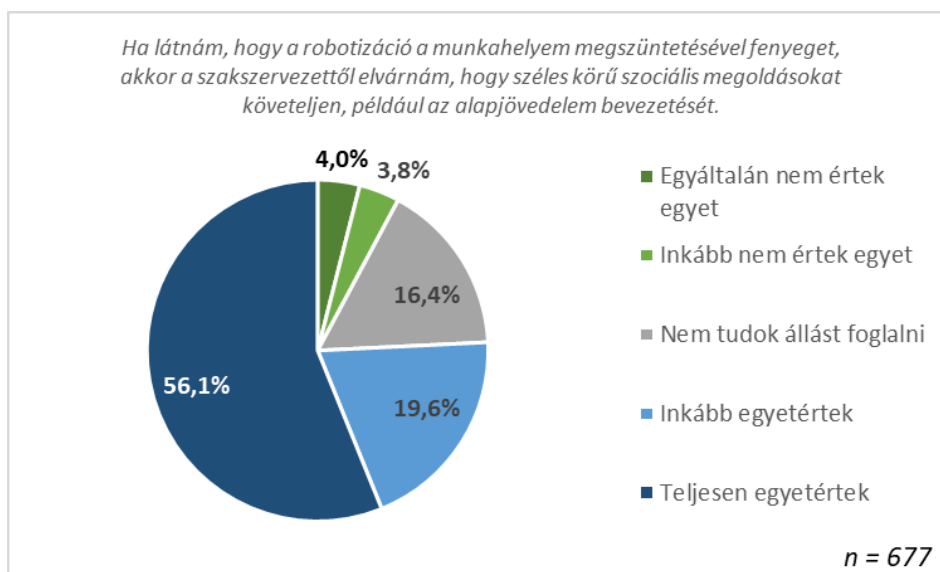

13. ábra: Robotizáció miatti átalakulás lassítása

14. Ha látnám, hogy a robotizáció a munkahelyem megszüntetésével fenyeget, akkor a szakszervezettől elvárnám, hogy széles körű szociális megoldásokat követeljen, például az alapjövedelem bevezetését.

Az átlagérték 4.2 volt (tehát az inkább egyetért és a teljesen egyetért között). Módusz (leggyakoribb válasz): 5.

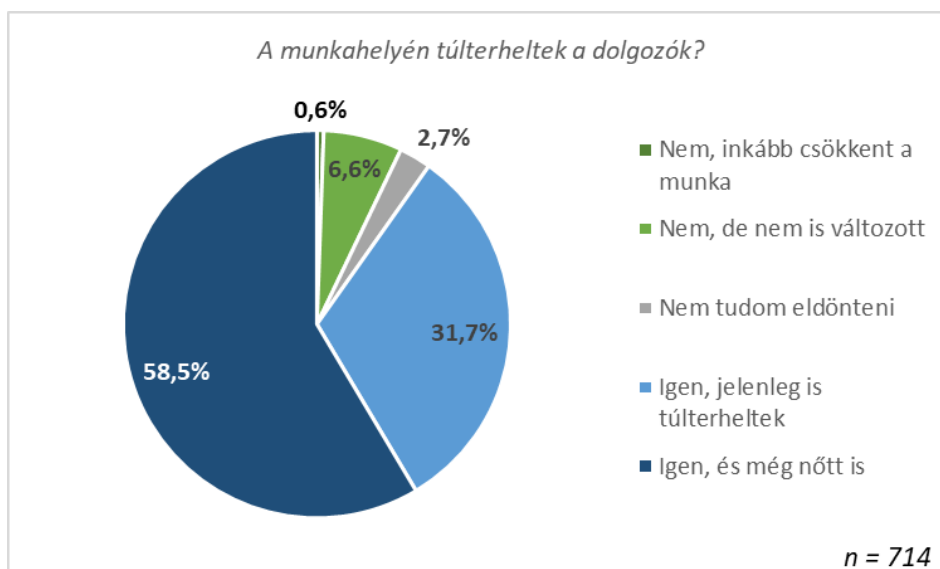
- a válaszadók 4%-a egyáltalán nem értett egyet az állítással.
- a válaszadók 3,8%-a inkább nem értett egyet az állítással.
- a válaszadók 16,4%-a nem tudott állást foglalni.
- a válaszadók 19,6%-a inkább egyetértett az állítással.
- a válaszadók 56,1%-a teljesen egyetértett az állítással.

14. ábra: Robotizáció miatti szociális támogatás

15. Ön mit tapasztal, munkahelyén túlterheltek a dolgozók?

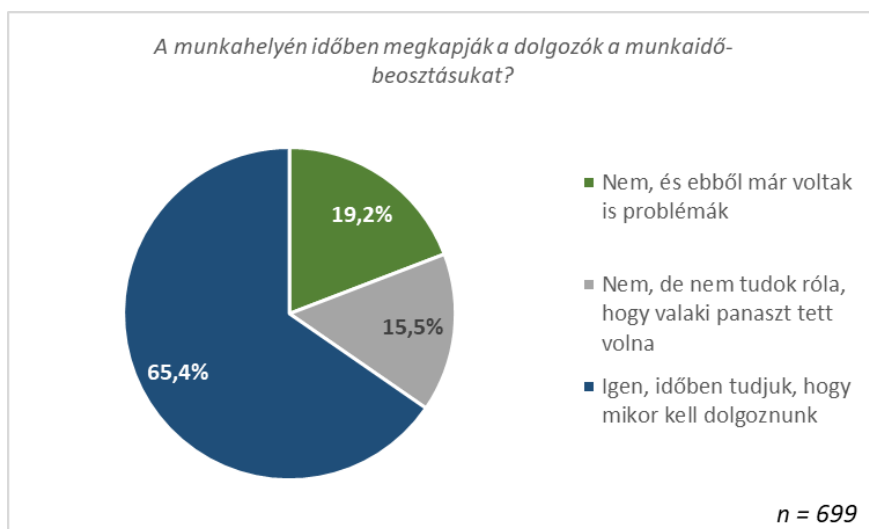
- a válaszadók 0,6%-a szerint nem, inkább csökkent a munka.
- a válaszadók 6,6%-a szerint nem, de nem is változott.
- a válaszadók 2,7%-a nem tudott állást foglalni.
- a válaszadók 31,7%-a szerint igen, jelenleg is túlterheltek.
- a válaszadók 58,5%-a szerint igen, és még nőtt is a teher.

15. ábra: Munkahelyi túlterheltség

16. Időben megkapják a dolgozók a munkaidő-beosztásukat?

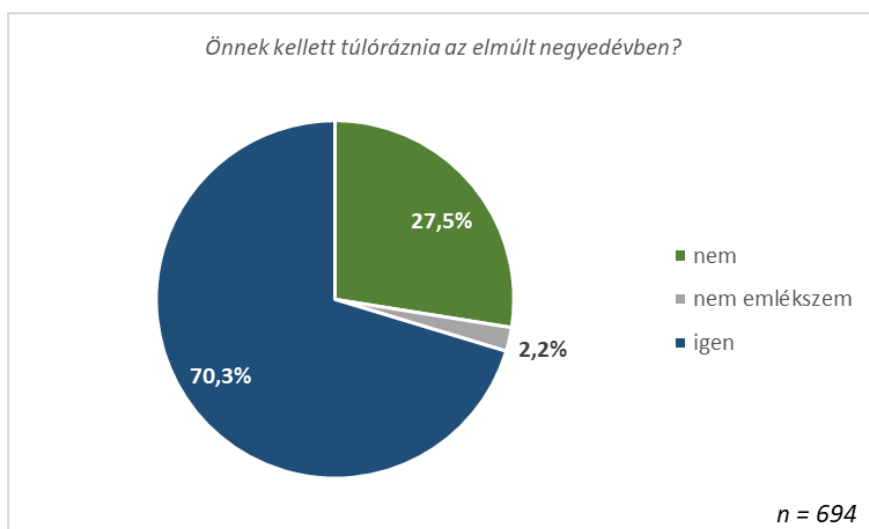
- a válaszadók 19,2%-a szerint nem, és ebből már voltak is problémák
- a válaszadók 15,5%-a szerint nem, de nem tud róla, hogy valaki panaszt tett volna
- a válaszadók 65,4%-a szerint igen, időben tudjuk, hogy mikor kell dolgoznunk.

16. ábra: Munkahelyi beosztás

17. Önnek kellett túlóráznia az elmúlt negyedévben?

- a válaszadók 25,5%-ának nem.
- a válaszadók 2,2%-a nem emlékszik.
- a válaszadók 70,3%-ának igen.

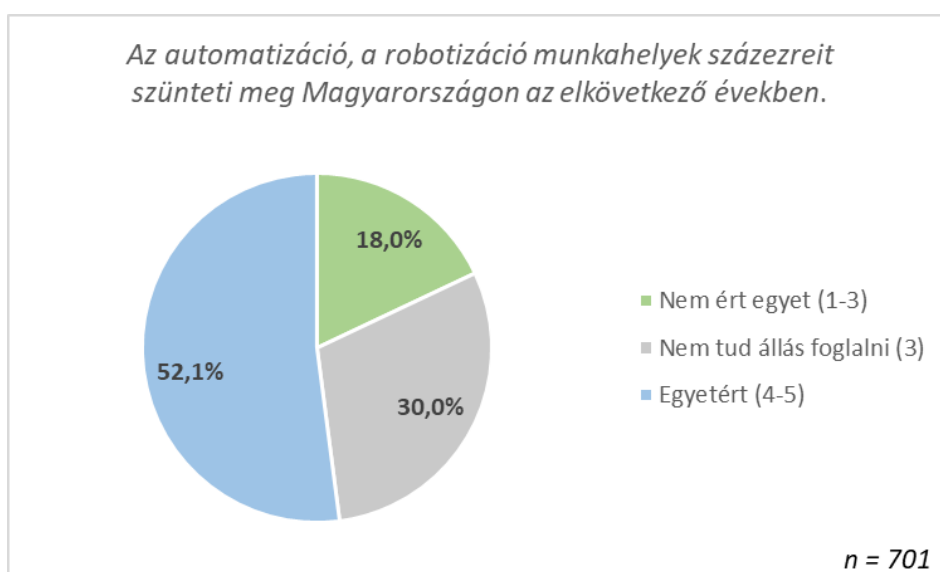
17. ábra: Túlórák az elmúlt évben

Válaszok a teljes mintában (összevont skála)

A százalékos eredmények alakulása az **összevont kategóriák** szerint:

1. Az automatizáció, a robotizáció munkahelyek százezreit szünteti meg Magyarországon az elkövetkező években.

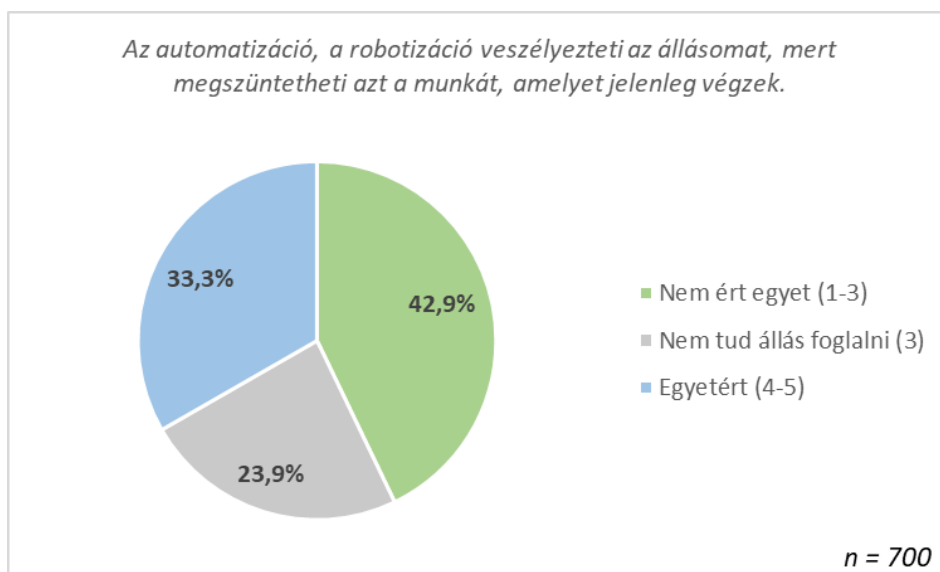
A válaszadók 52,1%-a értett egyet azzal, hogy az automatizáció, a robotizáció munkahelyek százezreit szünteti meg Magyarországon az elkövetkező években. A válaszadók 30%-a nem tudott állást foglalni, 18% nem értett egyet.

18. ábra: Munkahelyek megszűnése

2. Az automatizáció, a robotizáció veszélyezteti az állásomat, mert megszüntetheti azt a munkát, amelyet jelenleg végzek.

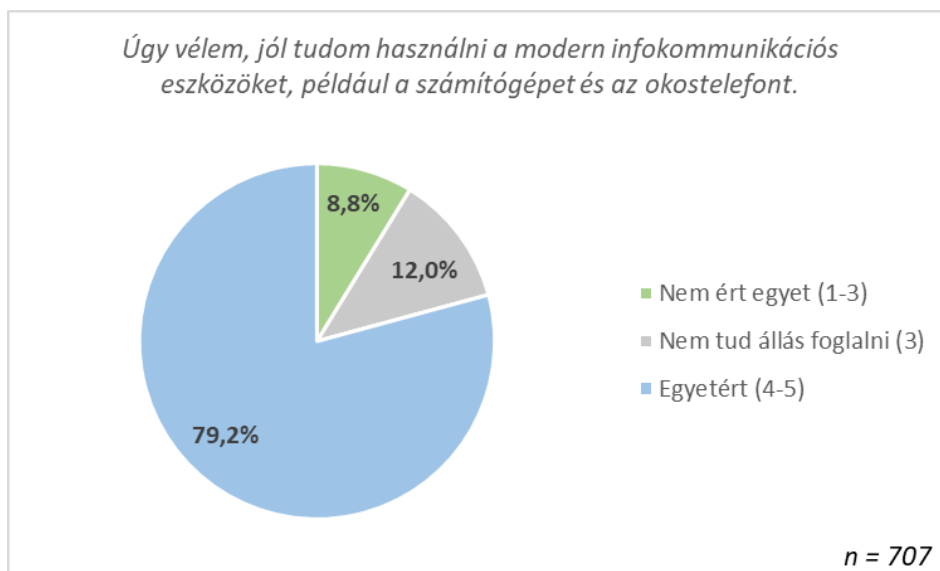
A válaszadók 33,3%-a egyetértett azzal, hogy az automatizáció, a robotizáció veszélyezteti az állásomat, mert megszüntetheti azt a munkát, amelyet jelenleg végzek. A válaszadók 23,9%-a nem tudott állást foglalni, 42,9% nem értett egyet.

19. ábra: Saját munkahely veszélyeztetése

3. Úgy vélem, jól tudom használni a modern infokommunikációs eszközöket, például a számítógépet és az okostelefont.

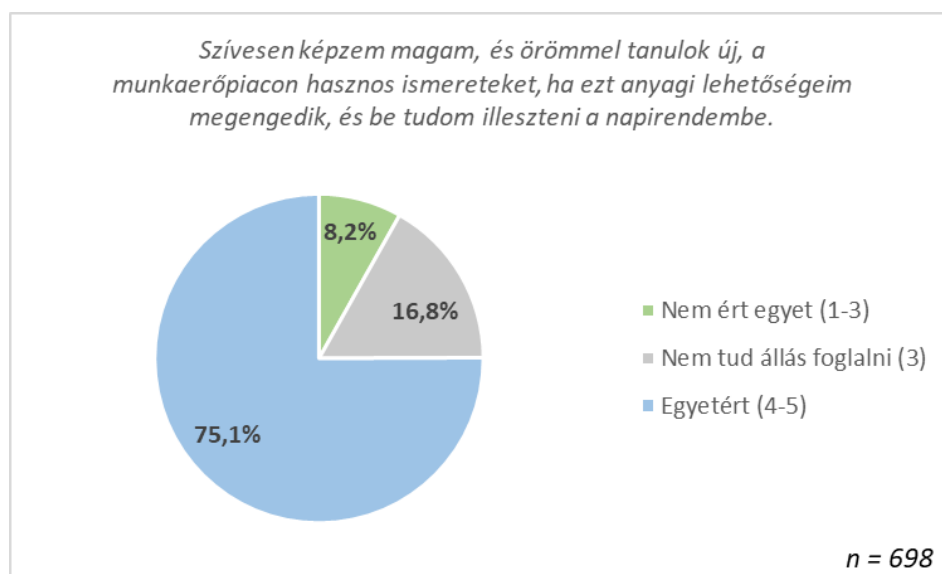
A minta 79,2%-a értett egyet azzal, hogy jól tudja használni a modern infokommunikációs eszközöket, például a számítógépet és az okostelefont. A válaszadók 12%-a nem tudott állást foglalni, 8,8% nem értett egyet.

20. ábra: Infokommunikációs eszközök használata

4. Szívesen képzem magam, és örömmel tanulok új, a munkaerőpiacon hasznos ismereteket, ha ezt anyagi lehetőségeim megengedik, és be tudom illeszteni a napirendembe.

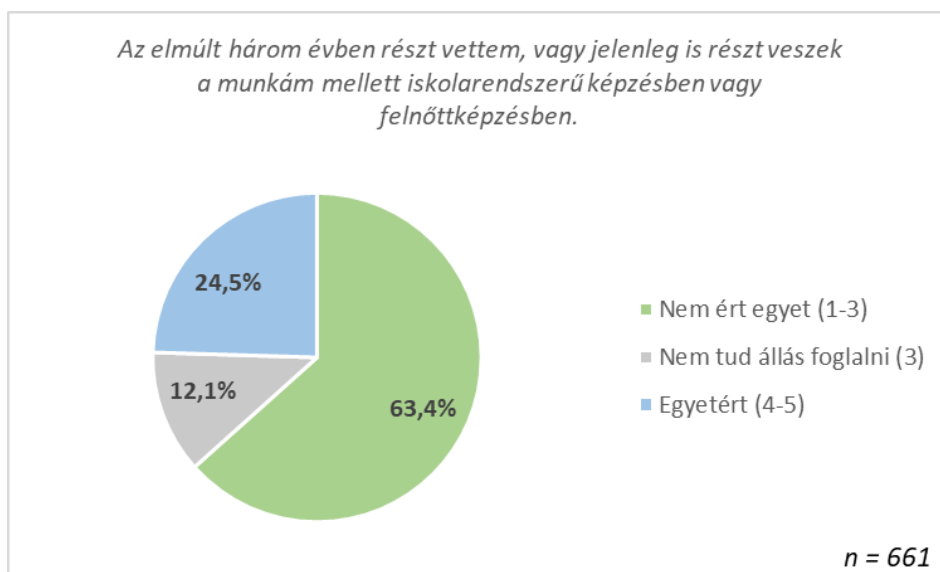
A válaszadók 75,1%-a értett egyet azzal, hogy szívesen képi magát, és örömmel tanul új, a munkaerőpiacon hasznos ismereteket, ha ezt anyagi lehetőségei megengedik, és be tudja illeszteni a napirendbe. A válaszadók 16,8%-a nem tudott állást foglalni, 8,2% nem értett egyet.

21. ábra: Új, napirendbe illeszthető ismeretek

5. Az elmúlt három évben részt vettem, vagy jelenleg is részt veszek a munkám mellett iskolarendszerű képzésben vagy felnőttképzésben.

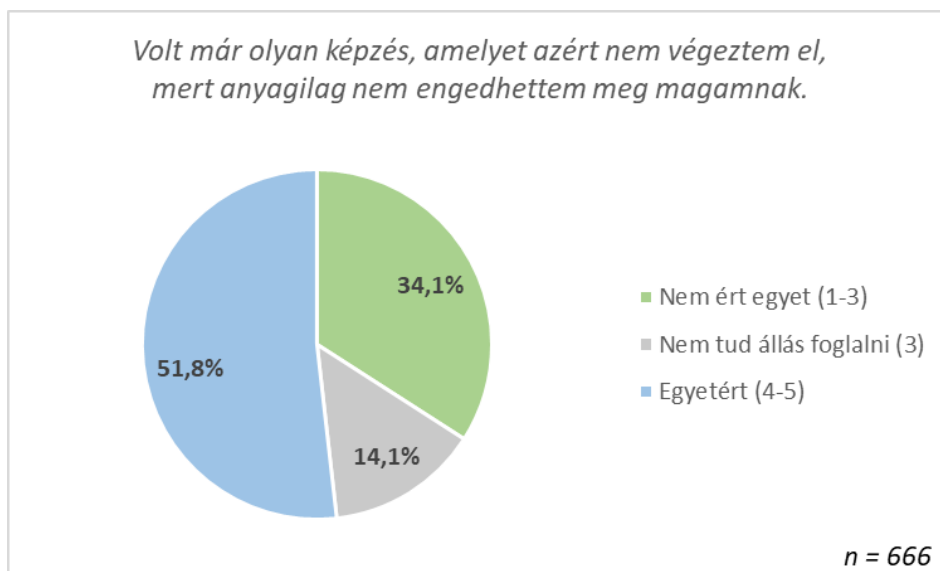
A válaszadók 24,5%-a értett egyet azzal, hogy az elmúlt három évben részt vett, vagy jelenleg is részt vesz a munka mellett iskolarendszerű képzésben vagy felnőttképzésben. A válaszadók 12,1%-a nem tudott állást foglalni, 63,4% nem értett egyet.

22. ábra: Résztvétel képzésen, felnőttképzésen

6. Volt már olyan képzés, amelyet azért nem végeztem el, mert anyagilag nem engedhettem meg magamnak.

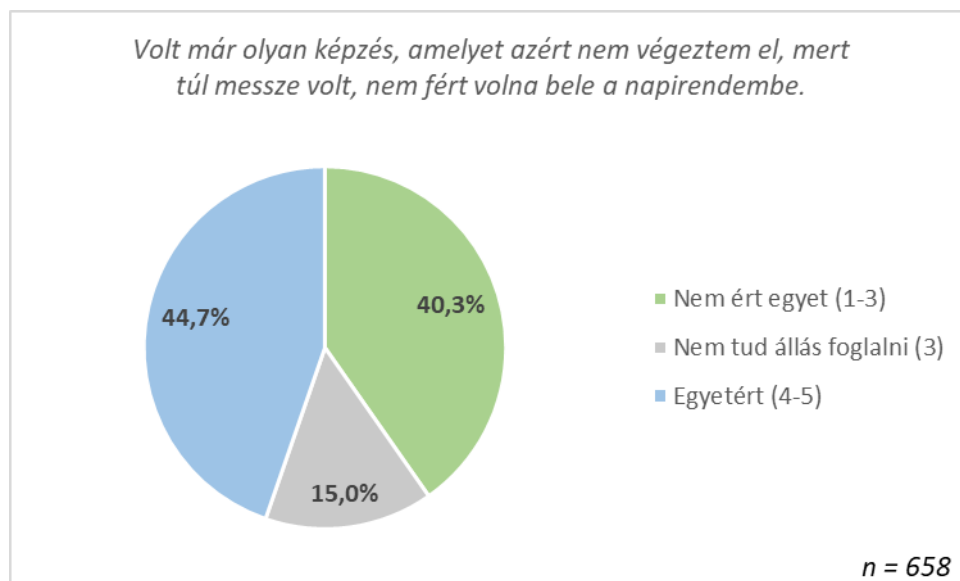
A válaszadók 51,8%-a értett egyet azzal, hogy volt már olyan képzés, amelyet azért nem végzett el, mert anyagilag nem engedhette meg magának. A válaszadók 14,1%-a nem tudott állást foglalni, 34,1% nem értett egyet.

23. ábra: Anyagi okokból nem vett részt képzésen

7. Volt már olyan képzés, amelyet azért nem végeztem el, mert túl messze volt, nem fért volna bele a napirendembe.

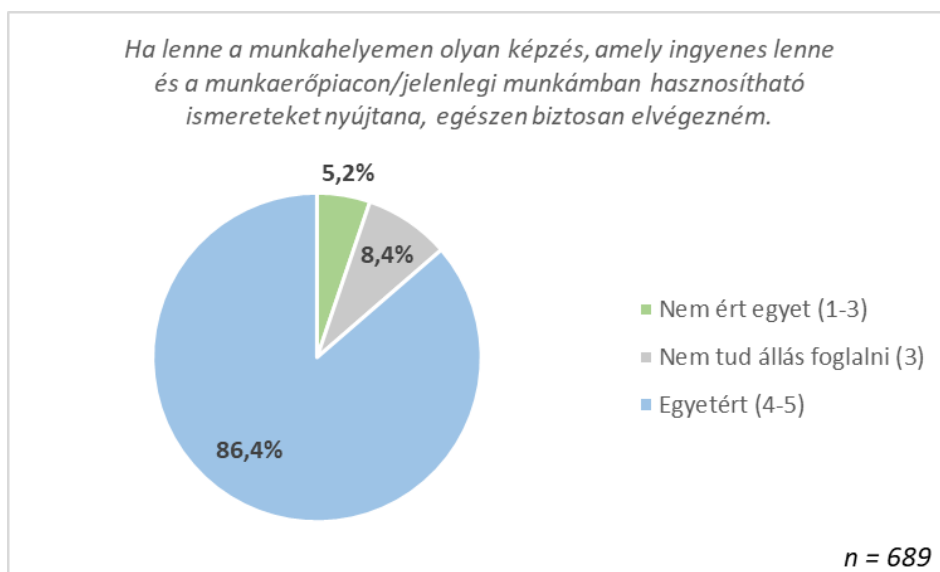
A válaszadók 44,7%-a egyet értett azzal, hogy volt már olyan képzés, amelyet azért nem végezett el, mert túl messze volt, nem fért volna bele a napirendbe. A válaszadók 15%-a nem tudott állást foglalni, 40,3% nem értett egyet.

24. ábra: Időhiány miatt nem vett részt képzésen

8. Ha lenne a munkahelyemen olyan képzés, amely ingyenes lenne és a munkaerőpiacon/jelenlegi munkámban hasznosítható ismereteket nyújtana, egészen biztosan elvégezném.

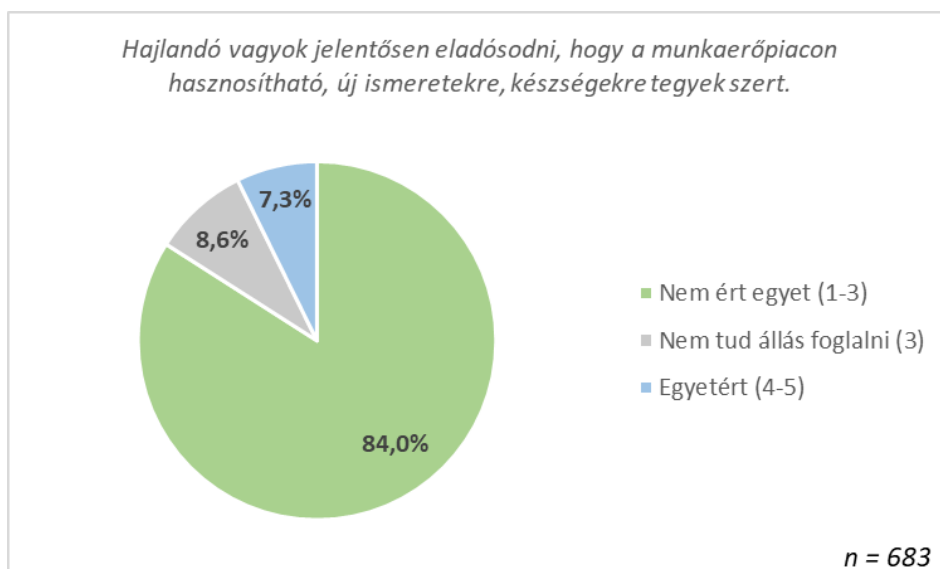
A válaszadók 86,4%-a egyetért azzal, hogy ha lenne a munkahelyén olyan képzés, amely ingyenes lenne és a munkaerőpiacon/jelenlegi munkájában hasznosítható ismereteket nyújtana, egészen biztosan elvégezné. A válaszadók 8,4%-a nem tudott állást foglalni, 5,2% nem értett egyet.

25. ábra: Részvétel ingyenes képzésen

9. Hajlandó vagyok jelentősen eladósodni, hogy a munkaerőpiacon hasznosítható, új ismeretekre, készségekre tegyek szert.

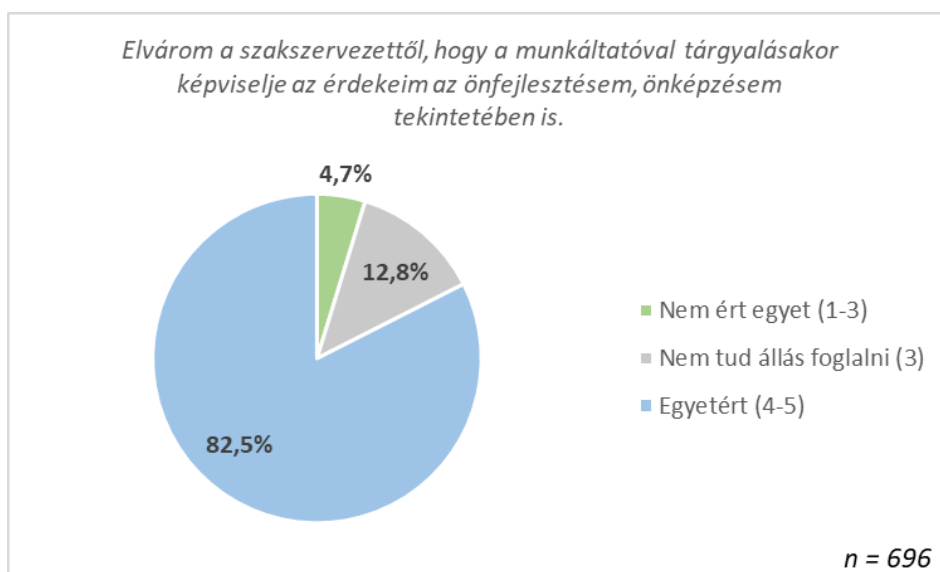
A válaszadók 1-es és 2-es kategóriával 84%-ban válaszoltak, tehát ennyien nem lennének hajlandók eladósodni, hogy a munkaerőpiacon hasznosítható, új ismeretekre, készségekre tegyenek szert. A válaszadók 8,6%-a nem tudott állást foglalni, 7,3% egyetértett.

26. ábra: Eladósodási hajlandóság

10. Elvárom a szakszervezettől, hogy a munkáltatóval tárgyalásakor képviselje az érdekeim az önfejlesztésem, önképzésem tekintetében is (például: tanulmányi szabadság, tandíjtámogatás).

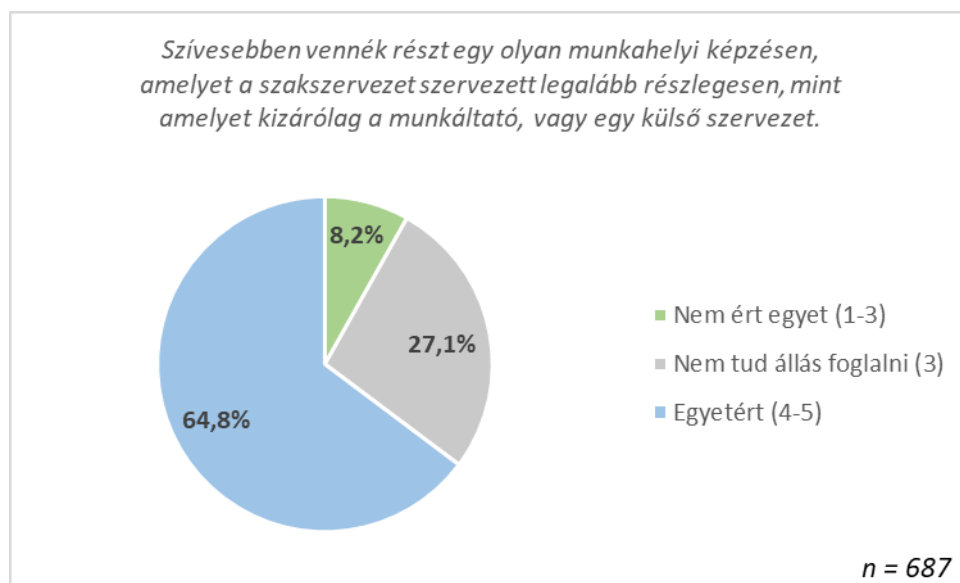
A kitöltők 82,5%-a elvárja a szakszervezettől, hogy a munkáltatóval tárgyalásakor képviselje az érdekeit az önfejlesztését, önképzése tekintetében is (például: tanulmányi szabadság, tandíjtámogatás). A válaszadók 12,8%-a nem tudott állást foglalni, 4,7% nem értett egyet.

27. ábra: Önfejlesztés szakszervezeti képviselete

11. Szívesebben vennék részt egy olyan munkahelyi képzésen, amelyet a szakszervezet szervezett legalább részlegesen, mint amelyet kizárólag a munkáltató vagy egy külső szervezet.

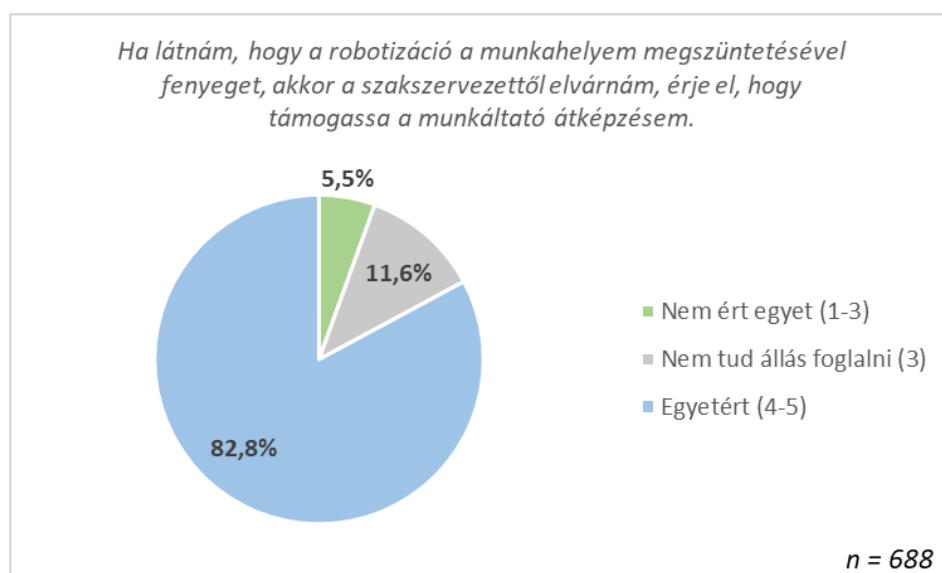
A kitöltők 64,8%-a szívesebben venne részt egy olyan munkahelyi képzésen, amelyet a szakszervezet szervezett legalább részlegesen, mint amelyet kizárólag a munkáltató vagy egy külső szervezet. A válaszadók 27,1%-a nem tudott állást foglalni, 8,2% nem értett egyet.

28. ábra: Részvétel szakszervezet által szervezett képzésen

12. Ha látnám, hogy a robotizáció a munkahelyem megszüntetésével fenyeget, akkor a szakszervezettől elvárnám, érje el, hogy támogassa a munkáltató átképzésem.

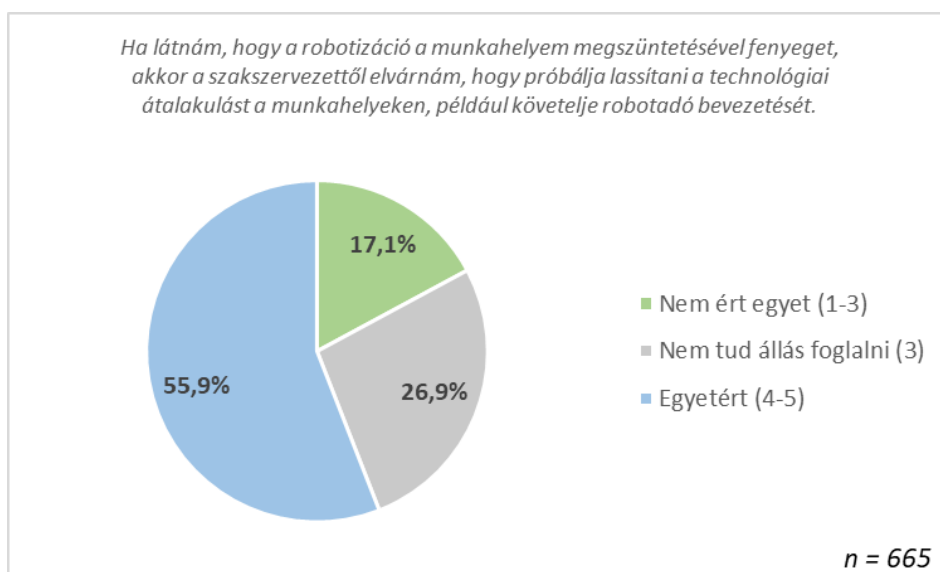
- A válaszadók 82,8%-a ha látná, hogy a robotizáció a munkahelye megszüntetésével fenyeget, akkor a szakszervezettől elvárná, érje el, hogy támogassa a munkáltató átképzését. A válaszadók 11,6%-a nem tudott állást foglalni, 5,5% nem értett egyet.

29. ábra: Robotizációval szembeni átképzési támogatás

13. Ha látnám, hogy a robotizáció a munkahelyem megszüntetésével fenyeget, akkor a szakszervezettől elvárnám, hogy próbálja lassítani a technológiai átalakulást a munkahelyeken, például követelje robotadó bevezetését.

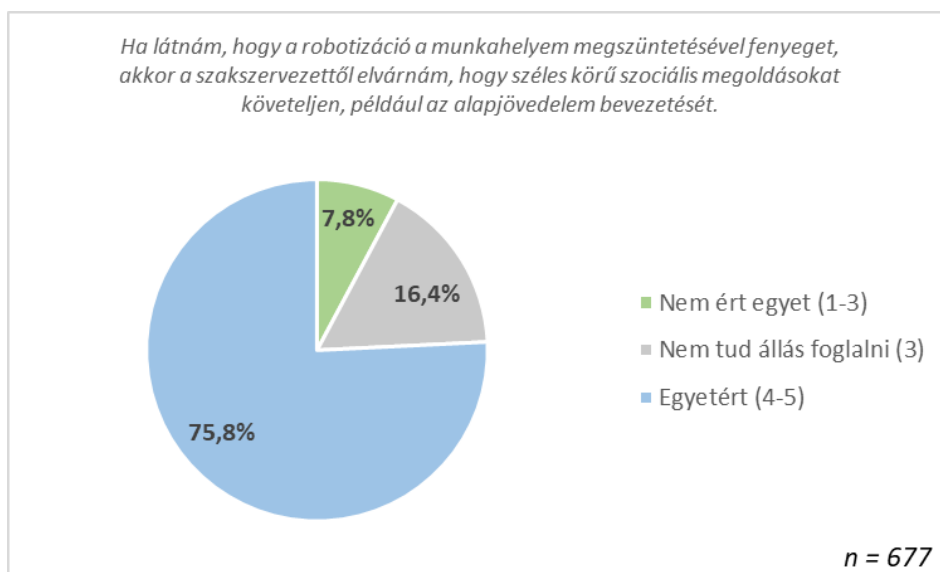
A válaszadók 55,9%-a ha látná, hogy a robotizáció a munkahelye megszüntetésével fenyeget, akkor a szakszervezettől elvárná, hogy próbálja lassítani a technológiai átalakulást a munkahelyeken, például követelje robotadó bevezetését. A válaszadók 26,9%-a nem tudott állást foglalni, 17,1% nem értett egyet.

30. ábra: Robotizáció miatti átalakulás lassítása

14. Ha látnám, hogy a robotizáció a munkahelyem megszüntetésével fenyeget, akkor a szakszervezettől elvárnám, hogy széles körű szociális megoldásokat követeljen, például az alapjövedelem bevezetését.

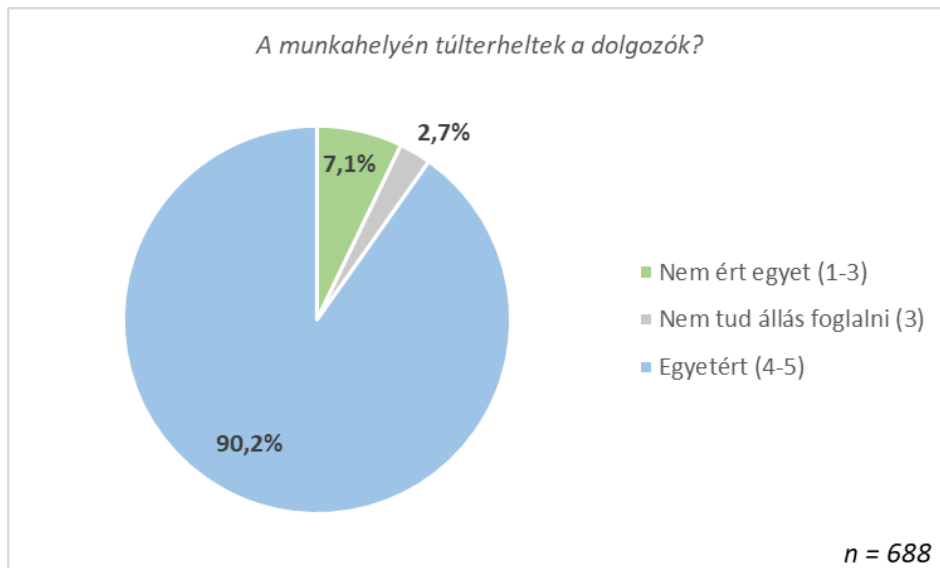
A kitöltők 75,8%-a ha látná, hogy a robotizáció a munkahelye megszüntetésével fenyeget, akkor a szakszervezettől elvárná, hogy széles körű szociális megoldásokat követeljen, például az alapjövedelem bevezetését. A válaszadók 16,4%-a nem tudott állást foglalni, 7,8% nem értett egyet.

31. ábra: : Robotizáció miatti szociális támogatás

15. Ön mit tapasztal, munkahelyén túlterheltek a dolgozók?

A kitöltők 3-as és 4-es válaszkategóriával 90,2% válaszolt (igen, túlterheltek vagy még nőtt is a teher).

32. ábra: Munkahelyi túlterheltség

16. Időben megkapják a dolgozók a munkaidő-beosztásukat?

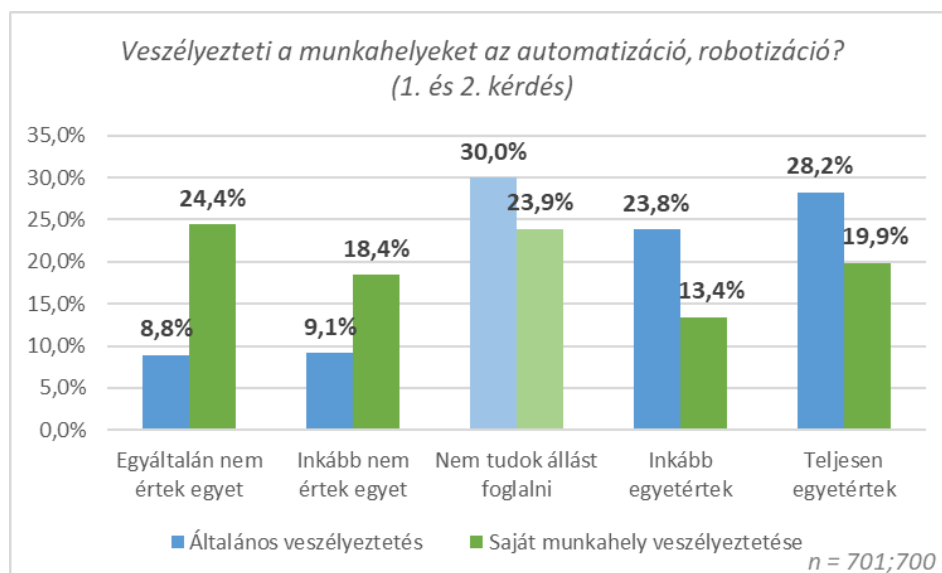
A kitöltők 65,4%-a értett egyet, azaz igen, időben megkapják a munkaidő-beosztásukat.

17. Önnek kellett túlóráznia az elmúlt negyedévben?

A kitöltők 70,3%-a válaszolt igennel.

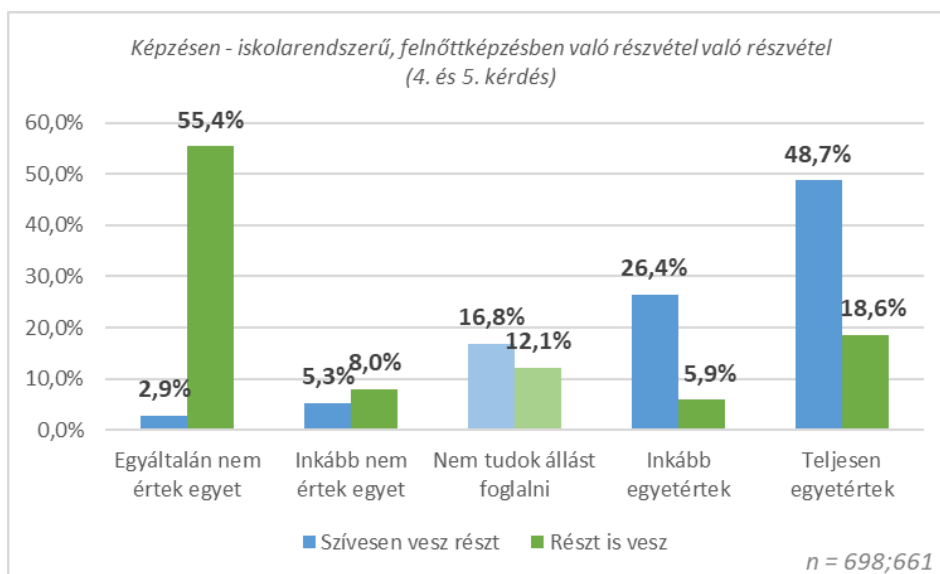
Főbb megállapítások 1.

Már a kérdések teljes mintára végzett vizsgálata során is látható érdekes eredmény, hogy a válaszadók **jelentősen nagyobb arányban gondolják** azt, hogy az automatizáció és a robotizáció **munkahelyek százezreit szüntetheti meg** Magyarországon, mint azt, hogy ez a folyamat **saját munkahelyükre, jelenlegi állásukra nézve** is veszélyes lehet. Ezt jól mutatja a két kérdés átlagértékei között látható különbség (általános 3,53 – saját állás: 2,86), illetve a 29. ábra is jól szemlélteti.

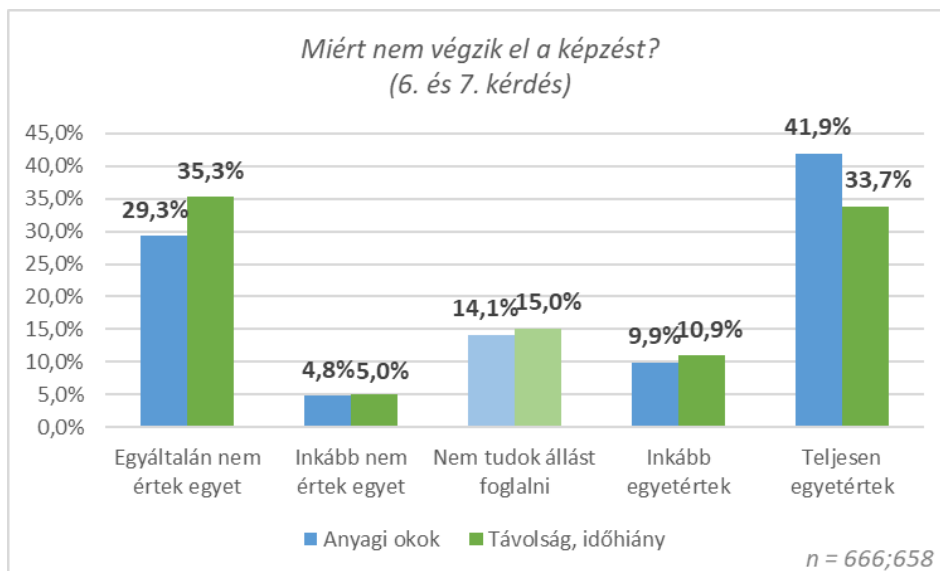
33. ábra: Veszélyeztetettség - általános munkahelyek és személyes pozíció veszélyeztetése

Szintén érdekes kiemelni, hogy óriási a különbség azok között a válaszadók között, akik azt mondták, szívesen képzik magukat, és örömmel tanulnak új, a munkaerőpiacon hasznos ismereteket és azok között, akik rész is vesznek aktuálisan valamilyen iskolarendszerű- vagy felnőttképzésben. Ezt a különbséget is jól mutatják az átlagértékek közötti különbségek (részrt venne: 4,13 – részt vesz: 2,24), illetve a 30. ábra is jól szemlélteti.

34. ábra: Akik részt vennének és akik részt is vesznek valamilyen képzésben

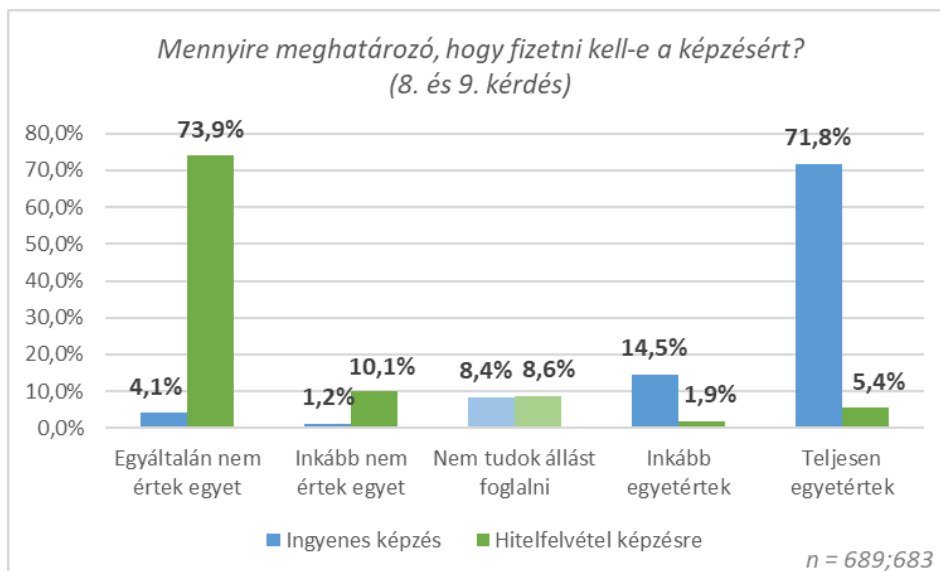
Abban a két kérdésben, hogy anyagi okok vagy távolság és időhiány miatt nem végzik el a képzést a válaszadók, nem találhatóak jelentős különbségek, ahogy ez az átlagokban (Anyagi okok: 3,30 – Időhiány: 3,03) is megmutatkozik, illetve a 31. ábra is szemlélteti a válaszok eloszlásának hasonlóságát.

35. ábra: Anyagi okok vagy időhiány állnak az el nem végzett képzések hátterében?

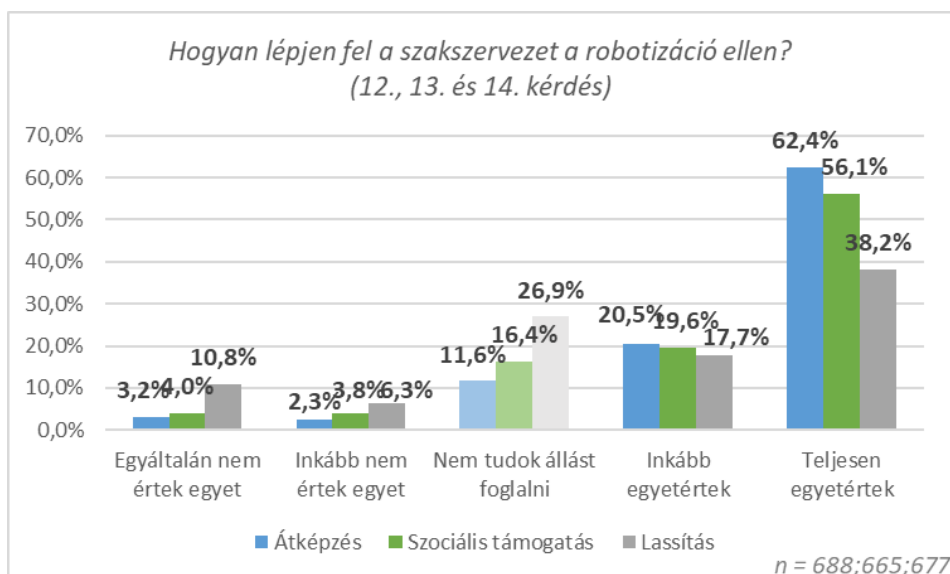
Talán nem meglepő eredmény, de igen jelentős a különbség azok között, akik ingyenes képzésen részt vennének, illetve azok között, akik annak érdekében hajlandóak lennének eladósodni, hitelt felvenni, hogy a munkaerőpiacon használható ismereteket szerezzék. Jól mutatják a kiemelkedő különbséget az átlagok közötti

eltérések (ingyenes képzés: 4,49 – eladósodás, hitelfelvétel képzés miatt: 1,55), illetve a 32. ábrán is látható a jelentős különbség.

36. ábra: Ingyenes képzésen való részvétel, illetve a továbbképzés miatti eladósodási hajlandóság

Fontos még megemlíteni, hogy némi különbség mutatkozik meg azokban a kérdésekben is, hogy a megkérdezettek milyen elvárást támasztanak a szakszervezet felé a robotizációval szembeni fellépés területén. Mind a számított átlagok (Átképzés: 4,36 – Szociális támogatás: 4,20 – Lassítás: 3,66), mind a 33. ábrán látható eloszlás jól mutatja, hogy elsődlegesen az átképzést támogatják a válaszadók; ezt követi a szociális megoldások, például alapjövedelem bevezetésének követelése; és harmadik helyre került a folyamat lassítására, pl. robotadó bevezetésére támasztott igény.

37. ábra: Átképzéssel, lassítással vagy szociális támogatással lépjen fel a szakszervezet a robotizáció ellen?

Demográfiai és egyéb jellemzők menti bontás

Nemi különbségek

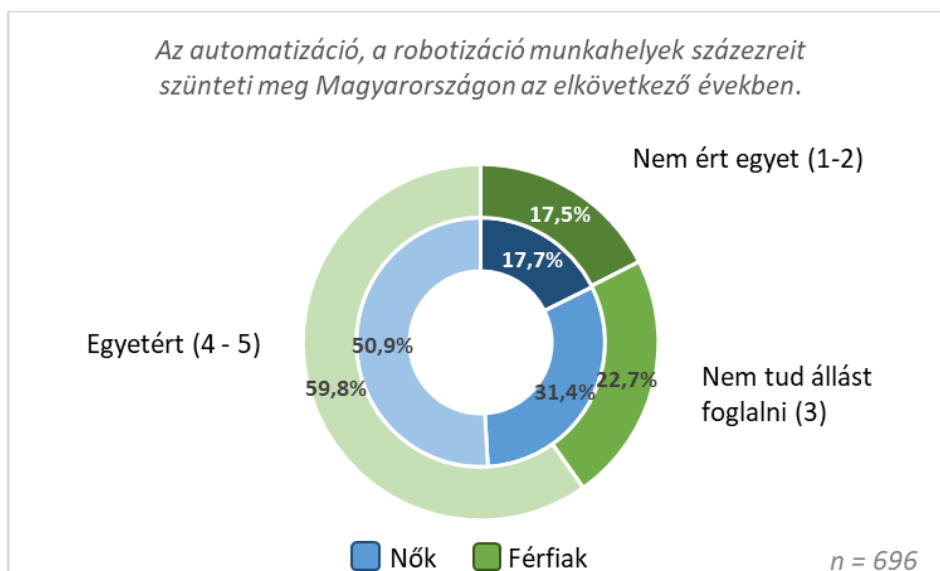
Az első összehasonlításban megnéztük van-e különbség férfiak és nők között a témában. A Központi Statisztikai Hivatal legfrissebb, 2019-es adatai szerint ² a foglalkoztatottak száma a kereskedelmi szektorban 352 ezer fő, és azon belül is a kiskereskedelemben a következő: női dolgozók 67% és a férfi dolgozók 33%. A 2021-ben felvett mintákban a női-férfi kitöltő arány 84% és 13,3%.

1. Az automatizáció, a robotizáció munkahelyek szűnteti meg Magyarországon az elkövetkező években.

A férfi válaszadók 59,8%-a egyetértett (4-es és 5-ös válaszkategória). Átlag érték: 3,67. A leggyakoribb válasz (módusz): 4-es válaszkategória.

A női válaszadók 50,9%-a egyetértett (4-es és 5-ös válaszkategória). Átlag érték: 3,5. A leggyakoribb válasz (módusz): 3-as válaszkategória (nem tud állást foglalni).

Tehát a kitöltő nők 50,9%-a és a férfiak 59,8%-a értett egyet azzal, hogy az automatizáció, a robotizáció munkahelyek szűnteti meg Magyarországon az elkövetkező években.

38. ábra: Munkahelyek megszűnése - nemek szerinti bontás

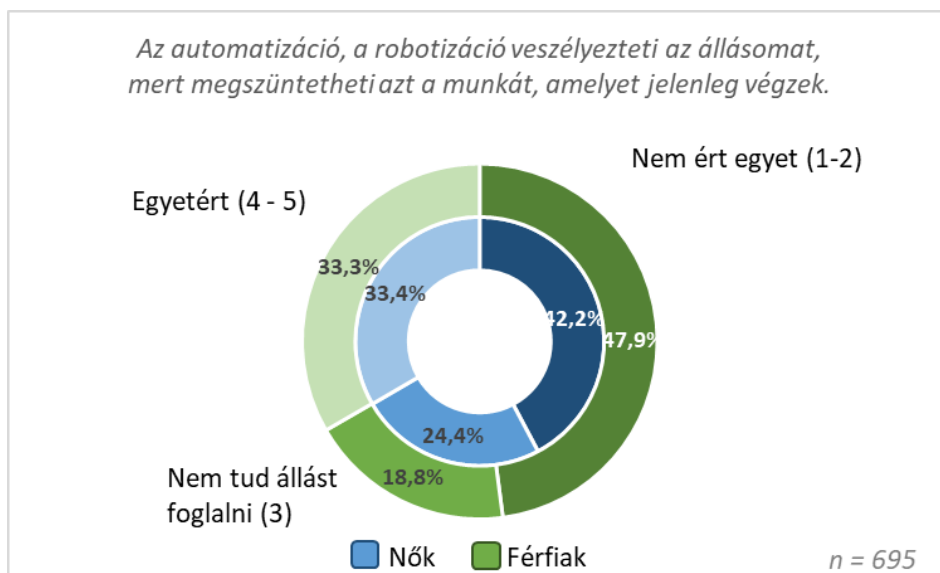
² http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_eves/i_qlf005b.html

2. Az automatizáció, a robotizáció veszélyezteti az állásomat, mert megszüntetheti azt a munkát, amelyet jelenleg végzek.

A férfi válaszadók 33,3%-a egyetértett (4-es és 5-ös válaszkategória). 47% nem értett egyet (1-es és 2-es válaszkategória). Átlag érték: 2,75. A leggyakoribb válasz (módusz): 1-es válaszkategória.

A női válaszadók 33,4%-a egyetértett (4-es és 5-ös válaszkategória). Átlag érték: 2,8. A leggyakoribb válasz (módusz): 3-as válaszkategória (nem tud állást foglalni).

Tehát a kitöltő nők és férfiak szintűgy 33%-a értett egyet azzal, hogy az automatizáció, a robotizáció veszélyezteti az állását, mert megszüntetheti azt a munkát, amelyet jelenleg végez.

39. ábra: Saját állás veszélyeztetettsége - nemek szerinti bontás

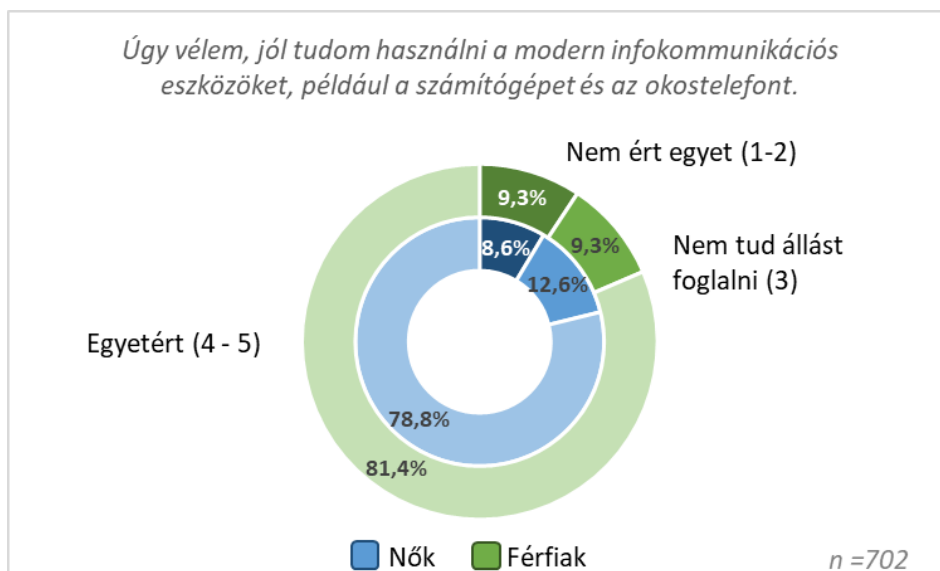
3. Úgy vélem, jól tudom használni a modern infokommunikációs eszközöket, például a számítógépet és az okostelefont.

A férfi válaszadók 81,4%-a egyetértett (4-es és 5-ös válaszkategória). Átlag érték: 4,3. A leggyakoribb válasz (módusz): 5-ös válaszkategória.

A női válaszadók 78,8%-a egyetértett (4-es és 5-ös válaszkategória). Átlag érték: 4,1. A leggyakoribb válasz (módusz): 5-ös válaszkategória (teljesen egyetért).

Ezzel az állítással a 26 és 45 év közötti kitöltő nők 84%-a értett egyet.

Tehát a válaszadó nők 78,8%-a és férfiak 81,4%-a úgy véli, hogy jól tudja használni a modern infokommunikációs eszközöket, például a számítógépet és az okostelefont.

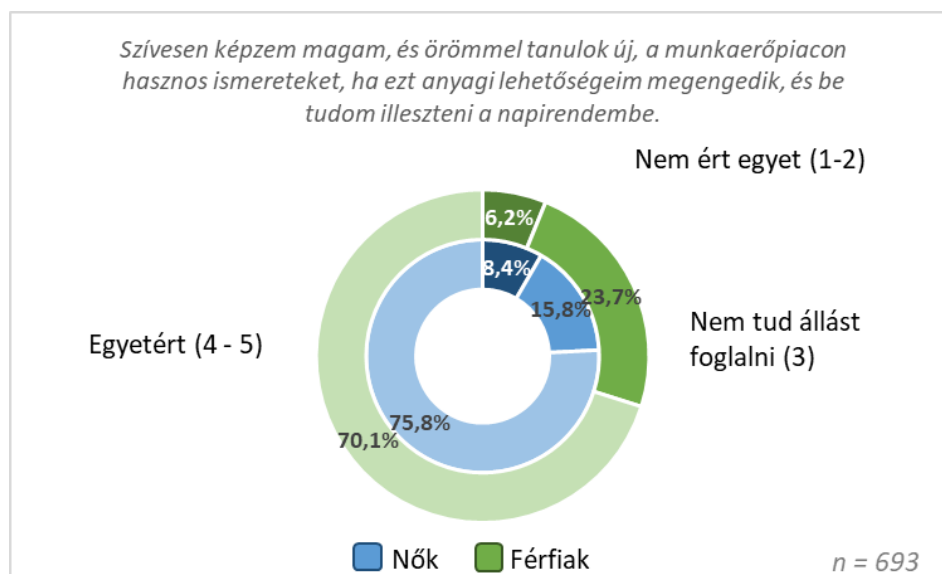
40. ábra: Modern eszközök használata - nemek szerinti bontás

4. Szívesen képzem magam, és örömmel tanulok új, a munkaerőpiacon hasznos ismereteket, ha ezt anyagi lehetőségeim megengedik, és be tudom illeszteni a napirendembe.

A férfi válaszadók 70,1%-a egyetértett (4-es és 5-ös válaszkategória). Átlag érték: 4. A leggyakoribb válasz (módusz): 5-ös válaszkategória.

A női válaszadók 75,9%-a egyetértett (4-es és 5-ös válaszkategória). Átlag érték: 4,1. A leggyakoribb válasz (módusz): 5-ös válaszkategória (teljesen egyetért).

Tehát a kitöltő nők 75,9%-a és a férfiak 70,1%-a értett egyet azzal, hogy szívesen képzzi magát, és örömmel tanul új, a munkaerőpiacon hasznos ismereteket, ha ezt anyagi lehetőségei megengedik, és be tudja illeszteni a napirendjébe.

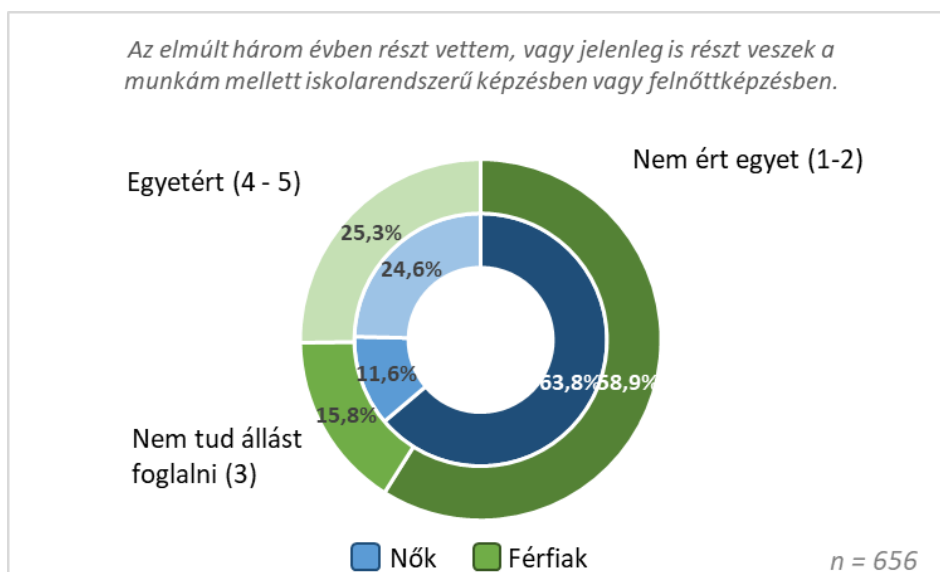
41. ábra: Tanulási, képzési hajlandóság - nemek szerinti bontás

5. Az elmúlt három évben részt vettem, vagy jelenleg is részt veszek a munkám mellett iskolarendszerű képzésben vagy felnőttképzésben.

A férfi válaszadók 25,3%-a egyetértett (4-es és 5-ös válaszkategória). 58% nem értett egyet (1-es és 2-es válaszkategória). Átlag érték: 2,3. A leggyakoribb válasz (módusz): 1-es válaszkategória.

A női válaszadók 24,6%-a egyetértett (4-es és 5-ös válaszkategória). 64% nem értett egyet (1-es és 2-es válaszkategória). Átlag érték: 2,2. A leggyakoribb válasz (módusz): 1-es válaszkategória (egyként nem ért egyet).

Tehát a kitöltő nők 24,6%-a és férfiak 25,3%-a értett egyet azzal, hogy az elmúlt három évben részt vett, vagy jelenleg is részt vesz a munka mellett iskolarendszerű képzésben vagy felnőttképzésben.

42. ábra: Képzésben való részvétel - nemek szerinti bontás

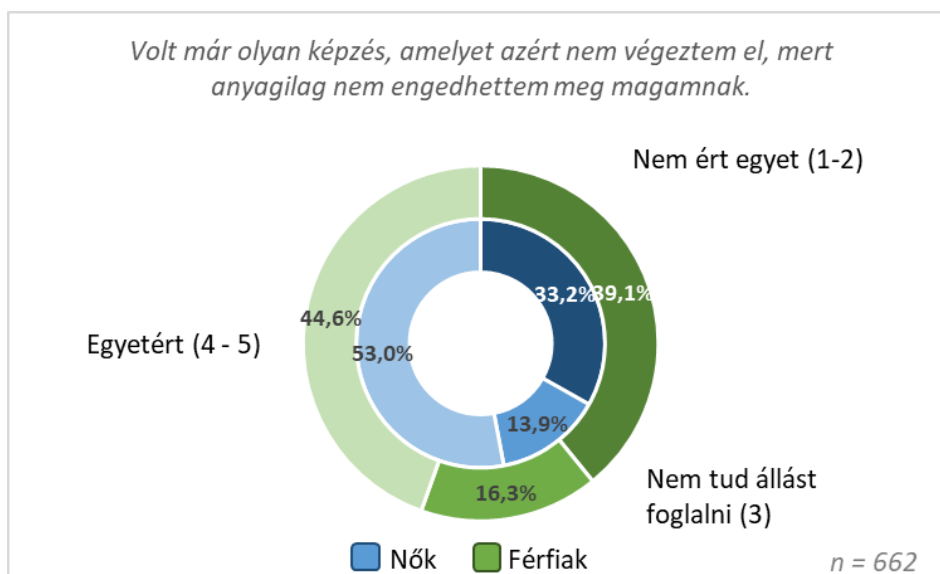
6. Volt már olyan képzés, amelyet azért nem végeztem el, mert anyagilag nem engedhettem meg magamnak.

A férfi válaszadók 44,6%-a egyetértett (4-es és 5-ös válaszkategória). Átlag érték: 3,1. A leggyakoribb válasz (módusz): 5-ös válaszkategória (teljesen egyetért).

A női válaszadók 53%-a egyetértett (4-es és 5-ös válaszkategória). Átlag érték: 3,3. A leggyakoribb válasz (módusz): 5-ös válaszkategória (teljesen egyetért).

Tehát a kitöltő nők 53%-a és férfiak 44,5%-a értett egyet azzal, hogy volt már olyan képzés, amelyet azért nem végezett el, mert anyagilag nem engedhette meg magának.

Ezzel az állítással a 26 és 45 év közötti válaszadó nők 60%-a értett egyet.

43. ábra: Anyagi akadályok - nemek szerinti bontás

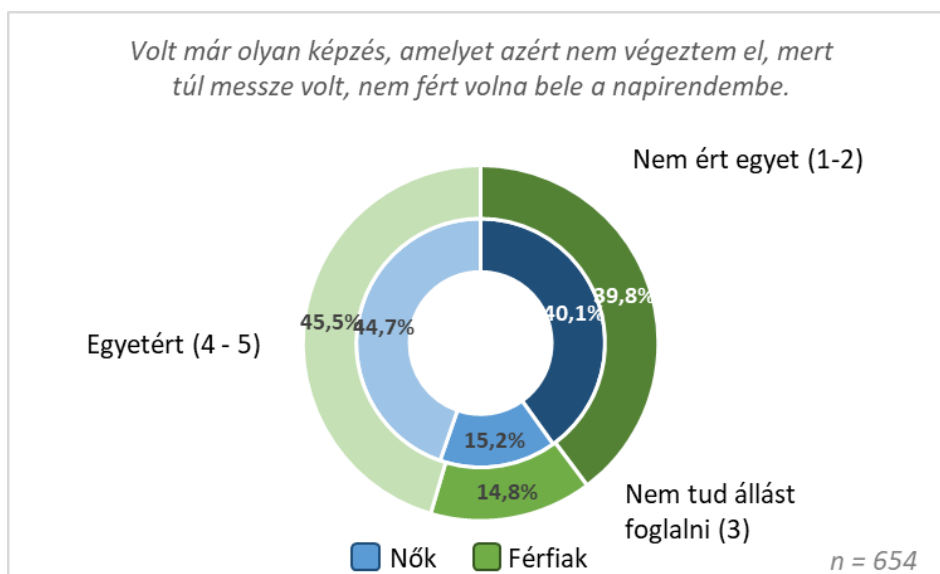
7. Volt már olyan képzés, amelyet azért nem végeztem el, mert túl messze volt, nem fért volna bele a napirendembe.

A férfi válaszadók 45,5%-a egyetértett (4-es és 5-ös válaszkategória). Átlag érték: 3. A leggyakoribb válasz (módusz): 5-ös válaszkategória.

A női válaszadók 44,7%-a egyetértett (4-es és 5-ös válaszkategória). Átlag érték: 3. A leggyakoribb válasz (módusz): 1-es válaszkategória (egyáltalán nem ért egyet).

Tehát a kitöltő nők 44,7%-a és férfiak 45,5%-a értett egyet azzal, hogy volt már olyan képzés, amelyet azért nem végezett el, mert túl messze volt, nem fért volna bele a napirendbe.

Ezzel az állítással a 26 és 45 év közötti válaszadó nők 50%-a értett egyet.

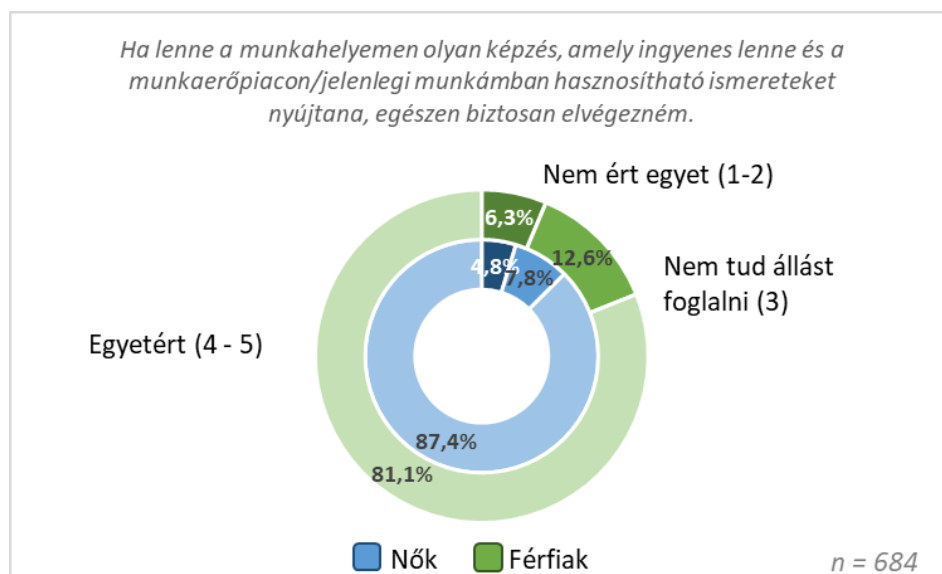
44. ábra: Távolság, időhiány - nemek szerinti bontás

8. Ha lenne a munkahelyemen olyan képzés, amely ingyenes lenne és a munkaerőpiacon/jelenlegi munkámban hasznosítható ismereteket nyújtana, egészen biztosan elvégezném.

A férfi válaszadók 81,1%-a egyetértett (4-es és 5-ös válaszkategória). Átlag érték: 4,4. A leggyakoribb válasz (módusz): 5-ös válaszkategória.

A női válaszadók 87,4%-a egyetértett (4-es és 5-ös válaszkategória). Átlag érték: 4,5. A leggyakoribb válasz (módusz): 5-ös válaszkategória (teljesen egyetért).

Tehát a kitöltő nők 87,4%-a és férfiak 81,1%-a értett egyet azzal, hogy ha lenne a munkahelyen olyan képzés, amely ingyenes lenne és a munkaerőpiacon/jelenlegi munkájában hasznosítható ismereteket nyújtana, egészen biztosan elvégezné.

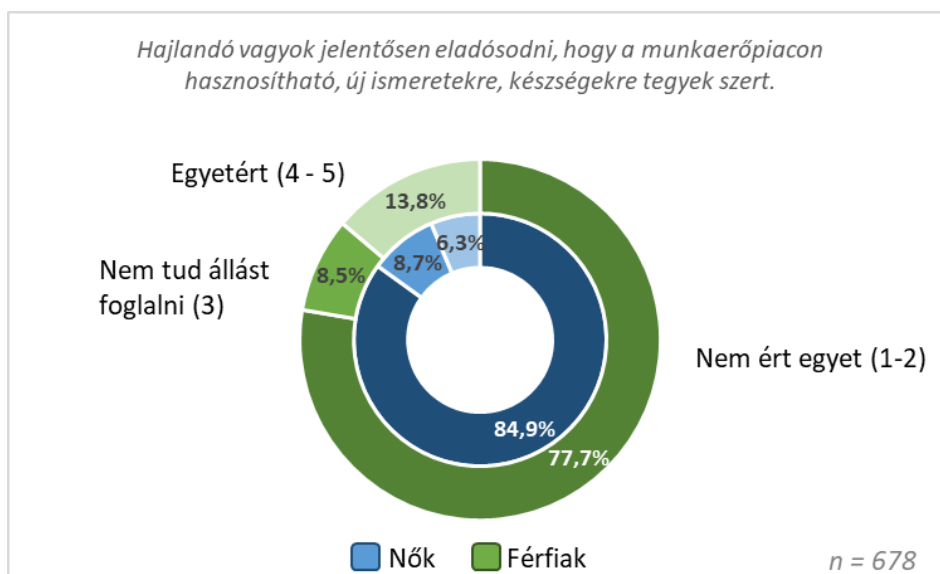
45. ábra: Ingyenes képzés - nemek szerinti bontás

9. Hajlandó vagyok jelentősen eladósodni, hogy a munkaerőpiacon hasznosítható, új ismeretekre, készségekre tegyek szert.

A férfi válaszadók 13,8%-a egyetértett (4-es és 5-ös válaszkategória). 77,7% nem értett egyet (1-es és 2-es válaszkategória). Átlag érték: 1,8. A leggyakoribb válasz (módusz): 1-es válaszkategória.

A női válaszadók 6,3%-a egyetértett (4-es és 5-ös válaszkategória). 84,9% nem értett egyet (1-es és 2-es válaszkategória). Átlag érték: 1,5. A leggyakoribb válasz (módusz): 1-es válaszkategória (egyáltalán nem ért egyet).

Tehát a kitöltő nők 6,3%-a és férfiak 13,8%-a értett egyet azzal, hogy hajlandó jelentősen eladósodni, hogy a munkaerőpiacon hasznosítható, új ismeretekre, készségekre tegyen szert.

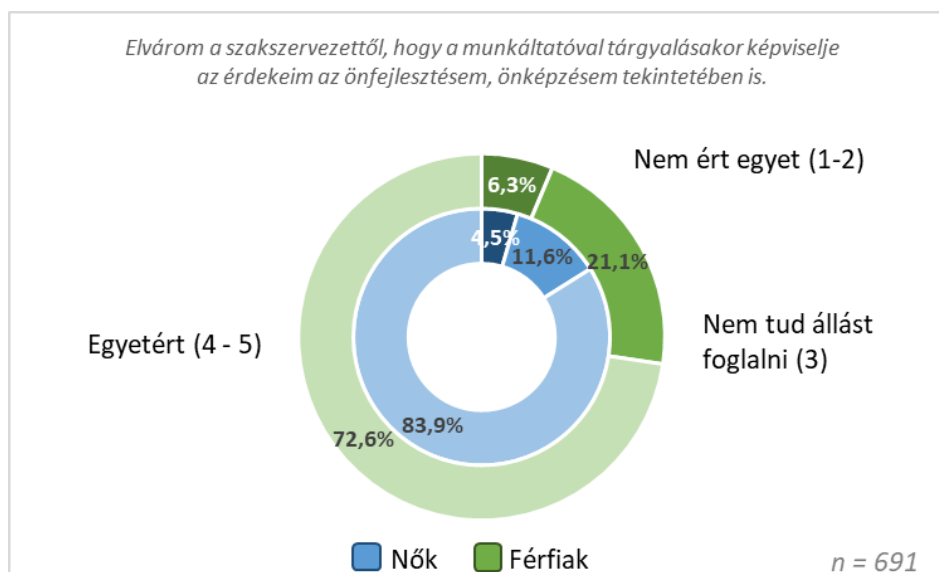
46. ábra: Eladósodási hajlandóság - nemek szerinti bontás

10. Elvárom a szakszervezettől, hogy a munkáltatóval tárgyalásakor képviselje az érdekeim az önfejlesztésem, önképzésem tekintetében is (például: tanulmányi szabadság, tandíjtámogatás).

A férfi válaszadók 72,6%-a egyetértett (4-es és 5-ös válaszkategória). Átlag érték: 4,2. A leggyakoribb válasz (módusz): 5-ös válaszkategória.

A női válaszadók 83,9%-a egyetértett (4-es és 5-ös válaszkategória). Átlag érték: 4,4. A leggyakoribb válasz (módusz): 5-ös válaszkategória (teljesen egyetért).

Tehát a kitöltő nők 83,9%-a és férfiak 72,6%-a értett egyet azzal, hogy elvárja a szakszervezettől, hogy a munkáltatóval tárgyalásakor képviselje az érdekeit az önfejlesztés, önképzés tekintetében is (például: tanulmányi szabadság, tandíjtámogatás).

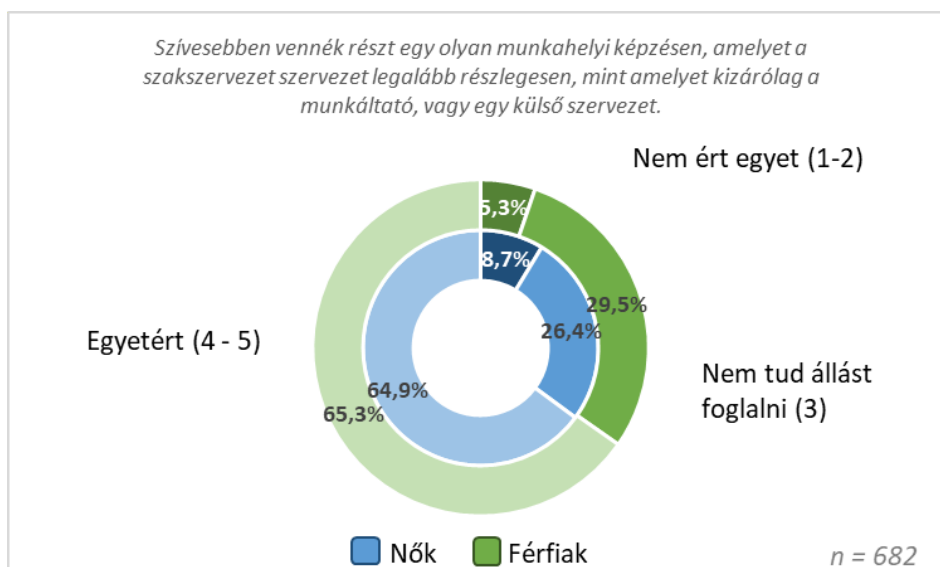
47. ábra: Szakszervezettől elvárt érdekképviselet - nemek szerinti bontás

11. Szívesebben vennék részt egy olyan munkahelyi képzésen, amelyet a szakszervezett szervezett legalább részlegesen, mint amelyet kizárólag a munkáltató vagy egy külső szervezet.

A férfi válaszadók 65,3%-a egyetértett (4-es és 5-ös válaszkategória). Átlag érték: 3,9. A leggyakoribb válasz (módusz): 5-ös válaszkategória.

A női válaszadók 64,9%-a egyetértett (4-es és 5-ös válaszkategória). Átlag érték: 3,9. A leggyakoribb válasz (módusz): 5-ös válaszkategória (teljesen egyetért).

Tehát a kitöltő nők és férfiak ugyanúgy 65%-a értett egyet azzal, hogy szívesebben vesz részt egy olyan munkahelyi képzésen, amelyet a szakszervezet szervezett legalább részlegesen, mint amelyet kizárólag a munkáltató vagy egy külső szervezet.

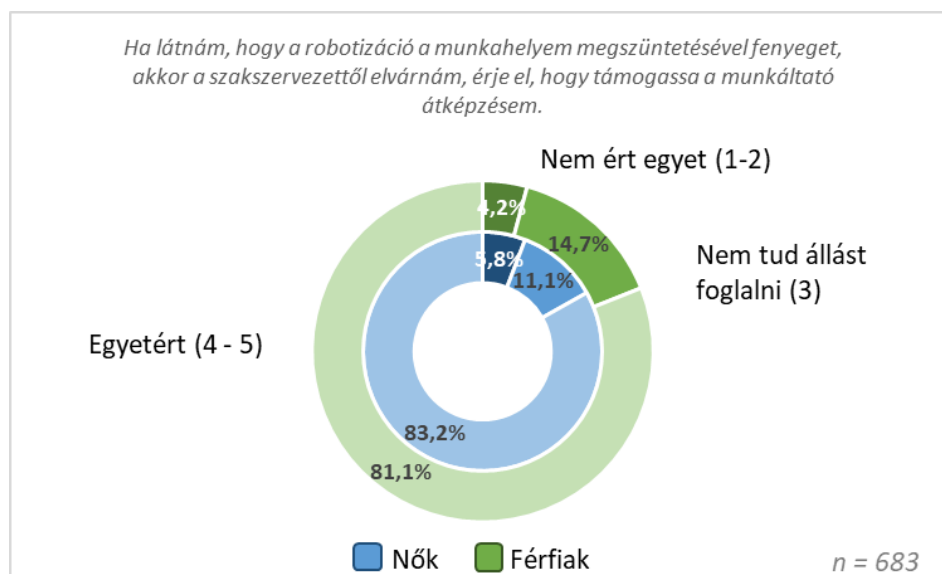
48. ábra: Résztvétel szakszervezet által szervezett képzésen - nemek szerinti bontás

12. Ha látnám, hogy a robotizáció a munkahelyem megszüntetésével fenyeget, akkor a szakszervezettől elvárnám, érje el, hogy támogassa a munkáltató átképzésem.

A férfi válaszadók 81,1%-a egyetértett (4-es és 5-ös válaszkategória). Átlag érték: 4,4. A leggyakoribb válasz (módusz): 5-ös válaszkategória.

A női válaszadók 83,2%-a egyetértett (4-es és 5-ös válaszkategória). Átlag érték: 4,3. A leggyakoribb válasz (módusz): 5-ös válaszkategória (teljesen egyetért).

Tehát a kitöltő nők 83,2%-a és férfiak 81,1%-a értett egyet azzal, hogy ha látná, hogy a robotizáció a munkahelye megszüntetésével fenyeget, akkor a szakszervezettől elvárná, érje el, hogy támogassa a munkáltató átképzését.

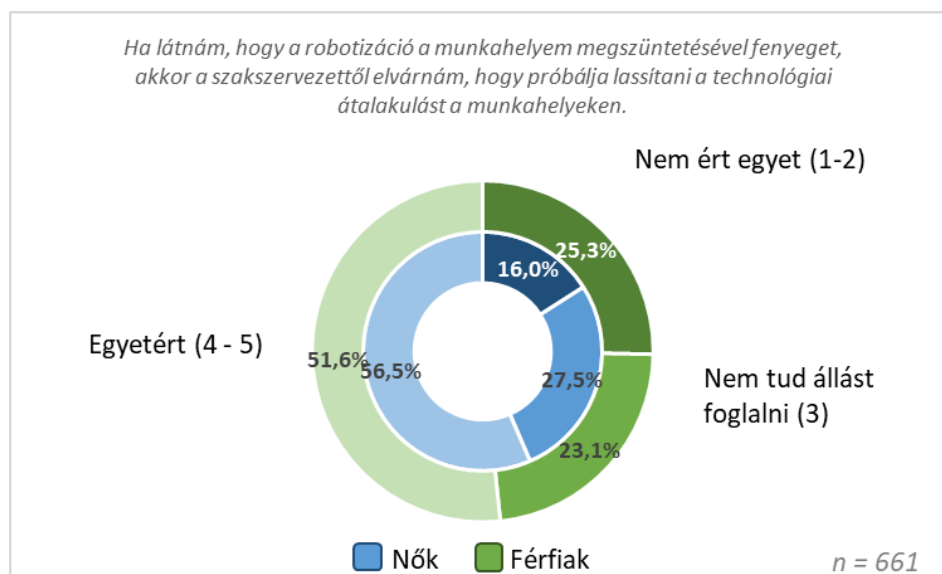
49. ábra: Átképzési támogatás - nemek szerinti bontás

13. Ha látnám, hogy a robotizáció a munkahelyem megszüntetésével fenyeget, akkor a szakszervezettől elvárnám, hogy próbálja lassítani a technológiai átalakulást a munkahelyeken, például követelje robotadó bevezetését.

A férfi válaszadók 51,6%-a egyetértett (4-es és 5-ös válaszkategória). Átlag érték: 3,6. A leggyakoribb válasz (módusz): 5-ös válaszkategória.

A női válaszadók 56,5%-a egyetértett (4-es és 5-ös válaszkategória). Átlag érték: 3,6. A leggyakoribb válasz (módusz): 5-ös válaszkategória (teljesen egyetért).

Tehát a kitöltő nők 56,5%-a és férfiak 51,6%-a értett egyet azzal, hogy ha látná, hogy a robotizáció a munkahelye megszüntetésével fenyeget, akkor a szakszervezettől elvárná, hogy próbálja lassítani a technológiai átalakulást a munkahelyeken, például követelje robotadó bevezetését.

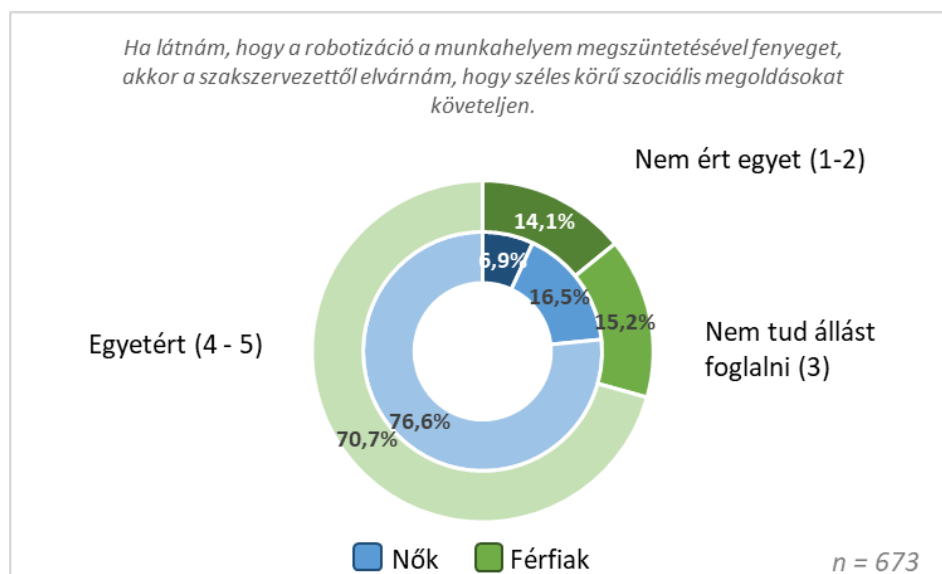
50. ábra: Robotizáció lassítása - nemek szerinti bontás

14. Ha látnám, hogy a robotizáció a munkahelyem megszüntetésével fenyeget, akkor a szakszervezettől elvárnám, hogy széles körű szociális megoldásokat követeljen, például az alapjövedelem bevezetését.

A férfi válaszadók 70,7%-a egyetértett (4-es és 5-ös válaszkategória). Átlag érték: 4. A leggyakoribb válasz (módusz): 5-ös válaszkategória.

A női válaszadók 76,6%-a egyetértett (4-es és 5-ös válaszkategória). Átlag érték: 4,2. A leggyakoribb válasz (módusz): 5-ös válaszkategória (teljesen egyetért).

Tehát a kitöltő nők 76,6%-a és a férfiak 70,6%-a értett egyet azzal, hogy ha látná, hogy a robotizáció a munkahelye megszüntetésével fenyeget, akkor a szakszervezettől elvárná, hogy széles körű szociális megoldásokat követeljen, például az alapjövedelem bevezetését.

51. ábra: Szociális támogatás - nemek szerinti bontás

Főbb megállapítások 2.

A férfi válaszadók közel 10 százalékkal többen gondolják úgy, hogy az automatizáció munkahelyek százezreit szünteti meg a következő években Magyarországon, mint a női kitöltők. Abban, hogy saját állásukat is veszélyeztetné ez az átalakulás, az egyetértők között nincs különbség, azonban jelentősen több férfi gondolja, hogy az ő munkája nincs veszélyben a kiskereskedelmi szektorban.

Az automatizáció és robotizáció tényerésével durván a mintákban szereplő férfiak fele és a nők fele tehát tisztában van, azonban saját állásukat csak körülbelül harmaduk érzi fenyegetve. Ezeknek az okoknak jobban utánajártunk a fókuszcsoporthoz tartozók interjúiban.

A modern infokommunikációs eszközök kezelését illetően nincs jelentős különbség a nemek között, saját bevallásuk szerint a megkérdezettek több mint kétharmada igencsak jól boldogul az eszközökkel. Továbbá kiemelkedő, hogy a **26 és 45 év közötti nők is 84%-ban** úgy vélekednek, ezen eszközök használata **nem jelent számukra problémát**.

A nők némileg nagyobb arányban vennének részt képzéseken, azonban abban a kérdésben, hogy kik vettek valójában részt az elmúlt évben, már csekély mértékben, de a férfiak vannak többségben.

Láthatóan **nincsenek meg a szükséges feltételei** a képzésben való részvételnek: a nők fele mind anyagi, mind távolságból, időhiányból adódó okokból hagyott már ki

képzést, és a férfiak esetében is 40 százalék feletti ezen kitöltők aránya. A **26 és 45 év közötti női kitöltők** 60%-a értett egyet azzal, hogy anyagilag nem tudta megengedni magának a képzést, felének pedig okozott már problémát a képzésen való részvételen, hogy nem tudta napirendjébe illeszteni, vagy túl messze volt.

Ezek után talán nem meglepő módon a válaszadók 80 százalék feletti arányban vennének részt ingyenes képzésen, a nők még nagyobb arányban, mint a férfiak. Illetve érdekességgént kiemelhető, hogy általában is kevés válaszadó vállalná az eladósodást a munkaerőpiacon hasznosítható, új készséget nyújtó képzés érdekében, de az ezzel egyetértő nők aránya mindössze fele a férfiakhoz képest, ami a nők bizonytalanabb anyagi helyzetét támasztja alá.

A nők a legtöbb kérdésben inkább támaszkodnának a szakszervezetre, mint a férfiak. Kismértékben ugyan, de mind a szakszervezet által szervezett képzéseken való részvétellel, mind a robotizáció miatt szükségessé váló esetleges átképzésekkel, szociális támogatásokért való lobbizással (pl.: alapjövedelem bevezetése) és folyamat lassítási igénnyel (pl.: robotadó) nagyobb arányban értenek egyet.

Életkori sajátosságok

Feltételezzük, hogy a fiatalabb korosztály és az idősebb generáció között van különbség egyrészt a képzéseken való részvétel feltételeinek megteremtésében, valamint affinitásban a modern eszközök kezelésének elsajátításában. Különbség lehet a téren is, hogy a fiatalabb generáció jobban el tudja képzelni, hogy a munkája megszűnhet a robotizáció térnyerés miatt, ezt a jövőképet a növekvő automatizációval valószínűbbnek tartja.

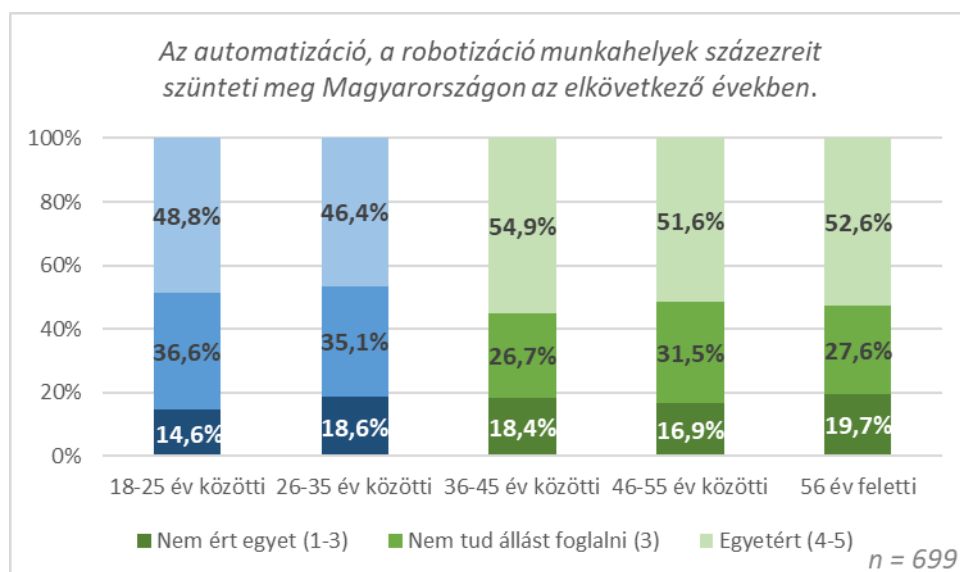
Az életkor változó attribútumai:

- 18-25 év közötti – „fiatal munkavállaló” – 5,8%
- 26-35 év közötti – „érettebb fiatal munkavállaló” – 13,5%
- 36-45 év közötti – „korai középkorú munkavállaló” – 37,7%
- 46-55 év közötti – „kései középkorú munkavállaló” – 31,7%
- 56 év feletti – „idősebb munkavállaló” – 11,3%

A KSH-n a kiskereskedelembe dolgozók körére nincsen adat az életkori megoszlást tekintve.

1. Az automatizáció, a robotizáció munkahelyek színterét szünteti meg Magyarországon az elkövetkező években.

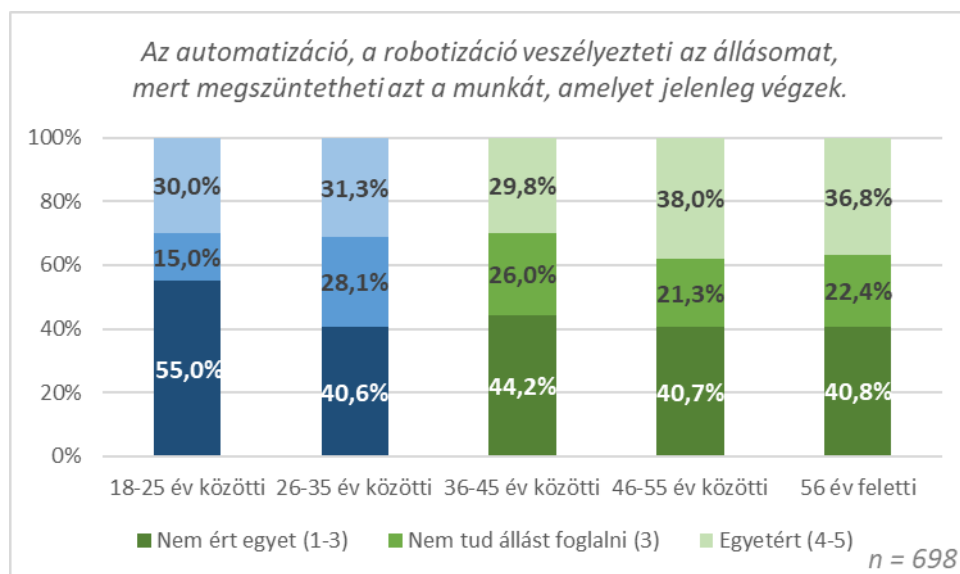
- 18-25 év közöttiek 48,8%-a értett egyet az állítással.
- 26-35 év közöttiek 46,4%-a értett egyet az állítással.
- 36-45 év közöttiek 54,9%-a értett egyet az állítással.
- 46-55 év közöttiek 51,6%-a értett egyet az állítással.
- 56 év feletti 52,6%-a értett egyet az állítással.

52. ábra: Munkahelyek megszűnése - korcsoportos bontás

2. Az automatizáció, a robotizáció veszélyezteti az állásomat, mert megszüntetheti azt a munkát, amelyet jelenleg végzek.

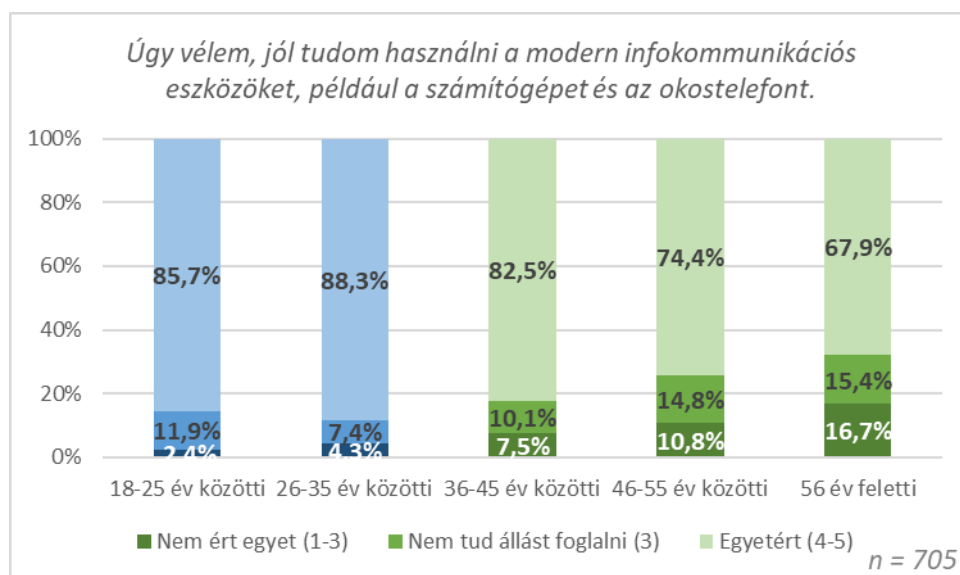
- 18-25 év közöttiek 30,0%-a értett egyet az állítással.
- 26-35 év közöttiek 31,3%-a értett egyet az állítással.
- 36-45 év közöttiek 29,8%-a értett egyet az állítással.
- 46-55 év közöttiek 38,0%-a értett egyet az állítással.
- 56 év feletti 36,8%-a értett egyet az állítással.

53. ábra: Saját állás veszélyeztetettsége - korcsoportos bontás

3. Úgy vélem, jól tudom használni a modern infokommunikációs eszközöket, például a számítógépet és az okostelefont.

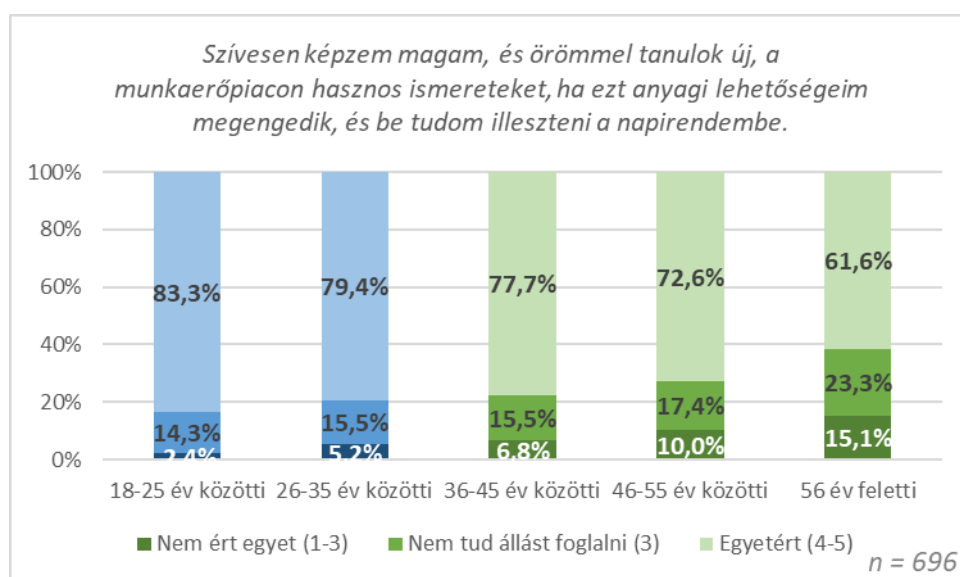
- 18-25 év közöttiek 85,7%-a értett egyet az állítással.
- 26-35 év közöttiek 88,3%-a értett egyet az állítással.
- 36-45 év közöttiek 82,5%-a értett egyet az állítással.
- 46-55 év közöttiek 74,4%-a értett egyet az állítással.
- 56 év feletti 67,9%-a értett egyet az állítással.

54. ábra: Modern eszközök használata - korcsoportos bontás

4. Szívesen képzem magam, és örömmel tanulok új, a munkaerőpiacon hasznos ismereteket, ha ezt anyagi lehetőségeim megengedik, és be tudom illeszteni a napirendembe.

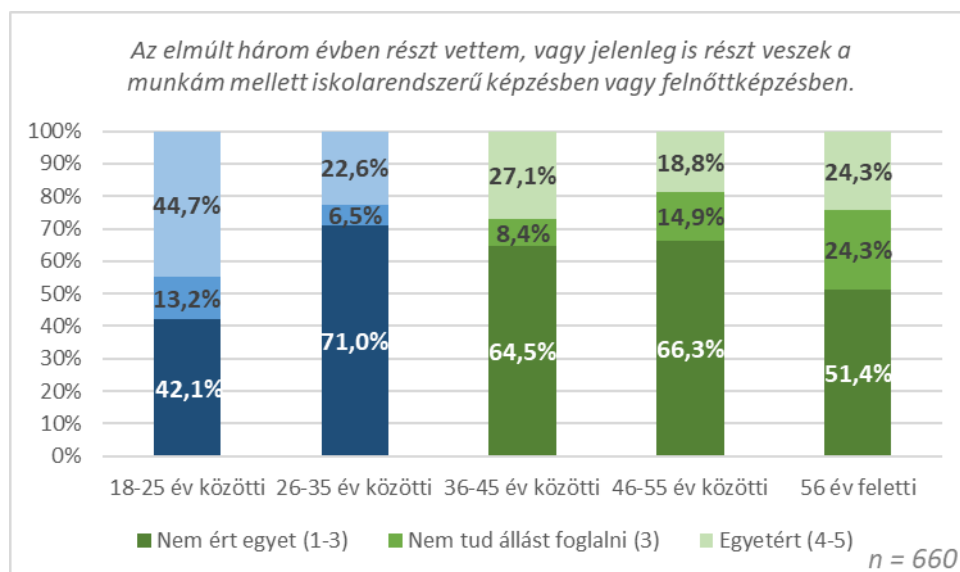
- 18-25 év közöttiek 83,3%-a értett egyet az állítással.
- 26-35 év közöttiek 79,4%-a értett egyet az állítással.
- 36-45 év közöttiek 77,6%-a értett egyet az állítással.
- 46-55 év közöttiek 72,6%-a értett egyet az állítással.
- 56 év feletti 61,6%-a értett egyet az állítással.

55. ábra: Tanulási, képzési hajlandóság - korcsoportos bontás

5. Az elmúlt három évben részt vettem, vagy jelenleg is részt veszek a munkám mellett iskolarendszerű képzésben vagy felnőttképzésben.

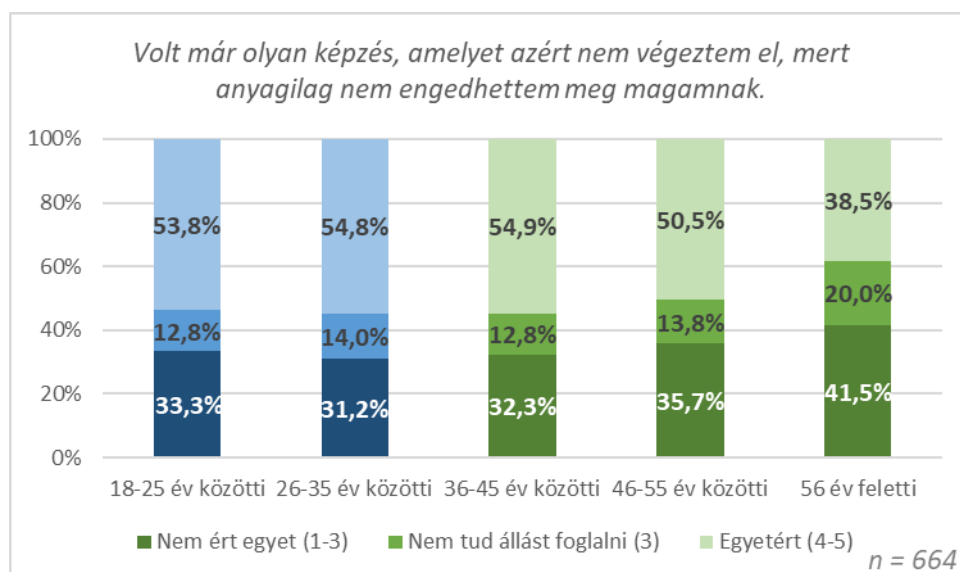
- 18-25 év közöttiek 44,7%-a értett egyet az állítással.
- 26-35 év közöttiek 22,6%-a értett egyet az állítással.
- 36-45 év közöttiek 27,1%-a értett egyet az állítással.
- 46-55 év közöttiek 18,8%-a értett egyet az állítással.
- 56 év feletti 24,3%-a értett egyet az állítással.

56. ábra: Képzésben való részvétel - korcsoportos bontás

6. Volt már olyan képzés, amelyet azért nem végeztem el, mert anyagilag nem engedhettem meg magamnak.

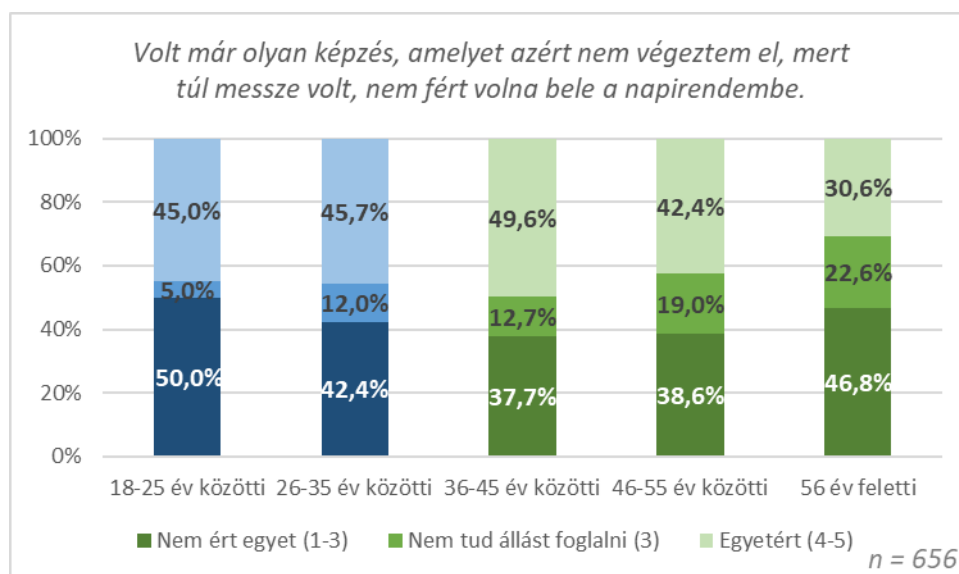
- 18-25 év közöttiek 53,8%-a értett egyet az állítással.
- 26-35 év közöttiek 54,8%-a értett egyet az állítással.
- 36-45 év közöttiek 54,9%-a értett egyet az állítással.
- 46-55 év közöttiek 50,5%-a értett egyet az állítással.
- 56 év feletti 38,5%-a értett egyet az állítással.

57. ábra: Anyagi akadályok - korcsoportos bontás

7. Volt már olyan képzés, amelyet azért nem végeztem el, mert túl messze volt, nem fért volna bele a napirendembe.

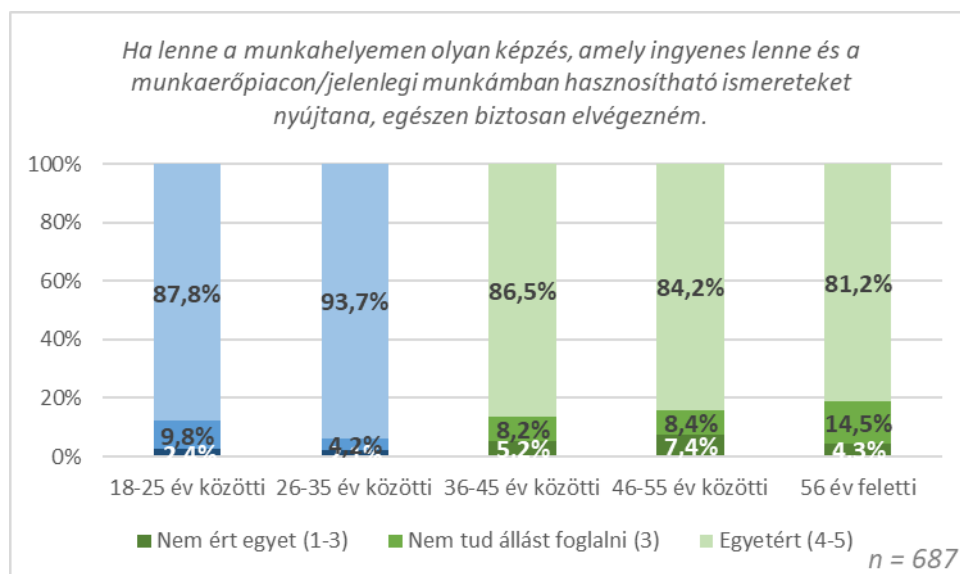
- 18-25 év közöttiek 45,0%-a értett egyet az állítással.
- 26-35 év közöttiek 45,7%-a értett egyet az állítással.
- 36-45 év közöttiek 49,6%-a értett egyet az állítással.
- 46-55 év közöttiek 42,4%-a értett egyet az állítással.
- 56 év feletti 30,6%-a értett egyet az állítással.

58. ábra: Távolság, időhiány - korcsoportos bontás

8. Ha lenne a munkahelyemen olyan képzés, amely ingyenes lenne és a munkaerőpiacon/jelenlegi munkámban hasznosítható ismereteket nyújtana, egészen biztosan elvégezném.

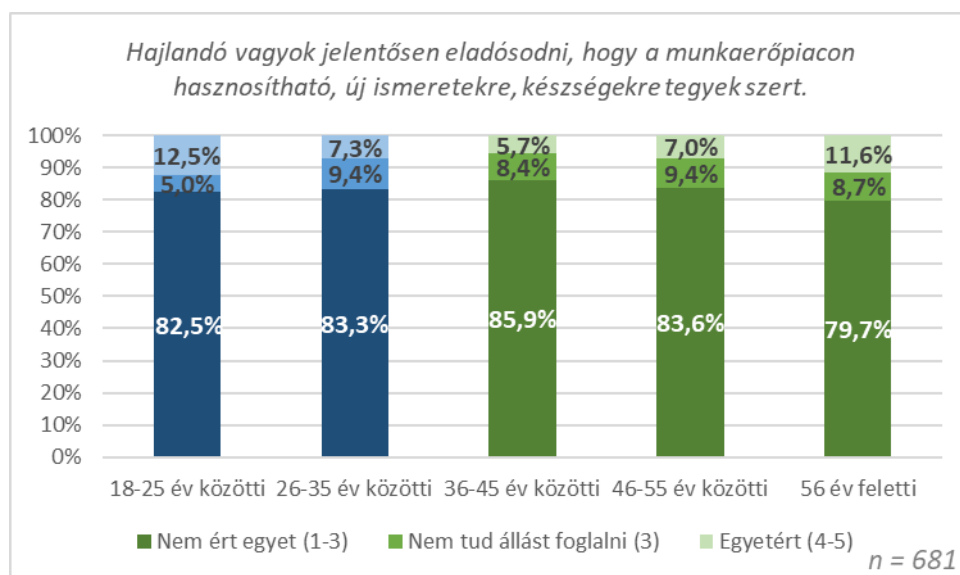
- 18-25 év közöttiek 87,8%-a értett egyet az állítással.
- 26-35 év közöttiek 93,7%-a értett egyet az állítással.
- 36-45 év közöttiek 86,5%-a értett egyet az állítással.
- 46-55 év közöttiek 84,2%-a értett egyet az állítással.
- 56 év feletti 81,1%-a értett egyet az állítással.

59. ábra: Ingyenes képzés - korcsoportos bontás

9. Hajlandó vagyok jelentősen eladósodni, hogy a munkaerőpiacon hasznosítható, új ismeretekre, készségekre tegyek szert.

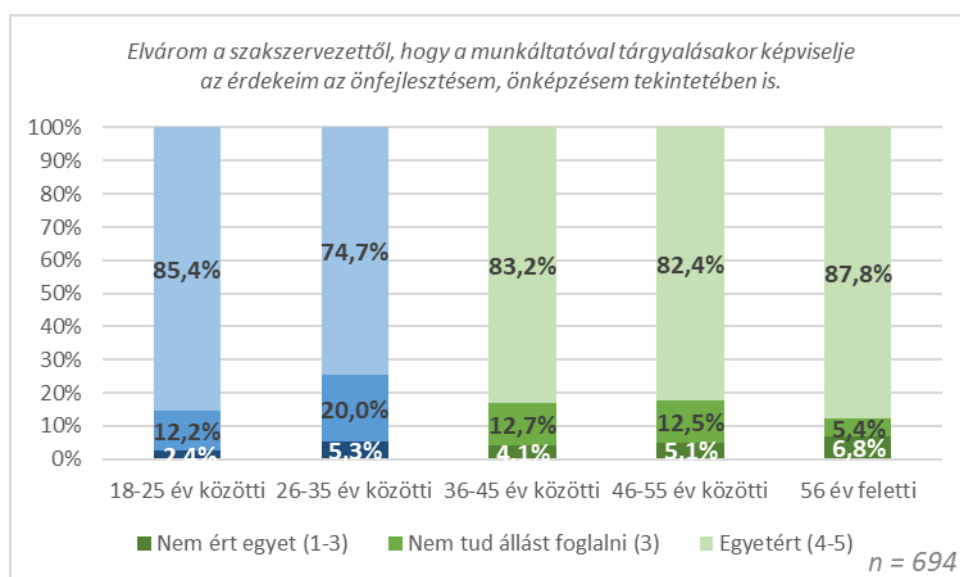
- 18-25 év közöttiek 12,5%-a értett egyet az állítással.
- 26-35 év közöttiek 7,3%-a értett egyet az állítással.
- 36-45 év közöttiek 5,7%-a értett egyet az állítással.
- 46-55 év közöttiek 7,0%-a értett egyet az állítással.
- 56 év felettek 11,6%-a értett egyet az állítással.

60. ábra: Eladósodási hajlandóság - korcsoportos bontás

10. Elvárom a szakszervezettől, hogy a munkáltatóval tárgyalásakor képviselje az érdekeim az önfejlesztésem, önképzésem tekintetében is (például: tanulmányi szabadság, tandíjtámogatás).

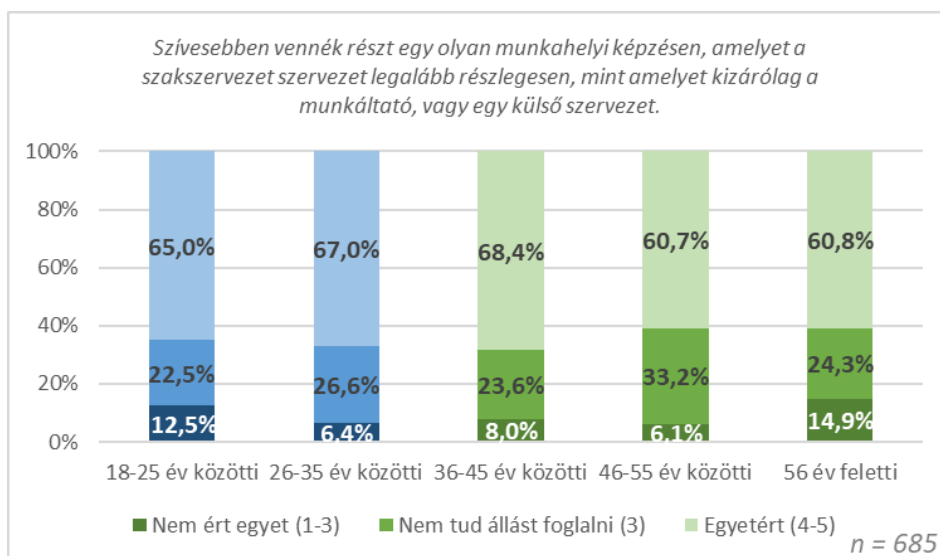
- 18-25 év közöttiek 85,4%-a értett egyet az állítással.
- 26-35 év közöttiek 74,7%-a értett egyet az állítással.
- 36-45 év közöttiek 83,2%-a értett egyet az állítással.
- 46-55 év közöttiek 82,4%-a értett egyet az állítással.
- 56 év feletti 87,8%-a értett egyet az állítással.

61. ábra: Szakszervezettől elvárt érdekképviselet - korcsoportos bontás

11. Szívesebben vennék részt egy olyan munkahelyi képzésen, amelyet a szakszervezet szervezett legalább részlegesen, mint amelyet kizárólag a munkáltató vagy egy külső szervezet.

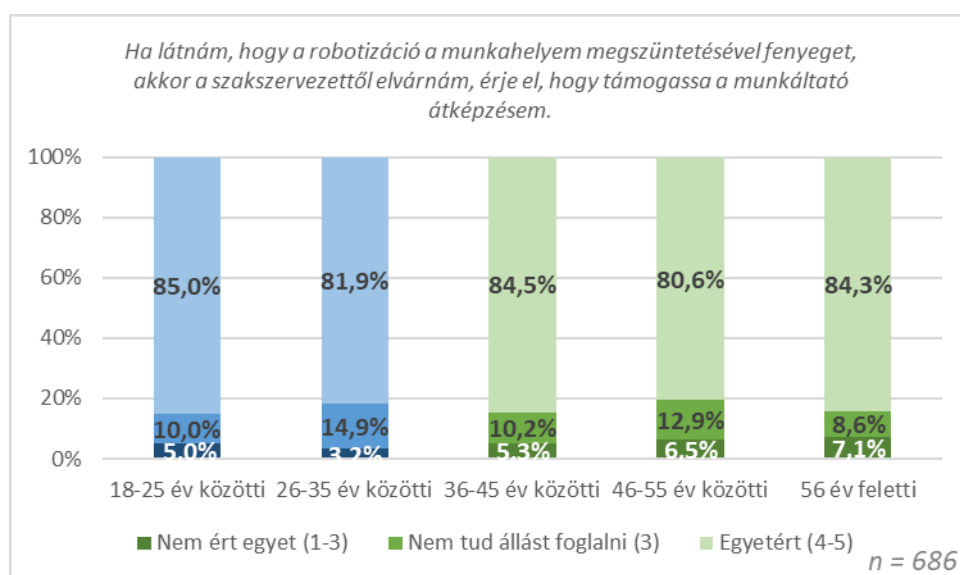
- 18-25 év közöttiek 65,0%-a értett egyet az állítással.
- 26-35 év közöttiek 67,0%-a értett egyet az állítással.
- 36-45 év közöttiek 68,4%-a értett egyet az állítással.
- 46-55 év közöttiek 60,7%-a értett egyet az állítással.
- 56 év feletti 60,8%-a értett egyet az állítással.

62. ábra: Részvétel szakszervezet által szervezett képzésen - korcsoportos bontás

12. Ha látnám, hogy a robotizáció a munkahelyem megszüntetésével fenyeget, akkor a szakszervezettől elvárnám, érje el, hogy támogassa a munkáltató átképzésem.

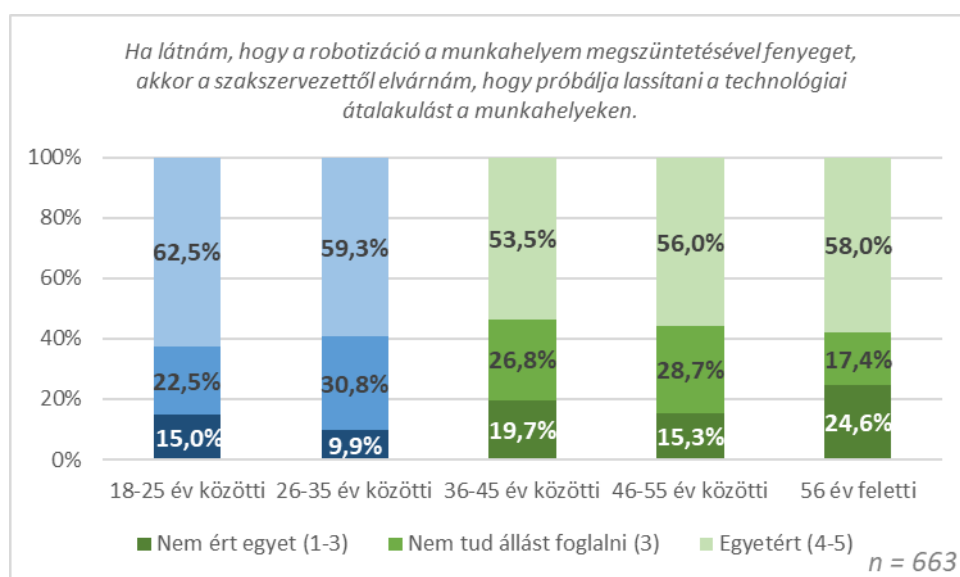
- 18-25 év közöttiek 85,0%-a értett egyet az állítással.
- 26-35 év közöttiek 81,9%-a értett egyet az állítással.
- 36-45 év közöttiek 84,5%-a értett egyet az állítással.
- 46-55 év közöttiek 80,6%-a értett egyet az állítással.
- 56 év feletti 84,3%-a értett egyet az állítással.

63. ábra: Átképzési támogatás - korcsoportos bontás

13. Ha látnám, hogy a robotizáció a munkahelyem megszüntetésével fenyeget, akkor a szakszervezettől elvárnám, hogy próbálja lassítani a technológiai átalakulást a munkahelyeken, például követelje robotadó bevezetését.

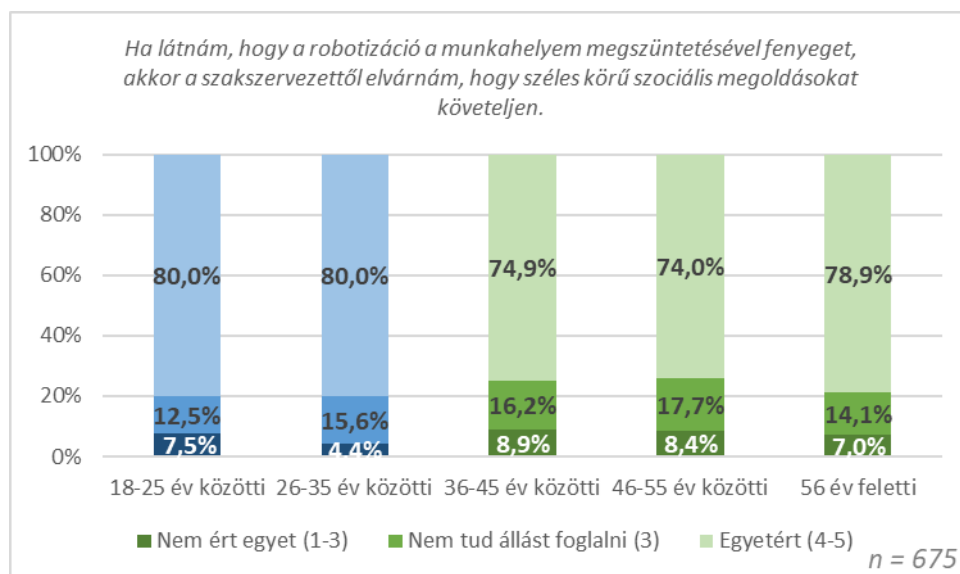
- 18-25 év közöttiek 62,5%-a értett egyet az állítással.
- 26-35 év közöttiek 59,3%-a értett egyet az állítással.
- 36-45 év közöttiek 53,5%-a értett egyet az állítással.
- 46-55 év közöttiek 56,0%-a értett egyet az állítással.
- 56 év feletti 58,0%-a értett egyet az állítással.

64. ábra: Robotizáció lassítása - korcsoportos bontás

14. Ha látnám, hogy a robotizáció a munkahelyem megszüntetésével fenyeget, akkor a szakszervezettől elvárnám, hogy széles körű szociális megoldásokat követeljen, például az alapjövedelem bevezetését.

- 18-25 év közöttiek 80,0%-a értett egyet az állítással.
- 26-35 év közöttiek 80,0%-a értett egyet az állítással.
- 36-45 év közöttiek 74,9%-a értett egyet az állítással.
- 46-55 év közöttiek 74,0%-a értett egyet az állítással.
- 56 év feletti 78,9%-a értett egyet az állítással.

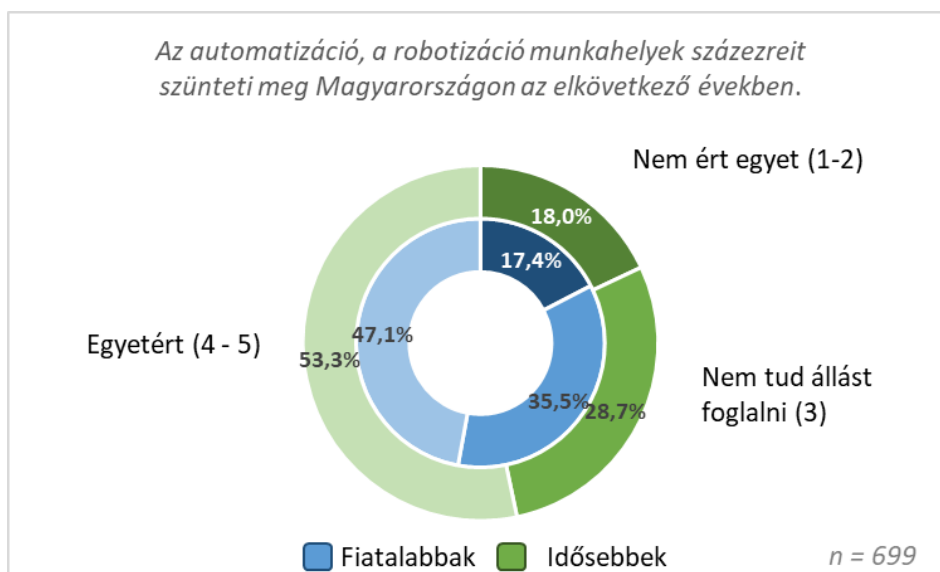

65. ábra- Szociális támogatás - korcsoportos bontás

Ha összevonjuk az életkor kategóriákat nagyobb „fiatalabb” és „idősebb” csoportokra átfogóbb képet kaphatunk. A fiatalabb generációként a 18 és 35 év közöttieket határoztuk meg. Idősebbként pedig a 36 és 55 év közöttieket, valamint az 56. életévüket betöltött és afelettiek is ide tartoznak. Az egyetértés itt is a 4-es és 5-ös válaszkategóriát jelenti.

1. [Az automatizáció, a robotizáció munkahelyek százazreit szünteti meg Magyarországon az elkövetkező években.](#)

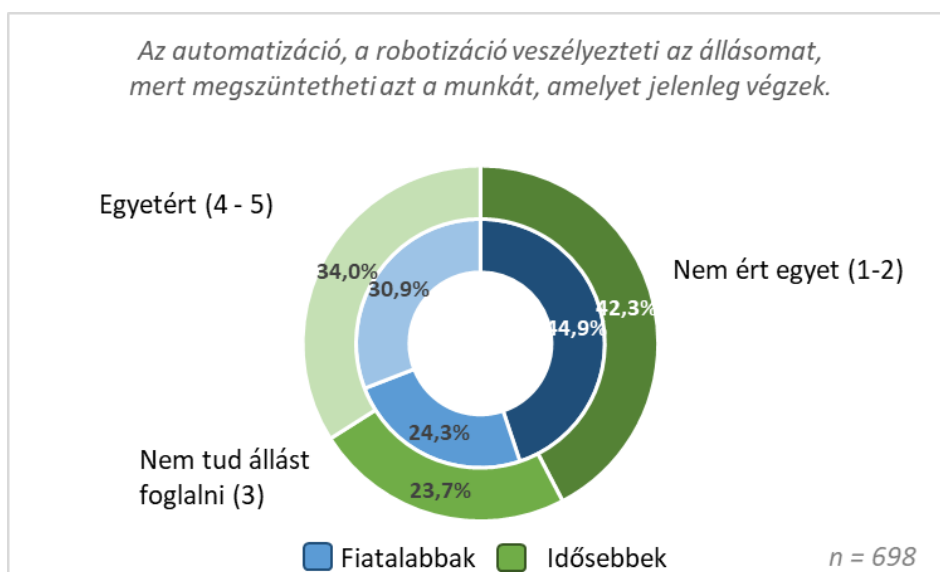
A kitöltő fiatalabb generáció 47,1%-a értett egyet (4-es és 5-ös válaszkategória), ezzel az állítással. Kevesebben, mint az idősebb generáció, ami az előfeltételezésünknek ellentmond, bár a két százalék nagyon közel van egymáshoz. Az idősebb generáció (36 év felett) 53,3%-a értett egyet ezzel az állítással, miszerint az automatizáció, a robotizáció munkahelyek százazreit szünteti meg Magyarországon az elkövetkező években.

66. ábra: Munkahelyek megszűnése – fiatalabbak és idősebbek

2. Az automatizáció, a robotizáció veszélyezteti az állásomat, mert megszüntetheti azt a munkát, amelyet jelenleg végzek.

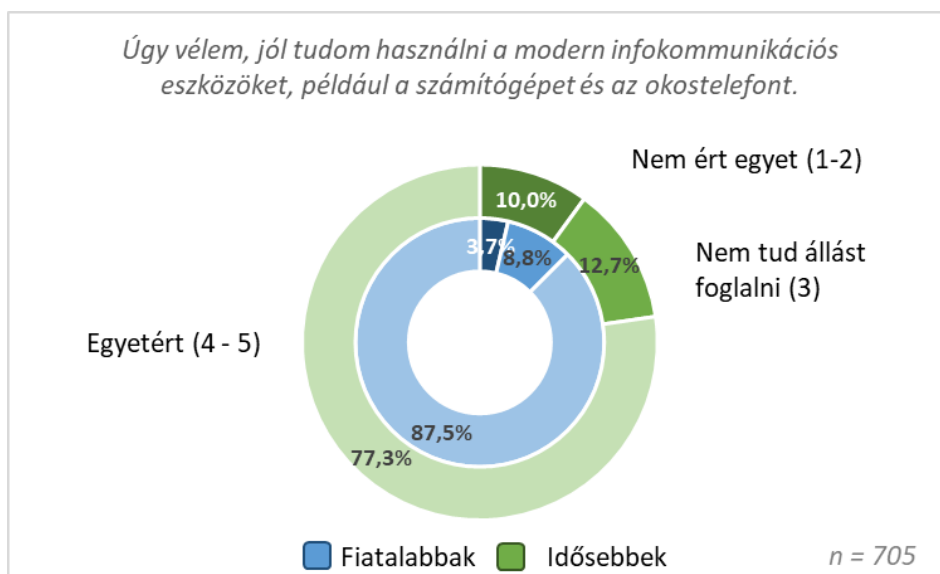
A két eredmény, idősebbek és fiatalok közel vannak egymáshoz, szinte megegyeznek. Mindkét esetben a kitöltők körülbelül egyharmada, a fiatalabb generáció 30,9%-a és az idősebb generáció 34,0%-a értett egyet azzal (4-es és 5-ös válaszkategória), hogy az automatizáció, a robotizáció veszélyezteti az állását, mert megszüntetheti azt a munkát, amelyet jelenleg végez.

67. ábra: Saját állás veszélyeztetettsége - fiatalabbak és idősebbek

3. Úgy vélem, jól tudom használni a modern infokommunikációs eszközöket, például a számítógépet és az okostelefont.

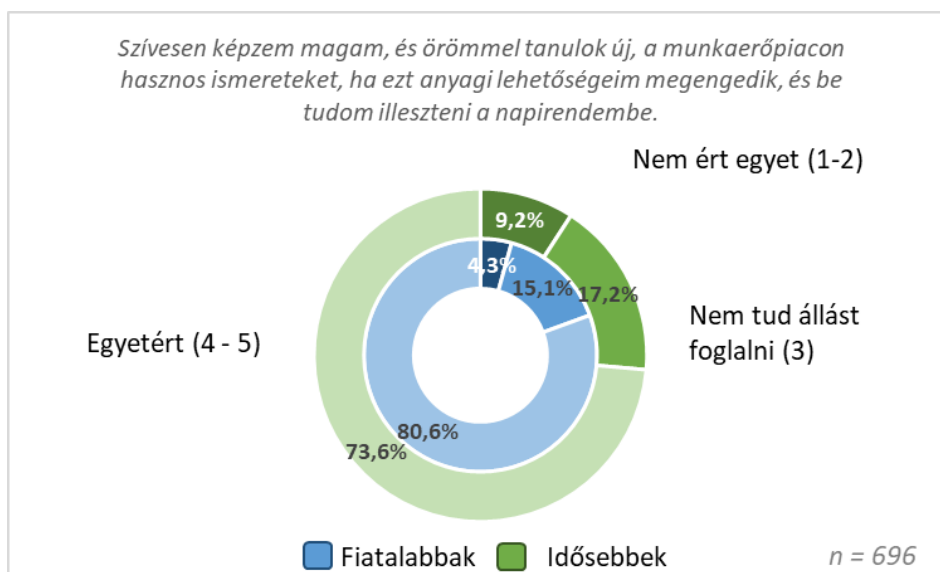
Fiatalok (18-35 év közöttiek) 87,5%-a értett egyet (4-es és 5-ös válaszkategória), az idősebbek (36 és 55 közöttiek, valamint 56 feletti) 77,3%-a értett egyet azzal, hogy jól tudja használni a modern infokommunikációs eszközöket, például a számítógépet és az okostelefont.

68. ábra: Modern eszközök használata - fiatalabbak és idősebbek

4. Szívesen képzem magam, és örömmel tanulok új, a munkaerőpiacon hasznos ismereteket, ha ezt anyagi lehetőségeim megengedik, és be tudom illeszteni a napirendembe.

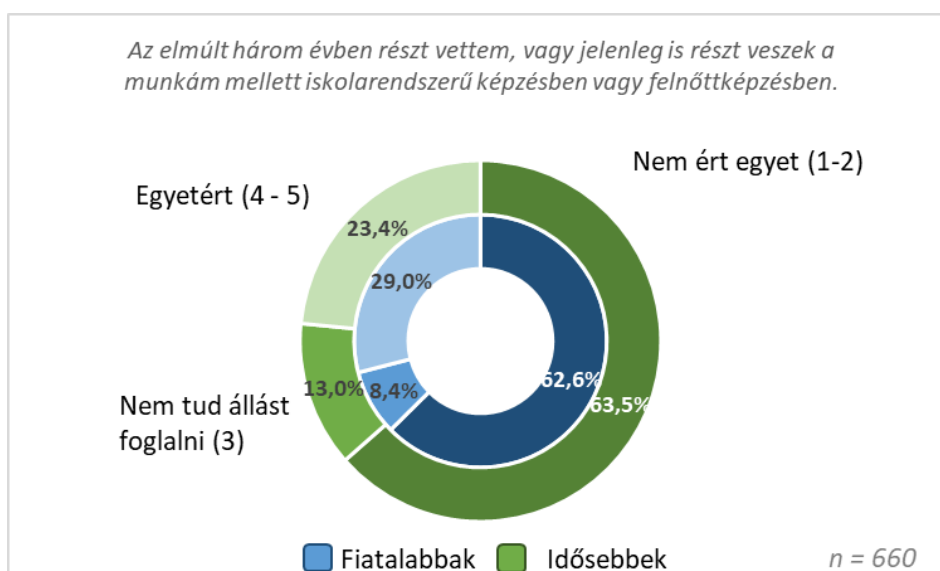
Fiatalok (18-35 év közöttiek) 80,6%-a értett egyet (4-es és 5-ös válaszkategória), az idősebbek (36 és 55 közöttiek, valamint 56 feletti) 73,6%-a értett egyet azzal, hogy szívesen képzzi magát, és örömmel tanul új, a munkaerőpiacon hasznos ismereteket, ha ezt anyagi lehetőségei megengedik, és be tudja illeszteni a napirendbe.

69. ábra: Tanulási, képzési hajlandóság - fiatalabbak és idősebbek

5. Az elmúlt három évben részt vettem, vagy jelenleg is részt veszek a munkám mellett iskolarendszerű képzésben vagy felnőttképzésben.

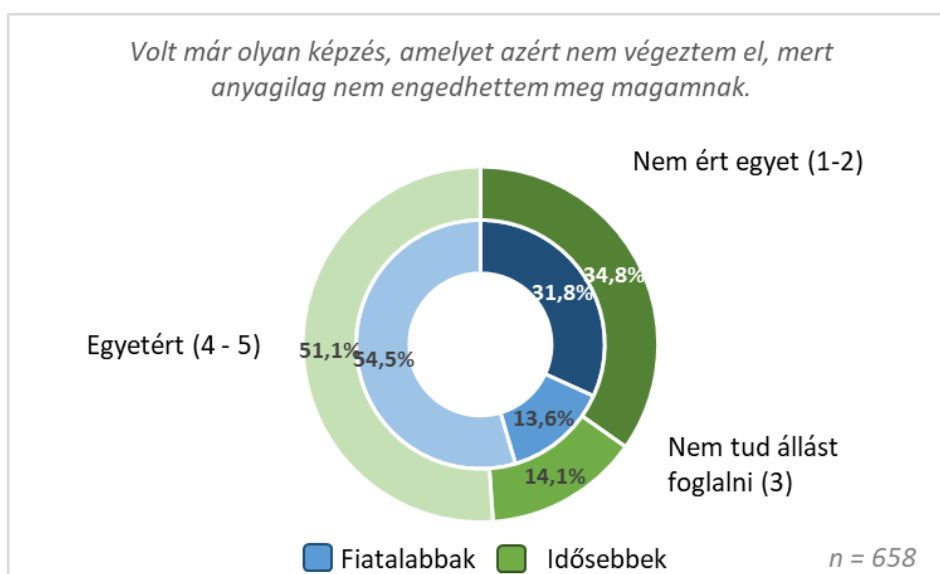
Fiatalok (18-35 év közöttiek) 29%-a értett egyet (4-es és 5-ös válaszkategória), az idősebbek (36 és 55 közöttiek, valamint 56 feletti) 23,4%-a értett egyet azzal, hogy az elmúlt három évben részt vett, vagy jelenleg is részt vesz a munka mellett iskolarendszerű képzésben vagy felnőttképzésben.

70. ábra: Képzésben való részvétel - fiatalabbak és idősebbek

6. Volt már olyan képzés, amelyet azért nem végeztem el, mert anyagilag nem engedhettem meg magamnak.

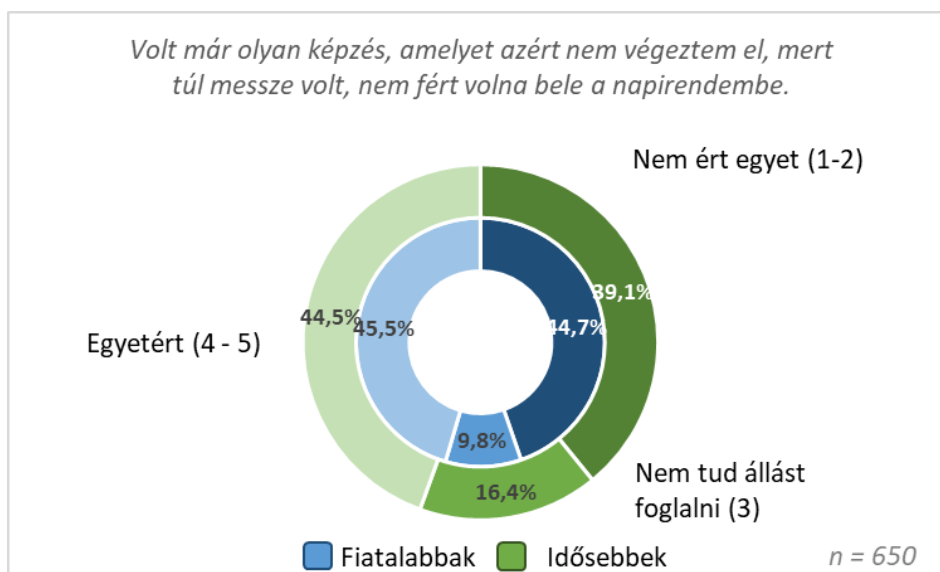
Fiatalok (18-35 év közöttiek) 54,5%-a értett egyet (4-es és 5-ös válaszkategória), az idősebbek (36 és 55 közöttiek, valamint 56 feletti) 51,1%-a értett egyet azzal, hogy volt már olyan képzés, amelyet azért nem végzett el, mert anyagilag nem engedhette meg magának.

71. ábra: Anyagi akadályok - fiatalabbak és idősebbek

7. Volt már olyan képzés, amelyet azért nem végeztem el, mert túl messze volt, nem fért volna bele a napirendembe.

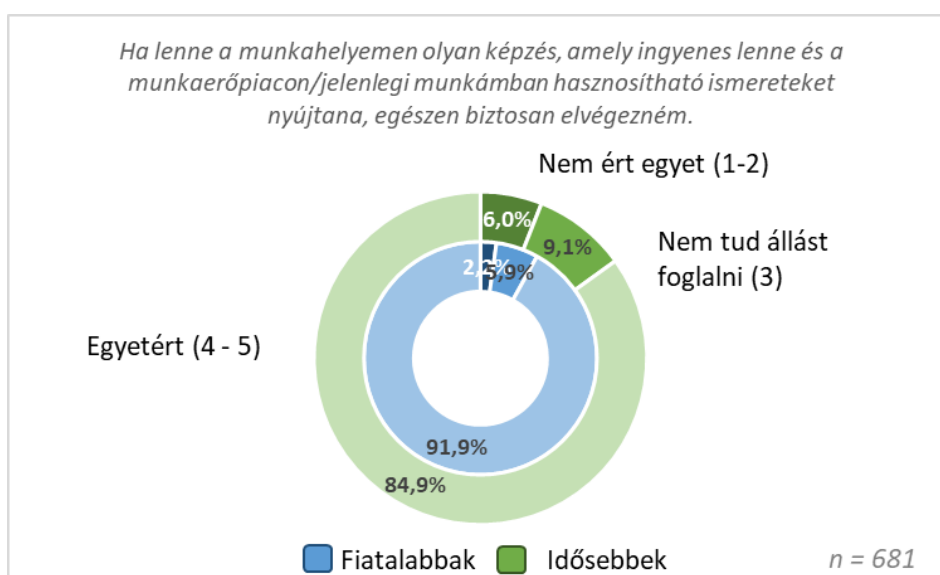
Fiatalok (18-35 év közöttiek) 45,5%-a értett egyet (4-es és 5-ös válaszkategória), az idősebbek szinte megegyezően (36 és 55 közöttiek, valamint 56 feletti), 44,5%-uk értett egyet azzal, hogy volt már olyan képzés, amelyet azért nem végzett el, mert túl messze volt, nem fért volna bele a napirendbe.

72. ábra: Távolság, időhiány - fiatalabbak és idősebbek

8. Ha lenne a munkahelyemen olyan képzés, amely ingyenes lenne és a munkaerőpiacon/jelenlegi munkámban hasznosítható ismereteket nyújtana, egészen biztosan elvégezném.

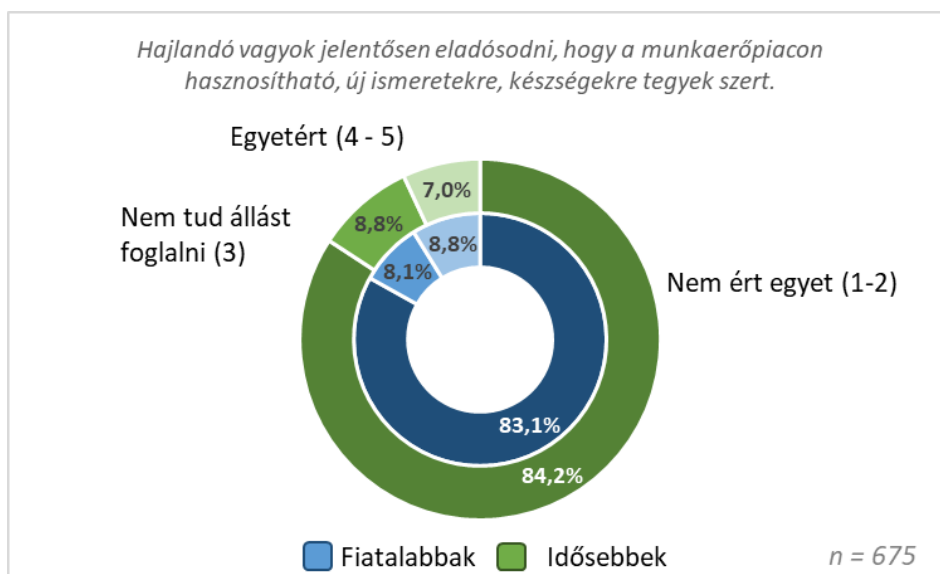
Fiatalok (18-35 év közöttiek) 91,9%-a értett egyet (4-es és 5-ös válaszkategória), az idősebbek (36 és 55 közöttiek, valamint 56 felettiek) 84,9%-a értett egyet azzal, hogy ha lenne a munkahelyen olyan képzés, amely ingyenes lenne és a munkaerőpiacon/jelenlegi munkájában hasznosítható ismereteket nyújtana, egészen biztosan elvégezném.

73. ábra: Ingyenes képzés - fiatalabbak és idősebbek

9. Hajlandó vagyok jelentősen eladósodni, hogy a munkaerőpiacon hasznosítható, új ismeretekre, készségekre tegyek szert.

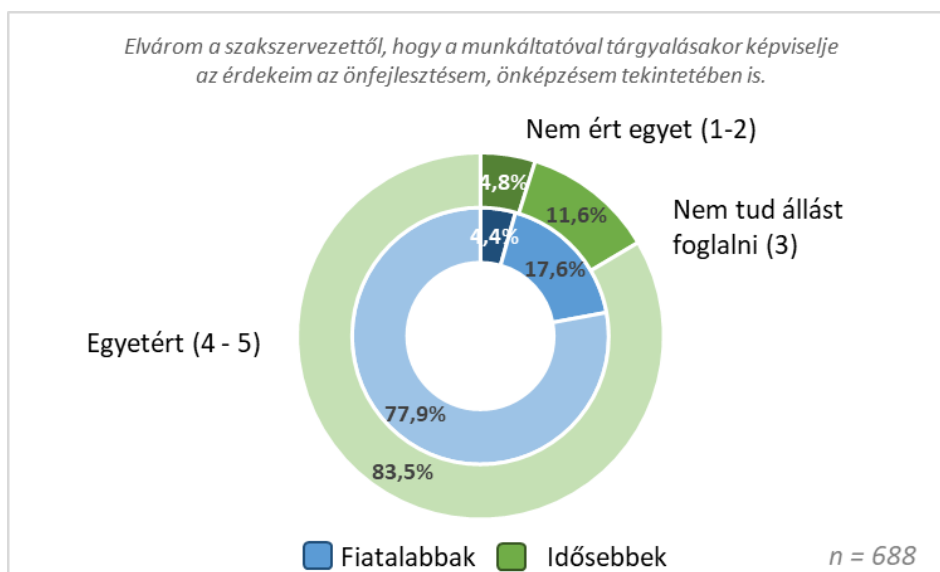
Fiatalok (18-35 év közöttiek) 8,8%-a értett egyet (4-es és 5-ös válaszkategória), az idősebbek (36 és 55 közöttiek, valamint 56 feletti) 7,0%-a értett egyet, tehát ennyien lennének hajlandóak eladósodni, hogy a munkaerőpiacon hasznosítható, új ismeretekre, készségekre tegyenek szert.

74. ábra: Eladósodási hajlandóság - fiatalabbak és idősebbek

10. Elvárom a szakszervezettől, hogy a munkáltatóval tárgyalásakor képviselje az érdekeim az önfejlesztésem, önképzésem tekintetében is (például: tanulmányi szabadság, tandíjtámogatás).

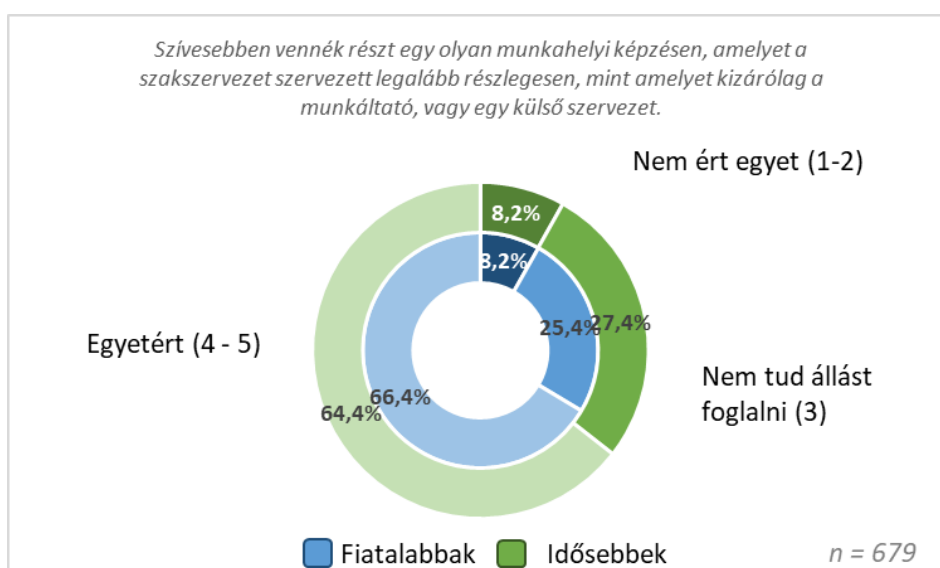
Fiatalok (18-35 év közöttiek) 77,9%-a értett egyet (4-es és 5-ös válaszkategória), az idősebbek (36 és 55 közöttiek, valamint 56 feletti) 83,5%-a értett egyet, tehát ennyien várják el a szakszervezettől, hogy a munkáltatóval tárgyalásakor képviselje az érdekeit önfejlesztés, önképzés tekintetében is (például: tanulmányi szabadság, tandíjtámogatás).

75. ábra: Szakszervezettől elvárt érdekképviselet - fiatalabbak és idősebbek

11. Szívesebben vennék részt egy olyan munkahelyi képzésen, amelyet a szakszervezet szervezett legalább részlegesen, mint amelyet kizárólag a munkáltató vagy egy külső szervezet.

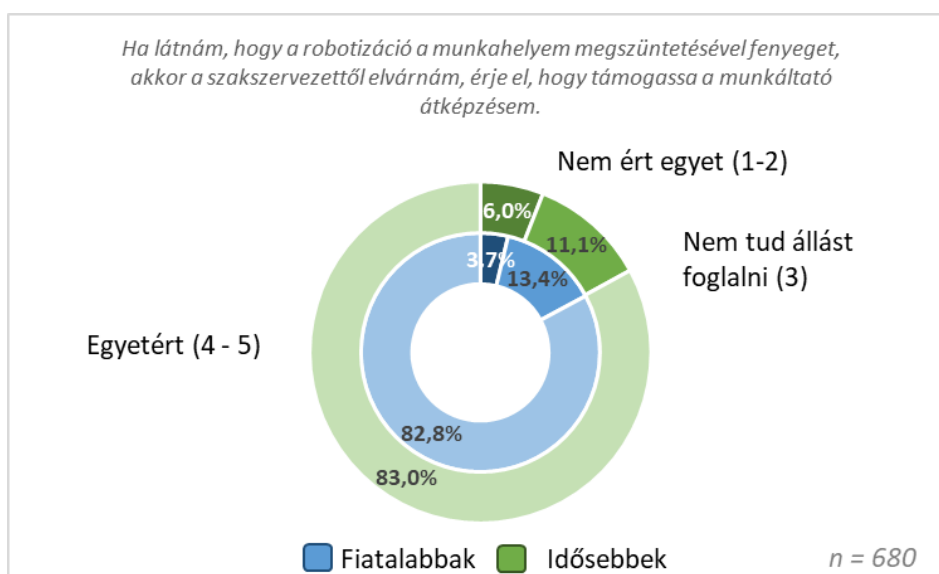
Fiatalok (18-35 év közöttiek) 66,4%-a értett egyet (4-es és 5-ös válaszkategória), az idősebbek (36 és 55 közöttiek, valamint 56 felettiek) nagyon hasonlóan, 64,4%-a szívesebben venne részt egy olyan munkahelyi képzésen, amelyet a szakszervezet szervezett legalább részlegesen, mint amelyet kizárólag a munkáltató vagy egy külső szervezet.

76. ábra: Résztvétel szakszervezet által szervezett képzésen – fiatalabbak és idősebbek

12. Ha látnám, hogy a robotizáció a munkahelyem megszüntetésével fenyeget, akkor a szakszervezettől elvárnám, érje el, hogy támogassa a munkáltató átképzésem.

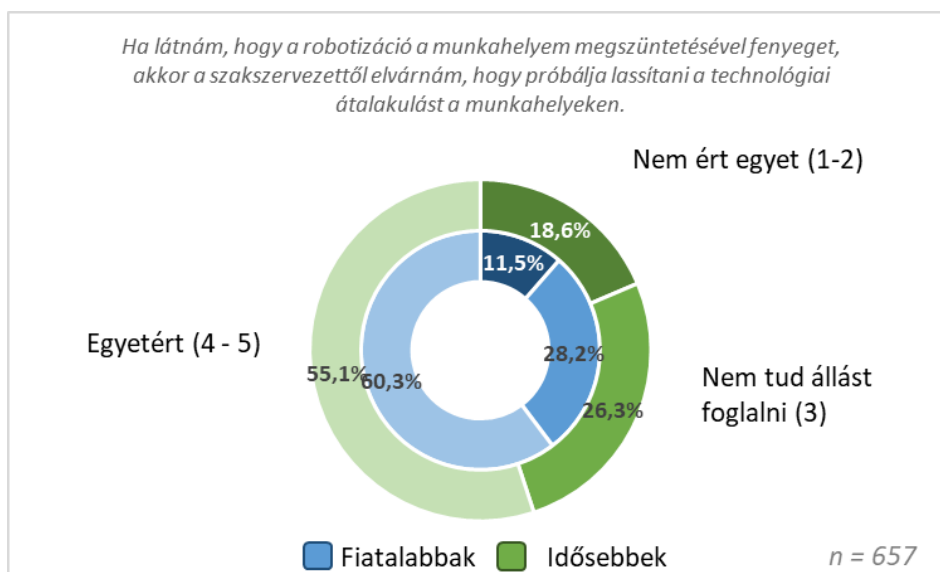
A fiatalabb generáció (18-35 év közöttiek) 82,8%-a, az idősebb (36 és 55 közöttiek, valamint 56 feletti) nagyon hasonlóan, 83,0%-a ha látná, hogy a robotizáció a munkahelye megszüntetésével fenyeget, akkor a szakszervezettől elvárná, érje el, hogy támogassa a munkáltató átképzését.

77. ábra: Átképzési támogatás - fiatalabbak és idősebbek

13. Ha látnám, hogy a robotizáció a munkahelyem megszüntetésével fenyeget, akkor a szakszervezettől elvárnám, hogy próbálja lassítani a technológiai átalakulást a munkahelyeken, például követelje robotadó bevezetését.

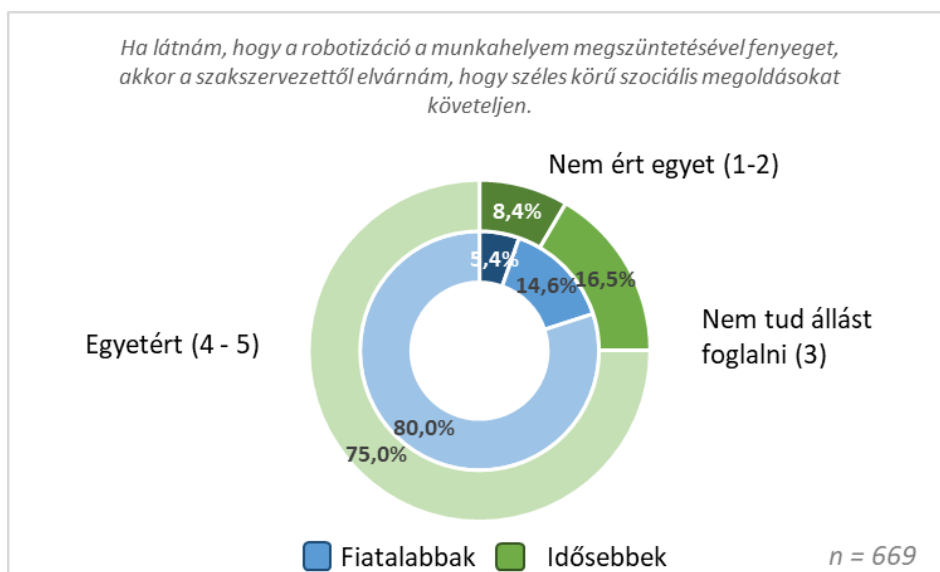
Fiatalok (18-35 év közöttiek) 60,3%-a értett egyet (4-es és 5-ös válaszkategória), az idősebbek (36 és 55 közöttiek, valamint 56 feletti) 55,1%-a gondolja úgy, ha látná, hogy a robotizáció a munkahelye megszüntetésével fenyeget, akkor a szakszervezettől elvárná, hogy próbálja lassítani a technológiai átalakulást a munkahelyeken, például követelje robotadó bevezetését.

78. ábra: Robotizáció lassítása - fiatalabbak és idősebbek

14. Ha látnám, hogy a robotizáció a munkahelyem megszüntetésével fenyeget, akkor a szakszervezettől elvárnám, hogy széles körű szociális megoldásokat követeljen, például az alapjövedelem bevezetését.

Fiatalok (18-35 év közöttiek) 80,0%-a értett egyet (4-es és 5-ös válaszkategória), az idősebbek (36 és 55 közöttiek, valamint 56 felettiek) 75%-a úgy vélekedik, ha látná, hogy a robotizáció a munkahelye megszüntetésével fenyeget, akkor a szakszervezettől elvárná, hogy széles körű szociális megoldásokat követeljen, például az alapjövedelem bevezetését.

79. ábra: Szociális támogatás - fiatalabbak és idősebbek

Főbb megállapítások 3.

A korcsoportos bontásban kevésbé rajzolódnak ki látványos különbségek, míg a fiatalabbak (35 év alattiak) és idősebben (35 év feletti) esetében már megemlíthetünk néhány érdekes különbséget.

Az idősebb korosztály ebben a bontásban kissé nagyobb arányban gondolja, hogy az automatizáció, robotizáció térnyerése következtében munkahelyek százezrei szűnnek meg, és saját állásukat is hasonlóan csekély mértékben, de nagyobb arányban érzik veszélyben. Ez az eredmény eltér az előzetes feltételezésünktől.

Nem meglepő módon a modern eszközök kezelésében a fiatalabb generáció saját bevallás szerint 10 százalékkal magabiztosabbak érzi magát az idősebbeknél. Emellett a fiatalok nem csak nagyobb arányban vennének részt, de kissé többen is vettek részt az elmúlt három évben valamilyen továbbképzésen. Abban, hogy anyagi vagy a távolság és időhiány miatt nem vesznek részt, a két vizsgált csoport között nincs jelentős eltérés.

Ingyenes képzésen a fiatalok jelentősen nagyobb arányban vennének részt, de továbbképzésért eladósodni már ugyanolyan alacsony számban lenne hajlandó mind a két csoport.

A szakszervezettel szembeni elvárásokban nincs nagy különbség a két csoport között, de elmondható, hogy érdekes módon a fiatalok azok, akik inkább szeretnék a robotizáció lassítását, és a szociális szolgáltatások iránt is ők mutatnak nagyobb igényt.

Képzettségi szint

Feltételezzük, hogy magasabban képzett válaszadók jobban látják és felismerik a negyedik ipari forradalom változását, az automatizáció valós és gyors ütemű térnyerését. Továbbképzésekre is szívesebben járnak, az elmúlt három évben inkább részt vettek ezeken.

Képzettségi szintet illetően nincs adat a KSH-n a kiskereskedelembe dolgozókra. A kitöltők 44,1%-a tartozik az alacsonyabb szintű végzettségűek közé, őket jobban veszélyezteti az automatizáció folyamata, a munkahelyek megszűnésének tekintetében. A magas végzettségű válaszadók a minta 52,7%-a.

Alacsonyabb végzettségűek: 2-es és 3-as válaszkategória: 8 általános iskola, szakmunkásképző, szakiskola vagy alacsonyabb

Magas végzettségűek: 4-5-ös válaszkategória: érettségi, felsőfokú diploma

Az alacsony végzettségűek közül a kitöltők:

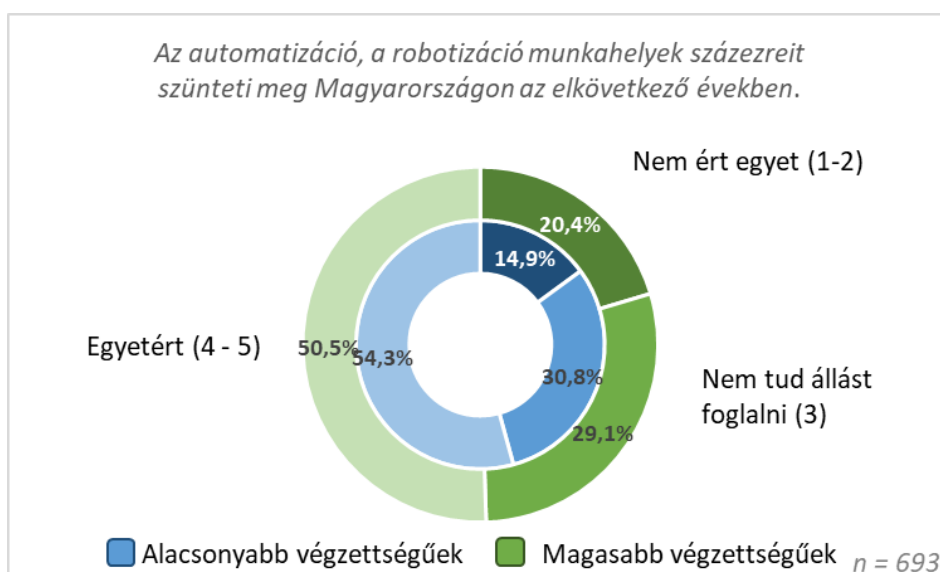
- 69%-a dolgozik pénztáros/eladó munkakörben,
- 25% egyéb kategóriába sorolta magát,
- 2%-a dolgozik irodai dolgozó/adminisztrációs területen,
- a többi munkaterületen 1% vagy azalatti.

A magasabb végzettségűek közül a kitöltők:

- 59%- a dolgozik pénztáros/eladói munkakörben,
- 26% egyéb kategóriába sorolta magát,
- 9%-a dolgozik irodai dolgozó/adminisztrációs területen,
- 3%-a raktáros,
- a többi munkaterületen 1% vagy azalatti.

1. Az automatizáció, a robotizáció munkahelyek szűnteti meg Magyarországon az elkövetkező években.

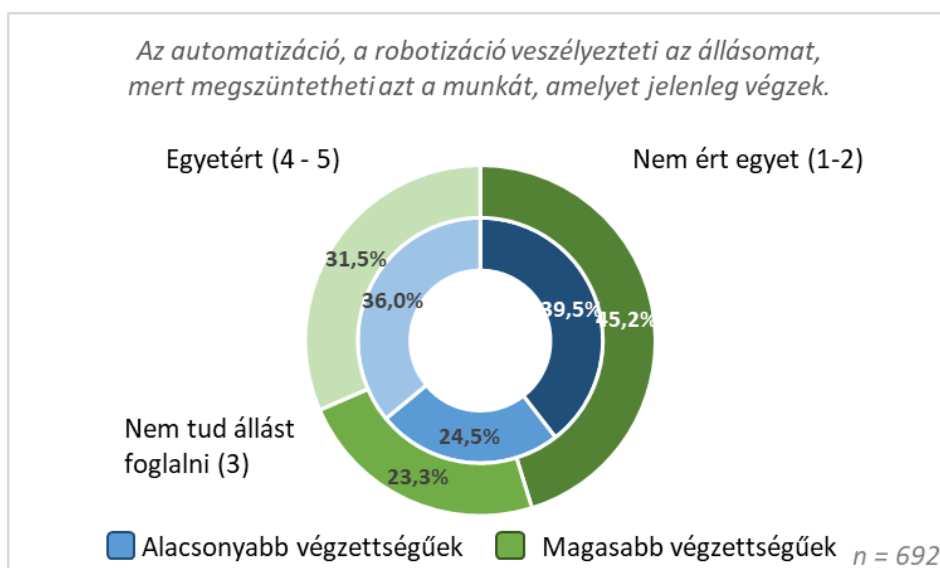
Alacsonyabb végzettségi szintű válaszadók (2-es és 3-as válaszkategória) 54,3%-a értett egyet az állítással (4-es vagy 5-ös válaszkategóriát választott), hasonlóan a magasabb végzettségű válaszadók (4-5-ös válaszkategória) 50,5%-a értett egyet az állítással, miszerint az automatizáció, a robotizáció munkahelyek szűnteti meg Magyarországon az elkövetkező években.

80. ábra: Munkahelyek megszűnése -végzettség szerinti bontás

2. Az automatizáció, a robotizáció veszélyezteti az állásomat, mert megszüntetheti azt a munkát, amelyet jelenleg végzek.

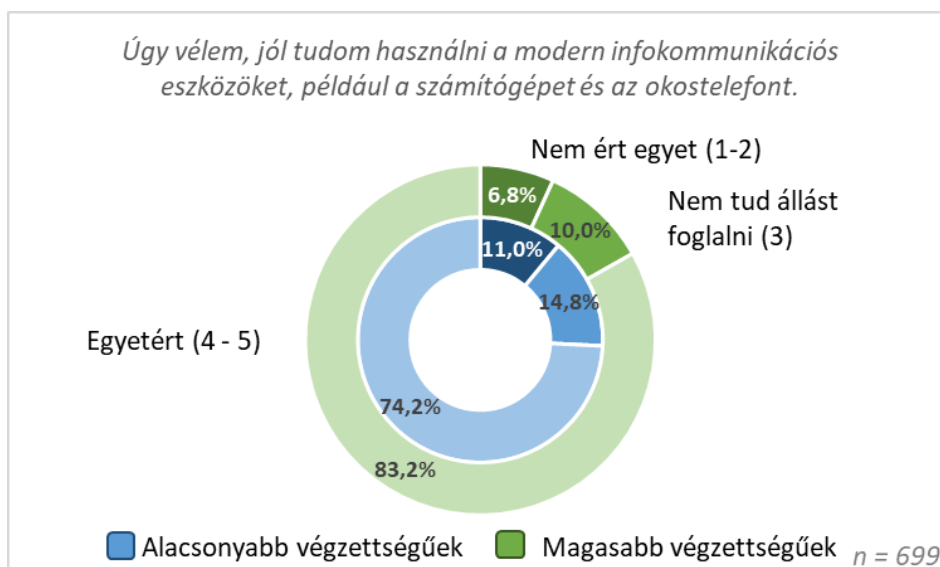
Alacsonyabb végzettségi szintű válaszadók (2-es és 3-as válaszkategória) 36,0%-a értett egyet az állítással (4-es vagy 5-ös válaszkategóriát választott), a magasabb végzettségű válaszadók (4-5-ös válaszkategória) 31,5%-a értett egyet azzal, hogy az automatizáció, a robotizáció veszélyezteti az állását, mert megszüntetheti azt a munkát, amelyet jelenleg végez.

81. ábra: Saját állás veszélyeztetettsége --végzettség szerinti bontás

3. Úgy vélem, jól tudom használni a modern infokommunikációs eszközöket, például a számítógépet és az okostelefont.

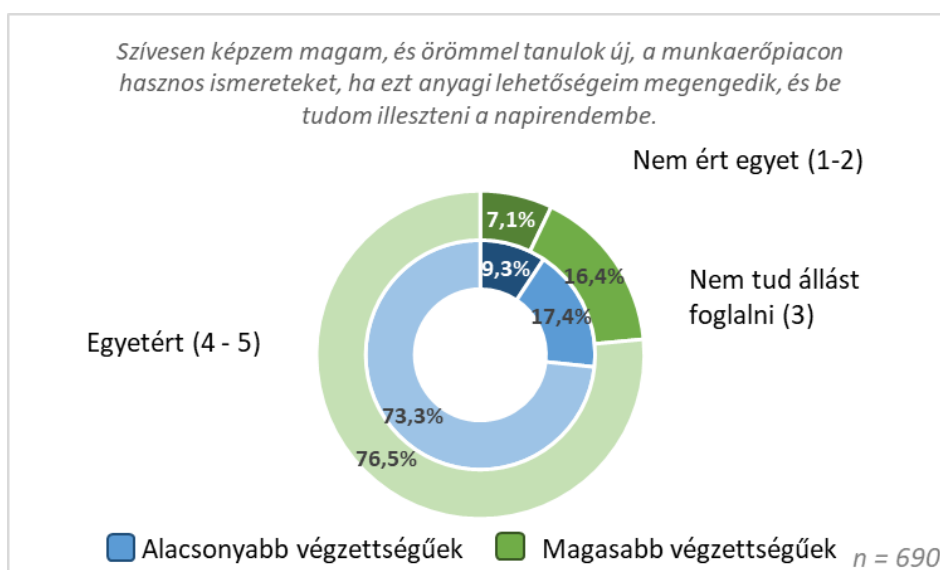
Alacsonyabb végzettségi szintű válaszadók (2-es és 3-as válaszkategória) 74,2%-a értett egyet az állítással (4-es vagy 5-ös válaszkategóriát választott), a magasabb végzettségű válaszadók (4-5-ös válaszkategória) 83,2%-a úgy véli, hogy jól tudja használni a modern infokommunikációs eszközöket, például a számítógépet és az okostelefont.

82. ábra: Modern eszközök használata --végzettség szerinti bontás

4. Szívesen képzem magam, és örömmel tanulok új, a munkaerőpiacon hasznos ismereteket, ha ezt anyagi lehetőségeim megengedik, és be tudom illeszteni a napirendembe.

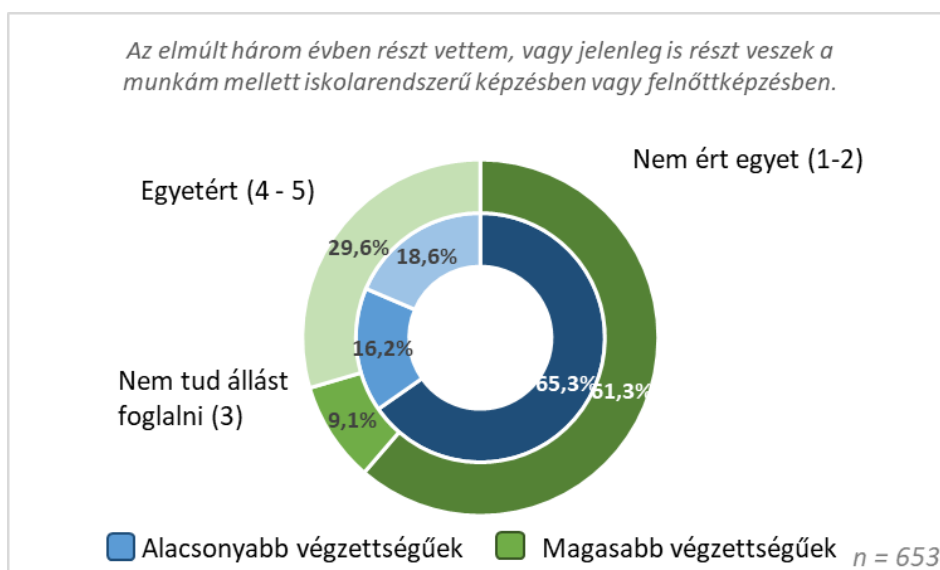
Alacsonyabb végzettségi szintű válaszadók (2-es és 3-as válaszkategória) 73,3%-a értett egyet az állítással (4-es vagy 5-ös válaszkategóriát választott), a magasabb végzettségű válaszadók (4-5-ös válaszkategória) 76,5%-a értett egyet azzal, hogy szívesen képzzi magát, és örömmel tanul új, a munkaerőpiacon hasznos ismereteket, ha ezt anyagi lehetőségei megengedik, és be tudja illeszteni a napirendjébe.

83. ábra: Tanulási, képzési hajlandóság --végzettség szerinti bontás

5. Az elmúlt három évben részt vettem, vagy jelenleg is részt veszek a munkám mellett iskolarendszerű képzésben vagy felnőttképzésben.

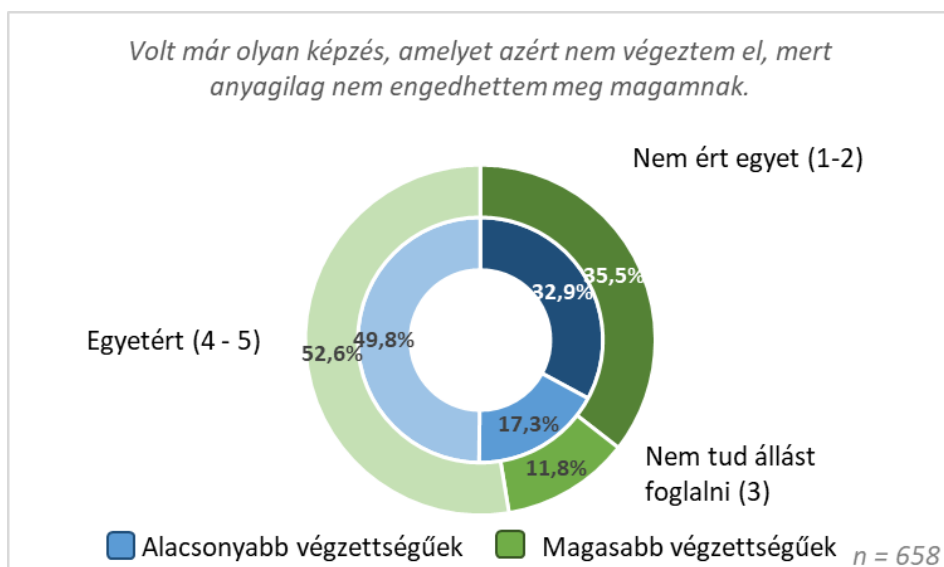
Alacsonyabb végzettségi szintű válaszadók (2-es és 3-as válaszkategória) 18,6%-a értett egyet az állítással (4-es vagy 5-ös válaszkategóriát választott), a magasabb végzettségű válaszadók (4-5-ös válaszkategória) 29,6%-a értett egyet azzal, hogy az elmúlt három évben részt vett, vagy jelenleg is részt vesz a munka mellett iskolarendszerű képzésben vagy felnőttképzésben.

84. ábra: Képzésben való részvétel --végzettség szerinti bontás

6. Volt már olyan képzés, amelyet azért nem végeztem el, mert anyagilag nem engedhettem meg magamnak.

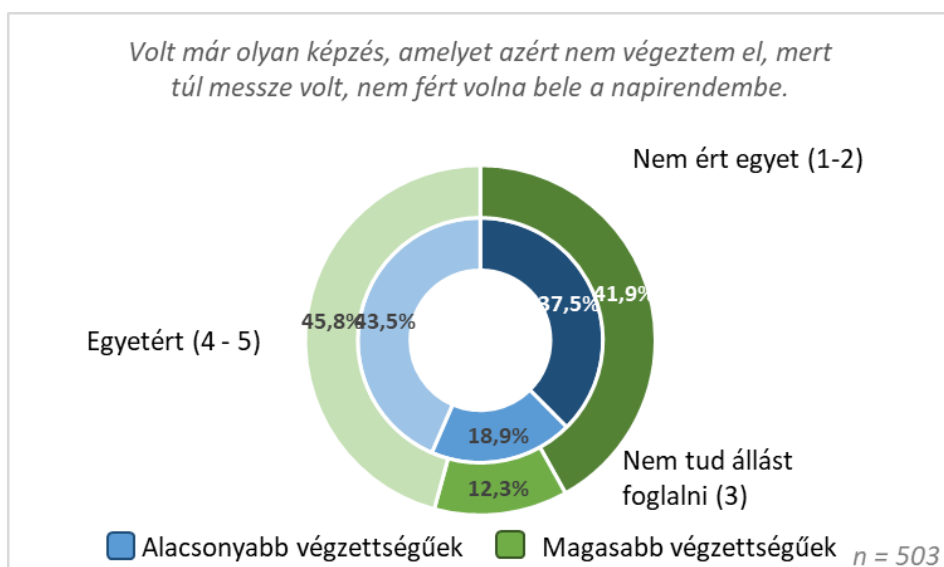
Alacsonyabb végzettségi szintű válaszadók (2-es és 3-as válaszkategória) 49,8%-a értett egyet az állítással (4-es vagy 5-ös válaszkategóriát választott), a magasabb végzettségű válaszadók (4-5-ös válaszkategória) 52,6%-a értett egyet azzal, hogy volt már olyan képzés, amelyet azért nem végzett el, mert anyagilag nem engedhette meg magának.

85. ábra: Anyagi akadályok --végzettség szerinti bontás

7. Volt már olyan képzés, amelyet azért nem végeztem el, mert túl messze volt, nem fért volna bele a napirendembe.

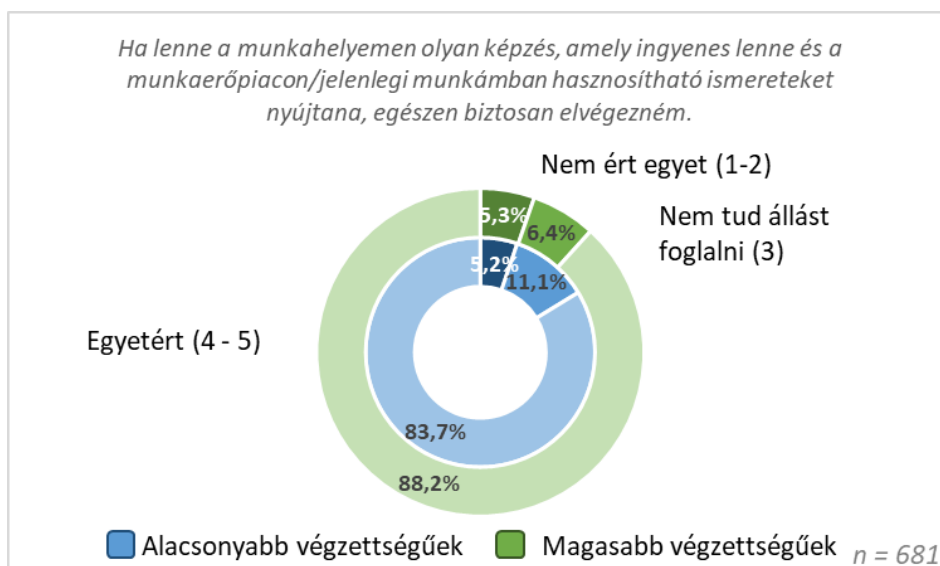
Alacsonyabb végzettségi szintű válaszadók (2-es és 3-as válaszkategória) 43,5%-a értett egyet az állítással (4-es vagy 5-ös válaszkategóriát választott), a magasabb végzettségű válaszadók (4-5-ös válaszkategória) 45,8%-a értett egyet azzal, hogy volt már olyan képzés, amelyet azért nem végzett el, mert túl messze volt, nem fért volna bele a napirendbe.

86. ábra: Távolság, időhiány --végzettség szerinti bontás

8. Ha lenne a munkahelyemen olyan képzés, amely ingyenes lenne és a munkaerőpiacon/jelenlegi munkámban hasznosítható ismereteket nyújtana, egészen biztosan elvégezném.

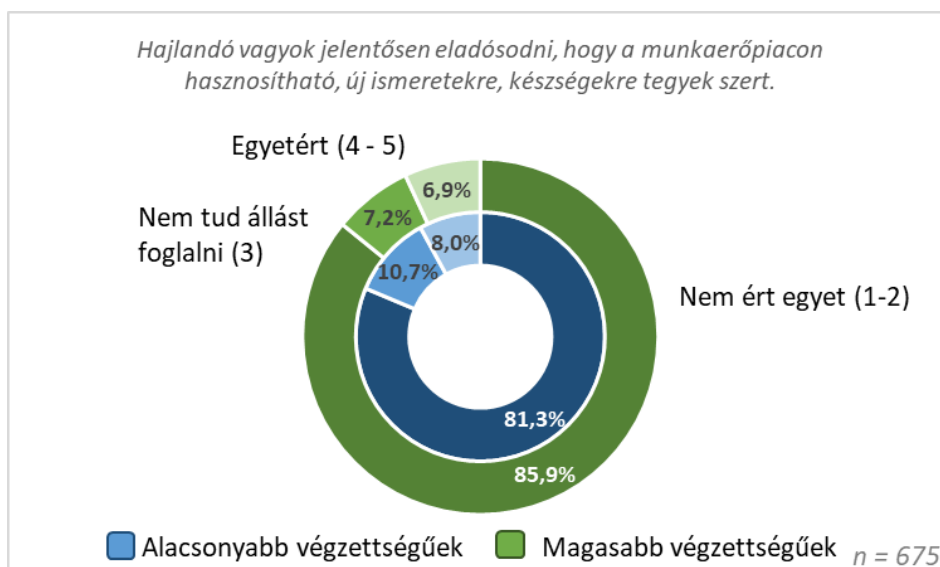
Alacsonyabb végzettségi szintű válaszadók (2-es és 3-as válaszkategória) 83,7%-a értett egyet az állítással (4-es vagy 5-ös válaszkategóriát választott), a magasabb végzettségű válaszadók (4-5-ös válaszkategória) 88,2%-a értett egyet azzal, hogy ha lenne a munkahelyen olyan képzés, amely ingyenes lenne és a munkaerőpiacon/jelenlegi munkájában hasznosítható ismereteket nyújtana, egészen biztosan elvégezné.

87. ábra: Ingyenes képzés --végzettség szerinti bontás

9. Hajlandó vagyok jelentősen eladósodni, hogy a munkaerőpiacon hasznosítható, új ismeretekre, készségekre tegyek szert.

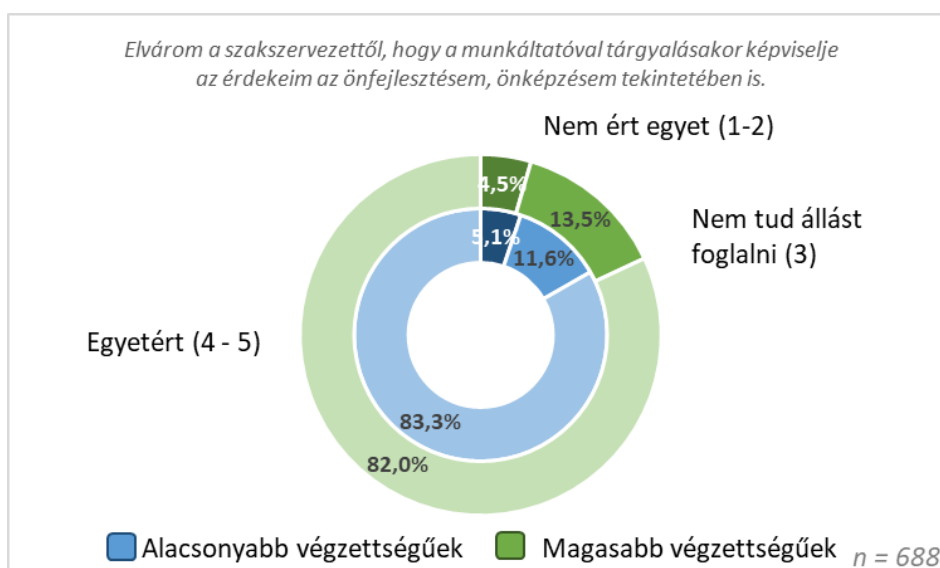
Alacsonyabb végzettségi szintű válaszadók (2-es és 3-as válaszkategória) 8%-a értett egyet az állítással (4-es vagy 5-ös válaszkategóriát választott), a magasabb végzettségű válaszadók (4-5-ös válaszkategória) 6,9%-a értett egyet azzal, hogy hajlandó jelentősen eladósodni, hogy a munkaerőpiacon hasznosítható, új ismeretekre, készségekre tegyen szert.

88. ábra: Eladósodási hajlandóság --végzettség szerinti bontás

10. Elvárom a szakszervezettől, hogy a munkáltatóval tárgyalásakor képviselje az érdekeim az önfejlesztésem, önképzésem tekintetében is (például: tanulmányi szabadság, tandíjtámogatás).

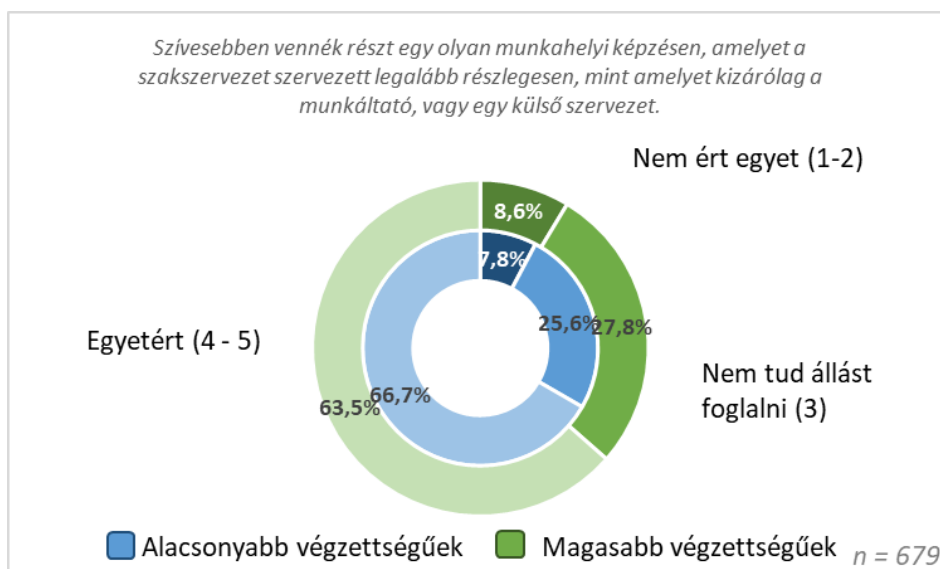
Alacsonyabb végzettségi szintű válaszadók (2-es és 3-as válaszkategória) 83,3%-a értett egyet az állítással (4-es vagy 5-ös válaszkategóriát választott), a magasabb végzettségű válaszadók (4-5-ös válaszkategória) 82,0%-a értett egyet azzal, hogy elvárja a szakszervezettől, hogy a munkáltatóval tárgyalásakor képviselje az érdekeit az önfejlesztése, önképzése tekintetében is (például: tanulmányi szabadság, tandíjtámogatás).

89. ábra: Szakszervezettől elvárt érdekképviselés --végzettség szerinti bontás

11. Szívesebben vennék részt egy olyan munkahelyi képzésen, amelyet a szakszervezet szervezett legalább részlegesen, mint amelyet kizárólag a munkáltató vagy egy külső szervezet.

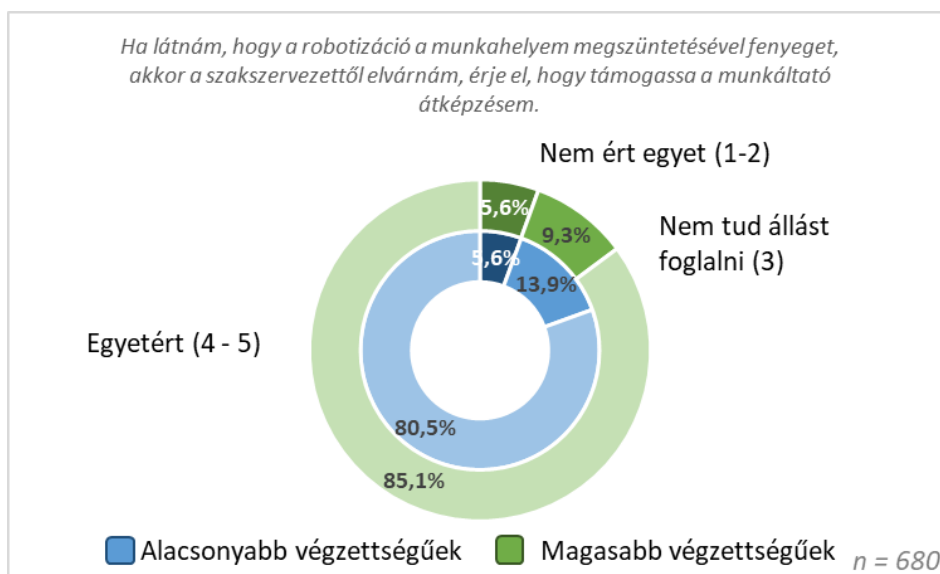
Alacsonyabb végzettségi szintű válaszadók (2-es és 3-as válaszkategória) 66,7%-a értett egyet az állítással (4-es vagy 5-ös válaszkategóriát választott), a magasabb végzettségű válaszadók (4-5-ös válaszkategória) 63,5%-a értett egyet azzal, hogy szívesebben venne részt egy olyan munkahelyi képzésen, amelyet a szakszervezet szervezett legalább részlegesen, mint amelyet kizárólag a munkáltató vagy egy külső szervezet.

90. ábra: Részvétel szakszervezet által szervezett képzésen —végzettség szerinti bontás

12. Ha látnám, hogy a robotizáció a munkahelyem megszüntetésével fenyeget, akkor a szakszervezettől elvárnám, érje el, hogy támogassa a munkáltató átképzésem.

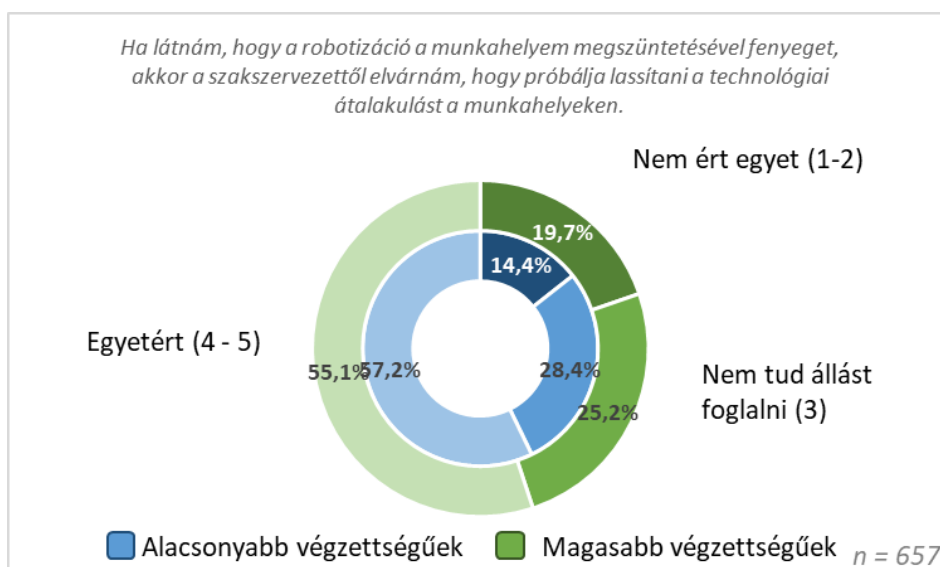
Alacsonyabb végzettségi szintű válaszadók (2-es és 3-as válaszkategória) 80,5%-a értett egyet az állítással (4-es vagy 5-ös válaszkategóriát választott), a magasabb végzettségű válaszadók (4-5-ös válaszkategória) 85,1%-a értett egyet azzal, hogy ha látná, hogy a robotizáció a munkahelye megszüntetésével fenyeget, akkor a szakszervezettől elvárná, érje el, hogy támogassa a munkáltató átképzését.

91. ábra: Átképzési támogatás --végzettség szerinti bontás

13. Ha látnám, hogy a robotizáció a munkahelyem megszüntetésével fenyeget, akkor a szakszervezettől elvárnám, hogy próbálja lassítani a technológiai átalakulást a munkahelyeken, például követelje robotadó bevezetését.

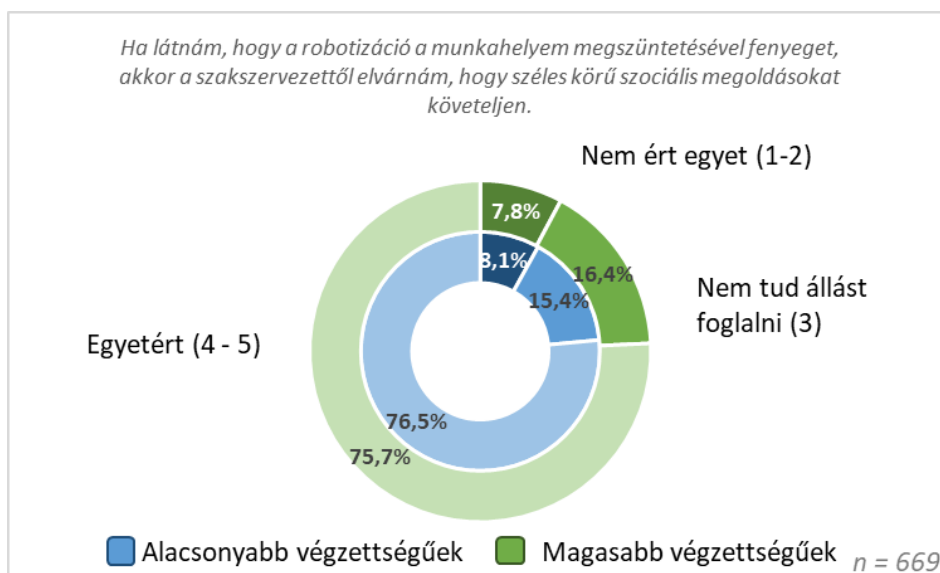
Alacsonyabb végzettségi szintű válaszadók (2-es és 3-as válaszkategória) 57,2%-a értett egyet az állítással (4-es vagy 5-ös válaszkategóriát választott), a magasabb végzettségű válaszadók (4-5-ös válaszkategória) 55,1%-a értett egyet azzal, hogy ha látná, hogy a robotizáció a munkahelye megszüntetésével fenyeget, akkor a szakszervezettől elvárná, hogy próbálja lassítani a technológiai átalakulást a munkahelyeken, például követelje robotadó bevezetését.

92. ábra: Robotizáció lassítása --végzettség szerinti bontás

14. Ha látnám, hogy a robotizáció a munkahelyem megszüntetésével fenyeget, akkor a szakszervezettől elvárnám, hogy széles körű szociális megoldásokat követeljen, például az alapjövedelem bevezetését.

Alacsonyabb végzettségi szintű válaszadók (2-es és 3-as válaszkategória) 76,5%-a értett egyet az állítással (4-es vagy 5-ös válaszkategóriát választott), a magasabb végzettségű válaszadók (4-5-ös válaszkategória) 75,7%-a értett egyet azzal, hogy ha látná, hogy a robotizáció a munkahelye megszüntetésével fenyeget, akkor a szakszervezettől elvárná, hogy széles körű szociális megoldásokat követeljen, például az alapjövedelem bevezetését.

93. ábra: Szociális támogatás -

Főbb megállapítások 4.

Az automatizáció térnyerésében és saját munkahelyekre való hatását illetően nincsen különbség a magasabb és alacsonyabb végzettségi szint között. De a feltételezésekkel ellentétben az alacsonyabb végzettségűek kis mértékben többen értettek egyet azzal, hogy a robotizáció miatt munkahelyek szűnhetnek meg, és ők maguk is elveszthetik a következő években munkájukat.

A magasabb végzettségűek közel 10 százalékkal többen gondolják úgy, hogy jól tudják használni a modern infokommunikációs eszközöket, mint alacsonyabb végzettségű társaik.

Érdekes eredmény, hogy a képzettségi szinttől függetlenül magas a tanulási kedv a válaszadók körében, azonban arra érdemes rámutatni, hogy a mintákban

szereplő magasabb végzettségűek több mint 10 százalékkal nagyobb arányban vettek részt az elmúlt 3 évben képzésen, vagy vesznek jelenleg is részt.

Sem a hátráltató tényezők tekintetében (anyagi okok; távolság és időhiány), sem ingyenes képzésen való részvételi kedvben nem mutatkozik meg különbség a két csoport között, és eladósodni is ugyanolyan mértékben nem szeretnék az új készségek elsajátítása érdekében.

A szakszervezettel szembeni elvárások esetében érdemes kiemelni, hogy abban az esetben, ha a robotizáció munkahelyük megszűnésével fenyegetne, a magasabb végzettségűek kissé nagyobb arányban választanák az átképzést, míg az alacsonyabb végzettségűek csekély különbséggel, de nagyobb arányban támogatnák az átalakulási folyamat lassítását.

Területi összehasonlítás – nyugat és kelet

Az online kérdőívet követő három fókuszcsoportos interjúon egyet a nyugati országrészből kérdeztünk, másikat a keletiből és a harmadik területileg vegyes, hazai kiskereskedelemben dolgozókkal történt.

Így elvégeztük a **keleti és nyugati országrész** összehasonlítását, a két országrészből a kitöltők száma szinte megegyezik. Az eredményeket alábbiakban összegezzük:

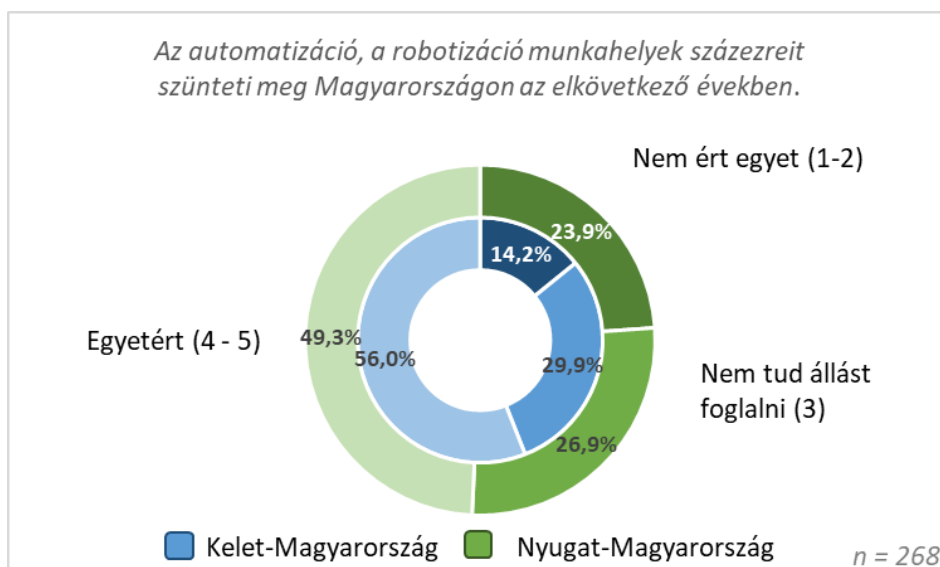
Nyugat: 135 kitöltő – 18,3%

Kelet: 139 kitöltő – 18,9%

1. Az automatizáció, a robotizáció munkahelyek szűnteti meg Magyarországon az elkövetkező években.

Nyugaton az átlag: 3.44. Egyetért 49,3% azzal, hogy az automatizáció, a robotizáció munkahelyek szűnteti meg Magyarországon az elkövetkező években.

Keleten az átlag: 3.66. Egyetért 56% azzal, hogy az automatizáció, a robotizáció munkahelyek szűnteti meg Magyarországon az elkövetkező években.

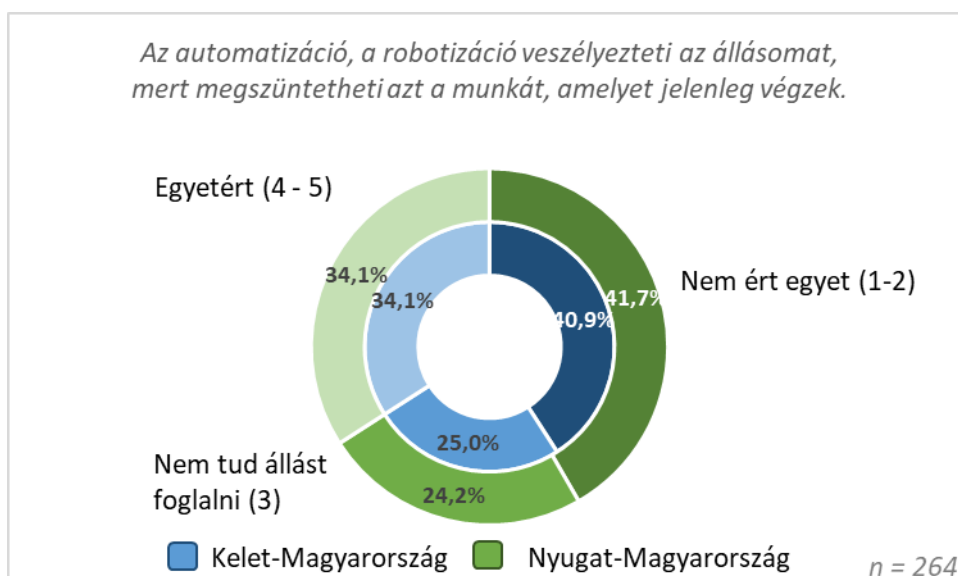

94. ábra: Munkahelyek megszűnése – Kelet-Nyugat

2. Az automatizáció, a robotizáció veszélyezteti az állásomat, mert megszüntetheti azt a munkát, amelyet jelenleg végzek.

Nyugaton az átlag: 2.91. Egyetért 34,1% azzal, hogy az automatizáció, a robotizáció veszélyezteti az állását, mert megszüntetheti azt a munkát, amelyet jelenleg végzek.

Keleten az átlag: 2.96. Egyetért 34,1% azzal, hogy az automatizáció, a robotizáció veszélyezteti az állását, mert megszüntetheti azt a munkát, amelyet jelenleg végzek.

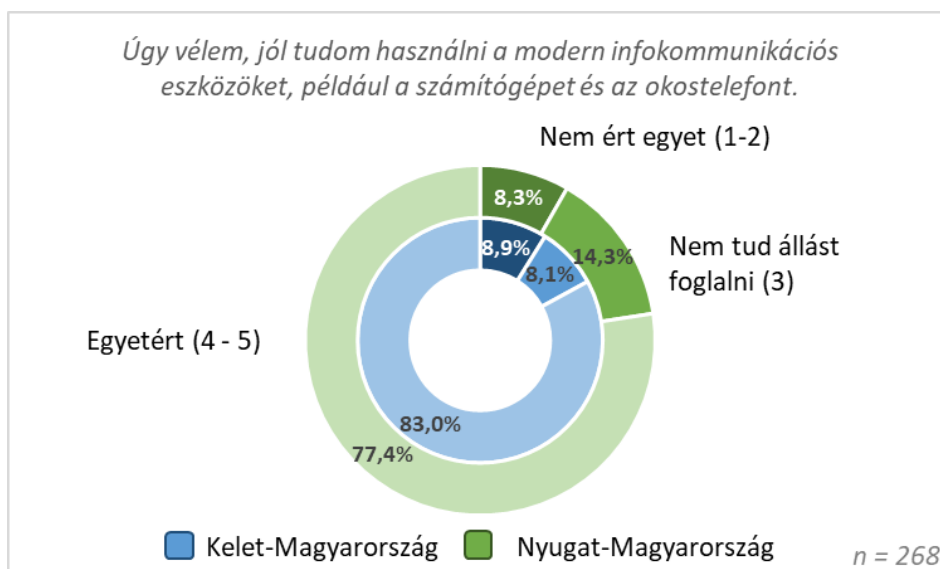

95. ábra: Saját állás veszélyeztetettsége - Kelet-Nyugat

3. Úgy vélem, jól tudom használni a modern infokommunikációs eszközöket, például a számítógépet és az okostelefont.

Nyugaton az átlag: 4.11. Úgy véli 77,4%, hogy jól tudja használni a modern infokommunikációs eszközöket, például a számítógépet és az okostelefont.

Keleten az átlag: 4.28. Úgy véli 83%, hogy jól tudja használni a modern infokommunikációs eszközöket, például a számítógépet és az okostelefont.

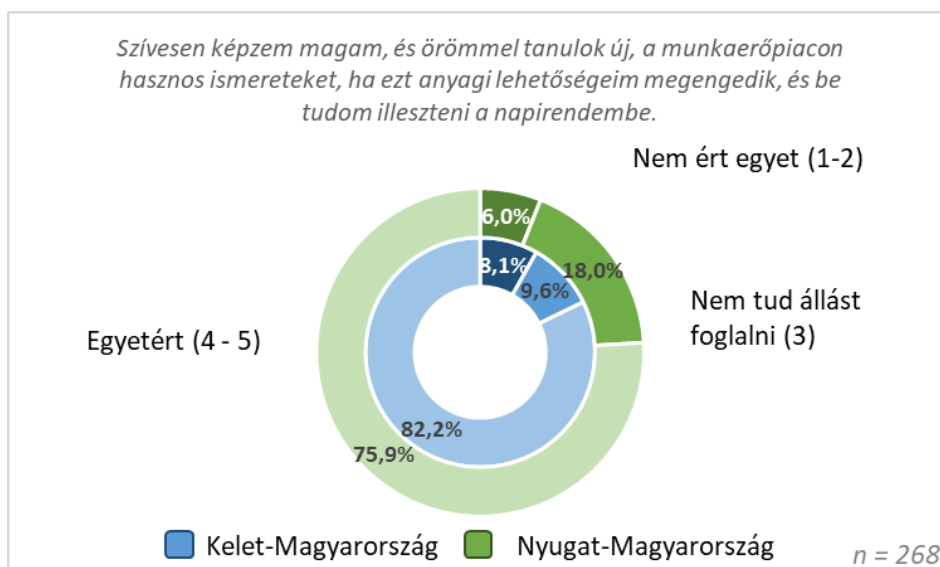

96. ábra: Modern eszközök használata - Kelet-Nyugat

4. Szívesen képezem magam, és örömmel tanulok új, a munkaerőpiacon hasznos ismereteket, ha ezt anyagi lehetőségeim megengedik, és be tudom illeszteni a napirendembe.

Nyugaton az átlag: 4.18. Egyetért 75,9% azzal, hogy szívesen képi magát, és örömmel tanul új, a munkaerőpiacon hasznos ismereteket, ha ezt anyagi lehetőségei megengedik, és be tudja illeszteni a napirendjébe.

Keleten az átlag: 4.25. Egyetért 82,2% azzal, hogy szívesen képi magát, és örömmel tanul új, a munkaerőpiacon hasznos ismereteket, ha ezt anyagi lehetőségei megengedik, és be tudja illeszteni a napirendjébe.

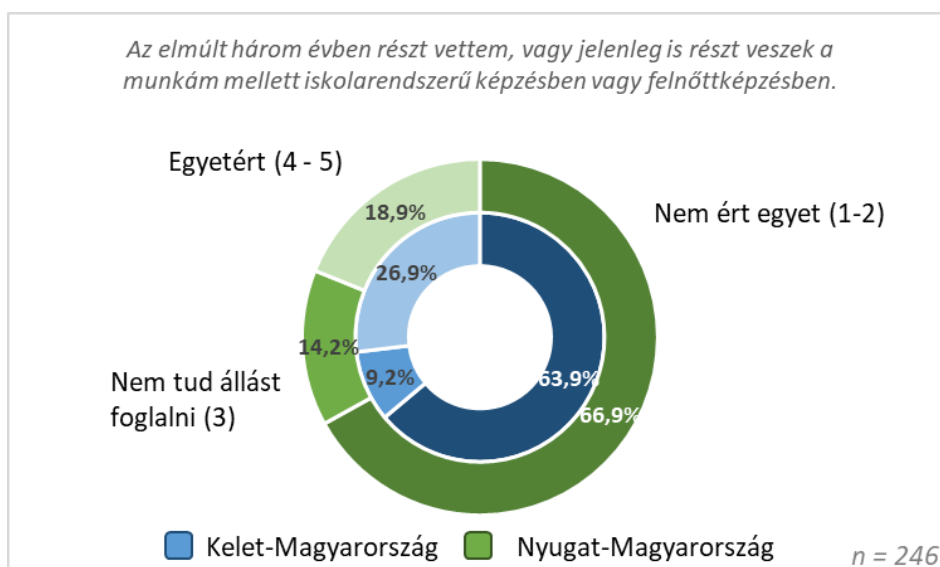

97. ábra: Tanulási, képzési hajlandóság - Kelet-Nyugat

5. Az elmúlt három évben részt vettem, vagy jelenleg is részt veszek a munkám mellett iskolarendszerű képzésben vagy felnőttképzésben.

Nyugaton az átlag: 2.8. Egyetért 18,9% azzal, hogy az elmúlt három évben részt vett, vagy jelenleg is részt vesz a munka mellett iskolarendszerű képzésben vagy felnőttképzésben.

Keleten az átlag: 2.3. Egyetért 26,9%, azzal, hogy az elmúlt három évben részt vett, vagy jelenleg is részt vesz a munka mellett iskolarendszerű képzésben vagy felnőttképzésben. Nem értett egyet 63,9% az állítással.

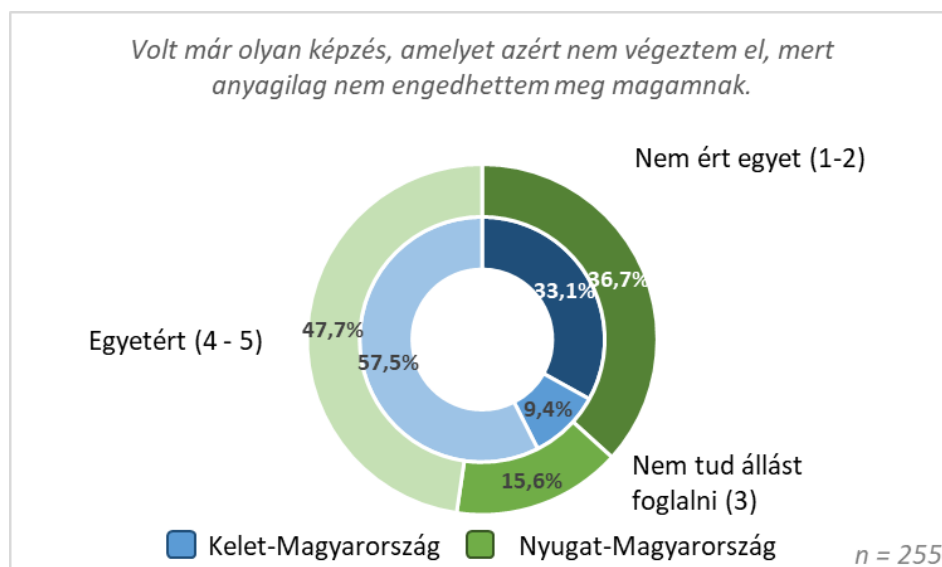

98. ábra: Képzésben való részvétel - Kelet-Nyugat

6. Volt már olyan képzés, amelyet azért nem végeztem el, mert anyagilag nem engedhettem meg magamnak.

Nyugaton az átlag: 3.18. Egyetért 47,7% azzal, hogy volt már olyan képzés, amelyet azért nem végzett el, mert anyagilag nem engedhette meg magának.

Keleten az átlag: 3.39. Egyetért 57,5% azzal, hogy volt már olyan képzés, amelyet azért nem végzett el, mert anyagilag nem engedhette meg magának.

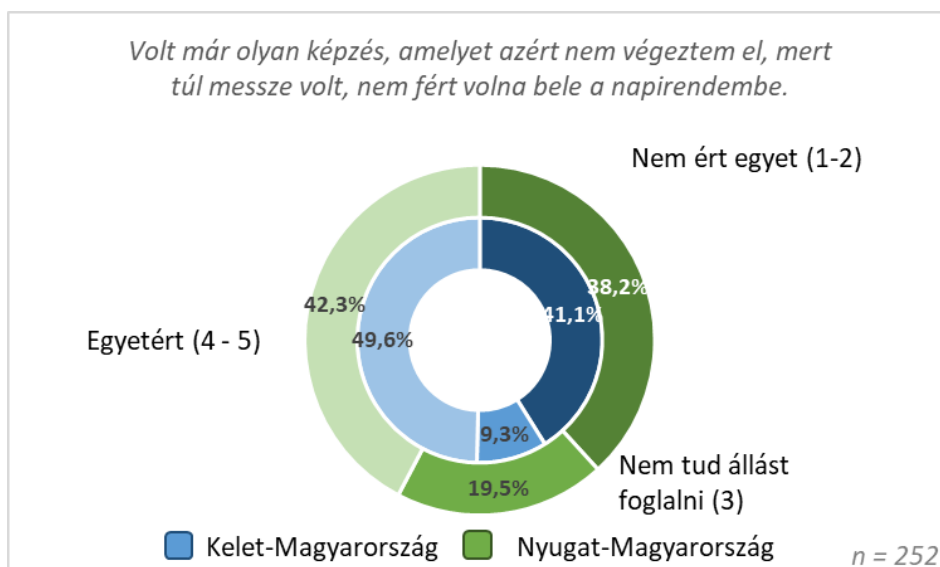

99. ábra: Anyagi akadályok - Kelet-Nyugat

7. Volt már olyan képzés, amelyet azért nem végeztem el, mert túl messze volt, nem fért volna bele a napirendembe.

Nyugaton az átlag: 3.01. Egyetért 42,3% azzal, hogy volt már olyan képzés, amelyet azért nem végzett el, mert túl messze volt, nem fért volna bele a napirendbe.

Keleten az átlag: 3.12. Egyetért: 49,6% azzal, hogy volt már olyan képzés, amelyet azért nem végzett el, mert túl messze volt, nem fért volna bele a napirendbe.

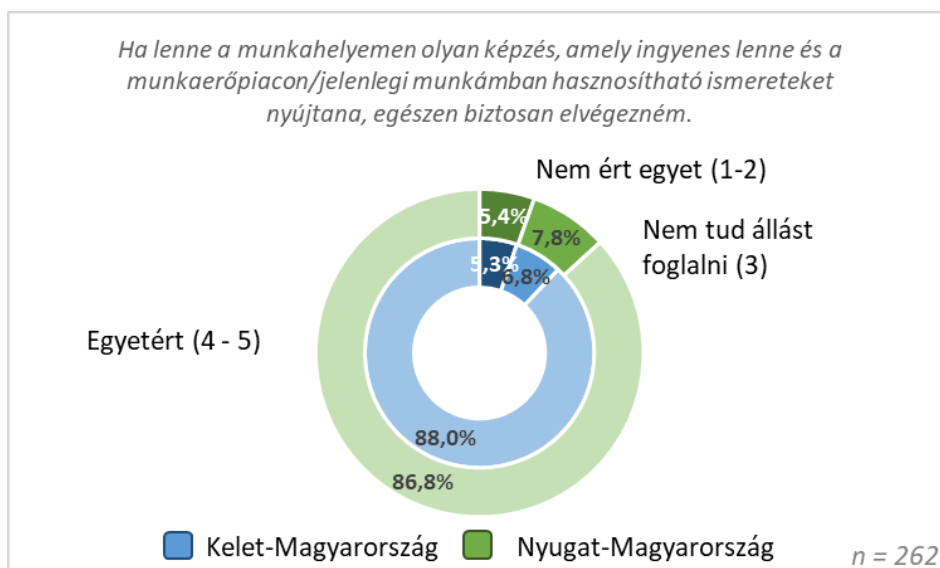

100. ábra: Távolság, időhiány - Kelet-Nyugat

8. Ha lenne a munkahelyemen olyan képzés, amely ingyenes lenne és a munkaerőpiacon/jelenlegi munkámban hasznosítható ismereteket nyújtana, egészen biztosan elvégezném.

Nyugaton az átlag: 4.44. Egyetért 86,8% azzal, hogy ha lenne a munkahelyén olyan képzés, amely ingyenes lenne és a munkaerőpiacon/jelenlegi munkájában hasznosítható ismereteket nyújtana, egészen biztosan elvégezném.

Keleten az átlag: 4.54. Egyetért 88% azzal, hogy ha lenne a munkahelyén olyan képzés, amely ingyenes lenne és a munkaerőpiacon/jelenlegi munkájában hasznosítható ismereteket nyújtana, egészen biztosan elvégezném.

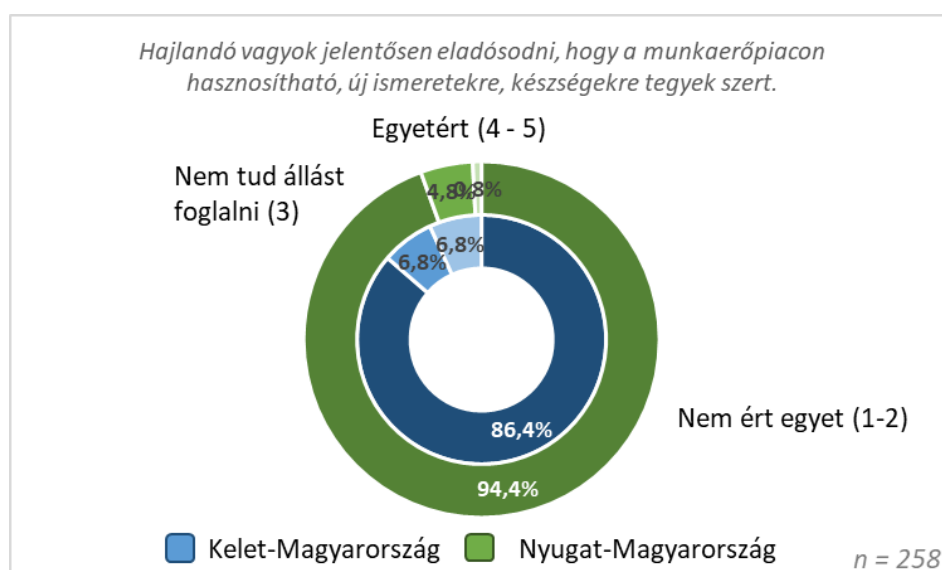

101. ábra: Ingyenes képzés - Kelet-Nyugat

9. Hajlandó vagyok jelentősen eladósodni, hogy a munkaerőpiacon hasznosítható, új ismeretekre, készségekre tegyek szert.

Nyugaton az átlag: 1.24. Hajlandó 0,8% jelentősen eladósodni, hogy a munkaerőpiacon hasznosítható, új ismeretekre, készségekre tegyen szert.

Keleten az átlag: 1.5. Hajlandó 6,8% jelentősen eladósodni, hogy a munkaerőpiacon hasznosítható, új ismeretekre, készségekre tegyen szert.

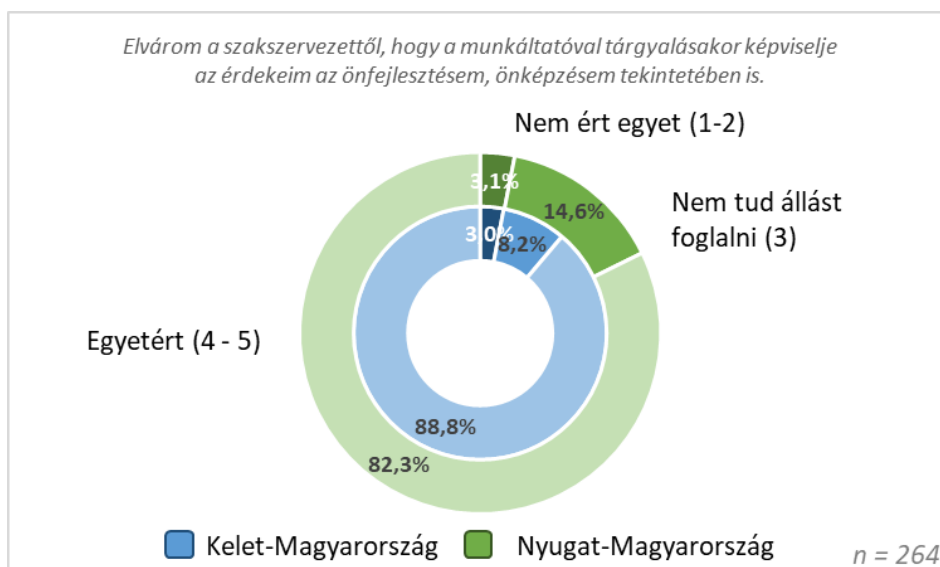

102. ábra: Eladósodási hajlandóság - Kelet-Nyugat

10. Elvárom a szakszervezettől, hogy a munkáltatóval tárgyalásakor képviselje az érdekeim az önfejlesztésem, önképzésem tekintetében is (például: tanulmányi szabadság, tandíjtámogatás).

Nyugaton az átlag 4.41. Elvárja 82,3% a szakszervezettől, hogy a munkáltatóval tárgyalásakor képviselje az érdekeit az önfejlesztését, önképzése tekintetében is (például: tanulmányi szabadság, tandíjtámogatás).

Keleten az átlag: 4.49. Elvárja 88,8% a szakszervezettől, hogy a munkáltatóval tárgyalásakor képviselje az érdekeit az önfejlesztését, önképzése tekintetében is (például: tanulmányi szabadság, tandíjtámogatás).

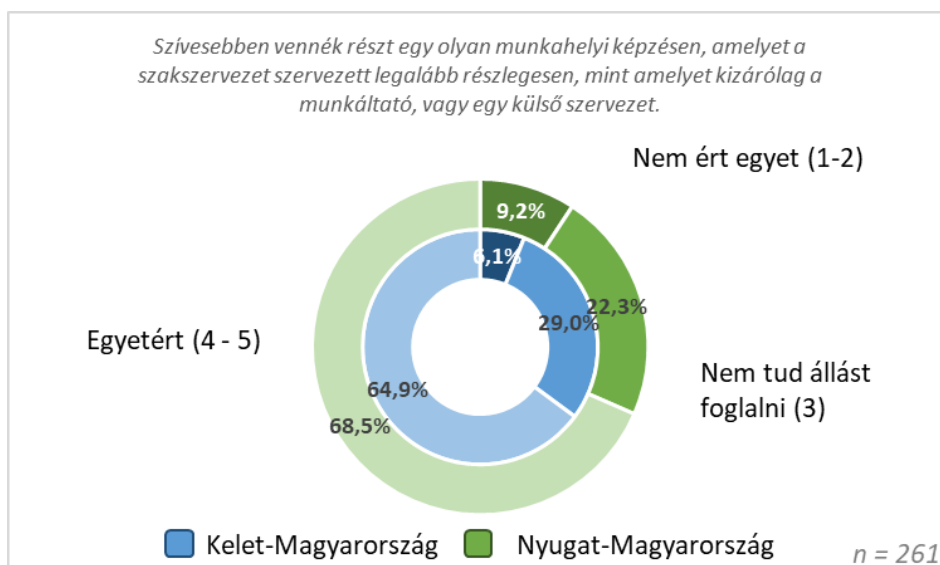

103. ábra: Szakszervezettől elvárt érdekképviselés - Kelet-Nyugat

11. Szívesebben vennék részt egy olyan munkahelyi képzésen, amelyet a szakszervezet szervezett legalább részlegesen, mint amelyet kizárólag a munkáltató vagy egy külső szervezet.

Nyugaton az átlag: 3.85. Szívesebben venne részt 68,5% egy olyan munkahelyi képzésen, amelyet a szakszervezet szervezett legalább részlegesen, mint amelyet kizárólag a munkáltató vagy egy külső szervezet.

Keleten az átlag: 3.95. Szívesebben venne részt 64,9% egy olyan munkahelyi képzésen, amelyet a szakszervezet szervezett legalább részlegesen, mint amelyet kizárólag a munkáltató vagy egy külső szervezet.

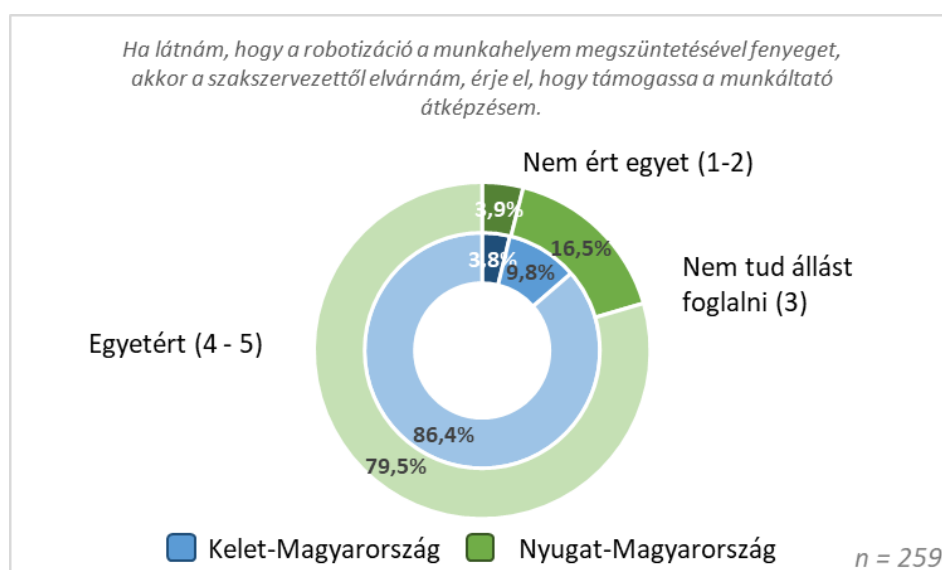

104. ábra: Résztvétel szakszervezet által szervezett képzésen – Kelet-Nyugat

12. Ha látnám, hogy a robotizáció a munkahelyem megszüntetésével fenyeget, akkor a szakszervezettől elvárnám, érje el, hogy támogassa a munkáltató átképzésem.

Nyugaton az átlag: 4.35. Egyetért 79,5% azzal, hogy ha látná, hogy a robotizáció a munkahelye megszüntetésével fenyeget, akkor a szakszervezettől elvárná, érje el, hogy támogassa a munkáltató átképzését.

Keleten az átlag: 4.48. Egyetért 86,4% azzal, hogy ha látná, hogy a robotizáció a munkahelye megszüntetésével fenyeget, akkor a szakszervezettől elvárná, érje el, hogy támogassa a munkáltató átképzését.

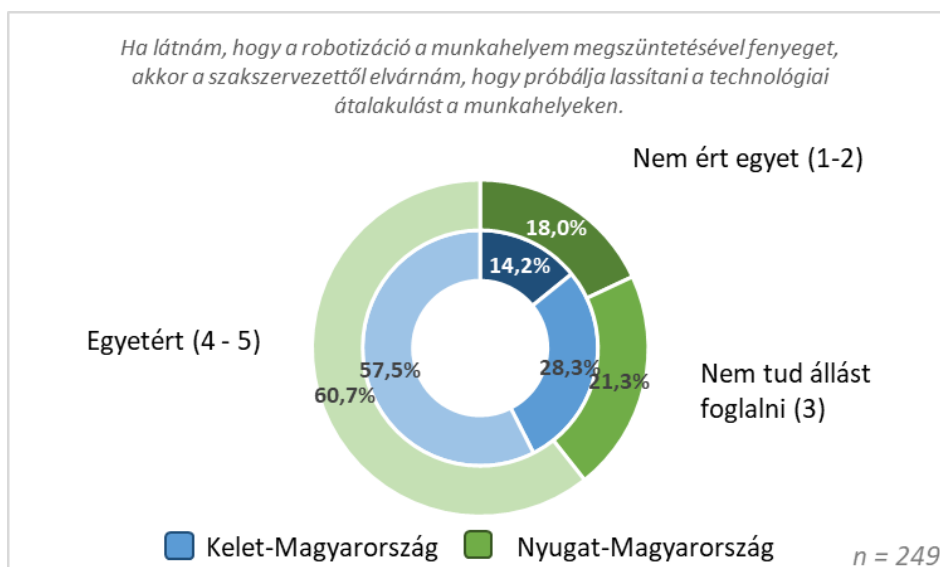

105. ábra: Átképzési támogatás - Kelet-Nyugat

13. Ha látnám, hogy a robotizáció a munkahelyem megszüntetésével fenyeget, akkor a szakszervezettől elvárnám, hogy próbálja lassítani a technológiai átalakulást a munkahelyeken, például követelje robotadó bevezetését.

Nyugaton az átlag: 3.66. Egyetért 60,7% azzal, hogy ha látná, hogy a robotizáció a munkahelye megszüntetésével fenyeget, akkor a szakszervezettől elvárná, hogy próbálja lassítani a technológiai átalakulást a munkahelyeken, például követelje robotadó bevezetését.

Keleten az átlag: 3.78. Egyetért 57,5% azzal, hogy ha látná, hogy a robotizáció a munkahelye megszüntetésével fenyeget, akkor a szakszervezettől elvárná, hogy próbálja lassítani a technológiai átalakulást a munkahelyeken, például követelje robotadó bevezetését.

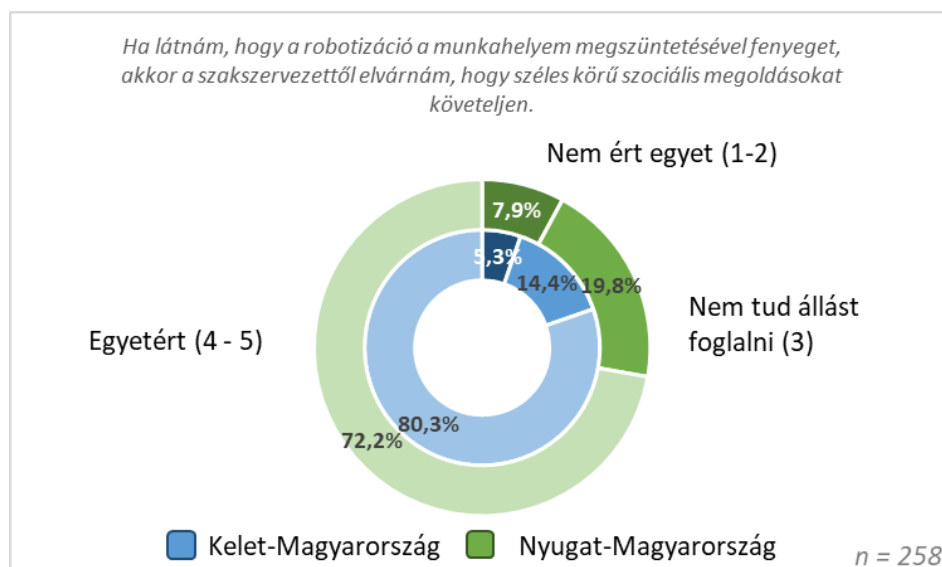

106. ábra: Robotizáció lassítása - Kelet-Nyugat

14. Ha látnám, hogy a robotizáció a munkahelyem megszüntetésével fenyeget, akkor a szakszervezettől elvárnám, hogy széles körű szociális megoldásokat követeljen, például az alapjövedelem bevezetését.

Nyugaton az átlag: 4.13. Egyetért 72,2% azzal, hogy ha látná, hogy a robotizáció a munkahelye megszüntetésével fenyeget, akkor a szakszervezettől elvárná, hogy széles körű szociális megoldásokat követeljen, például az alapjövedelem bevezetését. Ezzel az állítással nem ért egyet 7,4%.

Keleten az átlag: 4.33. Egyetért 80,3% azzal, hogy ha látná, hogy a robotizáció a munkahelye megszüntetésével fenyeget, akkor a szakszervezettől elvárná, hogy széles körű szociális megoldásokat követeljen, például az alapjövedelem bevezetését.

107. ábra: Szociális támogatás - Kelet-Nyugat

Szakszervezet tekintetében:

A mintánk szerint Kelet-Magyarországon a legfontosabb a munkavállalói igények közvetítése a munkáltató felé 77,7%-kal, utána jön az információ nyújtás (50,4%). Jogi segítségnyújtást 35,3% húzta alá.

A mintánkban szereplők szerint Nyugat-Magyarországon a legfontosabb a munkavállalói igények közvetítése a munkáltató felé 71,1%-kal, utána jön az információ nyújtás (51,1%). Jogi segítségnyújtást 36,3% húzta alá.

Főbb megállapítások 5.

Az automatizáció térnyerését a keleti országrészben láthatóan nagyobb arányban észlelték, de abban, hogy ez a közeljövőben veszélyt jelenthet akár saját állásukra is, nincs eltérés a két területi csoport között.

Keleten kismértékben saját bevallásuk szerint jobban tudják kezelni a modern infokommunikációs eszközöket, és nem csak szívesebben vennének a jövőben, de az elmúlt három évben is nagyobb arányban vettek részt képzéseken.

Ezzel párhuzamosan mind anyagi okokra, mind időhiányra és távolságból adódó problémákra hivatkozva nagyobb arányban hagytak is ki képzéseket a keleti országrészben élők.

Ingyenes képzésen közel ugyanabban az arányban vennének részt, de érdekes, hogy a mintánkban szereplő nyugaton dolgozók határozottan kisebb mértékben lennének hajlandók eladósodni, mint a keleti országrészben.

Némileg ellentmondásos, hogy míg a keletiek nagyobb arányban szeretnék, hogy a szakszervezet önfejlesztésükben képviselje őket, addig a nyugatiakat motiválná inkább kissé nagyobb arányban a szakszervezet által szervezett képzés.

A szakszervezet felé támasztott további igények kapcsán látható, hogy abban az esetben, ha állásuk veszélybe kerülne, keleten kissé nagyobb arányban támogatnák az átképzést és a szociális támogatás iránti lobbist, mint a másik vizsgált csoport; addig a robotizáció lassítását, mint lehetőséget, csekély mértékben ugyan, de nyugaton támogatják nagyobb arányban.

Munkakör szerinti elemzés

Az automatizáció térnyerésének szempontjából fontos, hogy megnézzük bizonyos munkakörök között van-e eltérés a változás észlelésében, a mintákban szereplők mennyire látják reálisnak, hogy munkájuk vagy munkakörük megszűnhet a következő években.

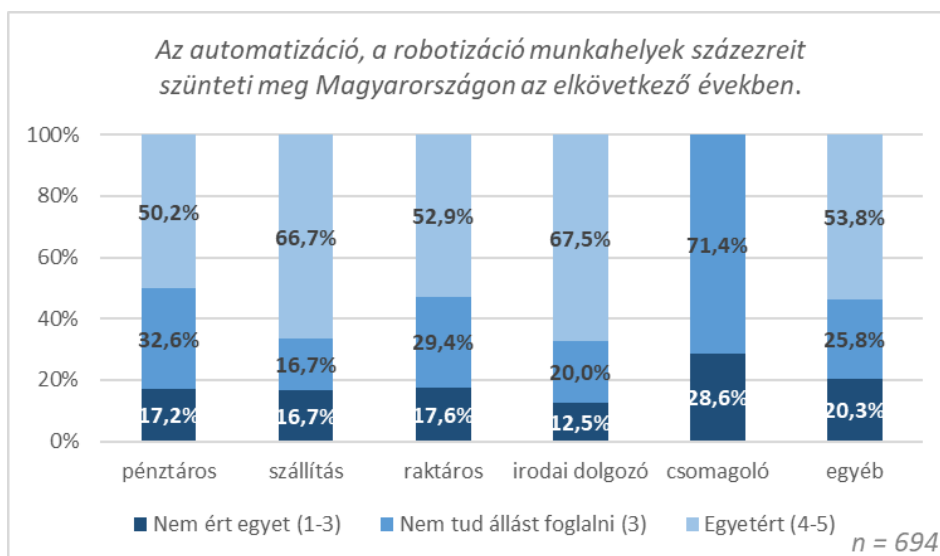
Munkakör szerinti megoszlásra KSH adatbázisában nincs adat, a mintában a következő képpen alakult:

- pénztáros – 63,9%
- szállítás, áruforgalmazás – 0,8%
- raktáros – 2,3%
- irodai dolgozók – 5,8%
- biztonsági őr – 0,1%
- csomagoló – 1%
- egyéb – 26%

1. Az automatizáció, a robotizáció munkahelyek szívezreit szünteti meg Magyarországon az elkövetkező években.

Százalékos válaszok a teljesen egyetért-egyetért válaszkategóriával:

- pénztárosok 50,2%-a értett egyet.
- szállítás, áruforgalmazók 66,7%-a értett egyet.
- raktárosok 52,9%-a értett egyet.
- irodai dolgozók 67,5%-a értett egyet.
- csomagoló: 0%-a értett egyet.
- egyéb: 53,8%-a értett egyet.

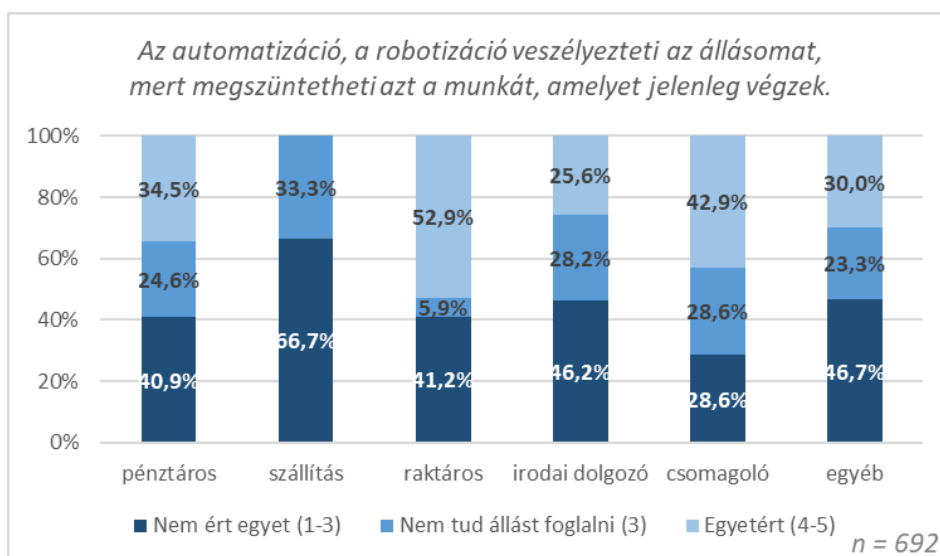

108. ábra: Munkahelyek megszűnése - munkakör szerint

2. Az automatizáció, a robotizáció veszélyezteti az állásomat, mert megszüntetheti azt a munkát, amelyet jelenleg végzek.

Százalékos válaszok a teljesen egyetért-egyetért válaszkategóriával:

- pénztárosok 34,5%-a értett egyet.
- szállítás, áruforgalmazók 0%-a értett egyet.
- raktárosok 52,9%-a értett egyet.
- irodai dolgozók 25,6%-a értett egyet.
- csomagoló 42,9%-a értett egyet.
- egyéb: 30%-a értett egyet.

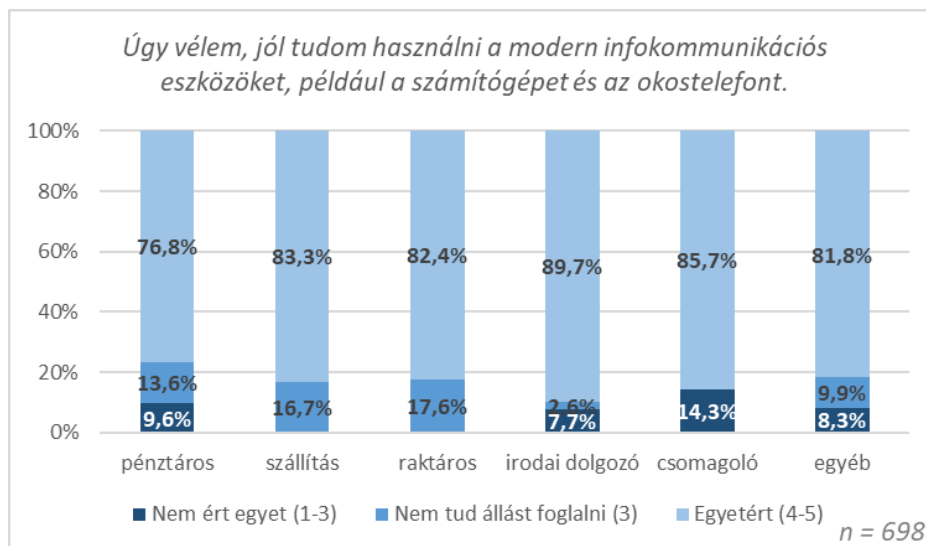

109. ábra: Saját állás veszélyeztetettsége - munkakör szerint

3. Úgy vélem, jól tudom használni a modern infokommunikációs eszközöket, például a számítógépet és az okostelefont.

Százalékos válaszok a teljesen egyetért-egyetért válaszkategóriával:

- pénztárosok 76,8%-a értett egyet.
- szállítás, áruforgalmazók 83,3%-a értett egyet.
- raktárosok 82,4%-a értett egyet.
- irodai dolgozók 89,7%-a értett egyet.
- csomagoló 85,7%-a értett egyet.
- egyéb: 81,8%-a értett egyet.

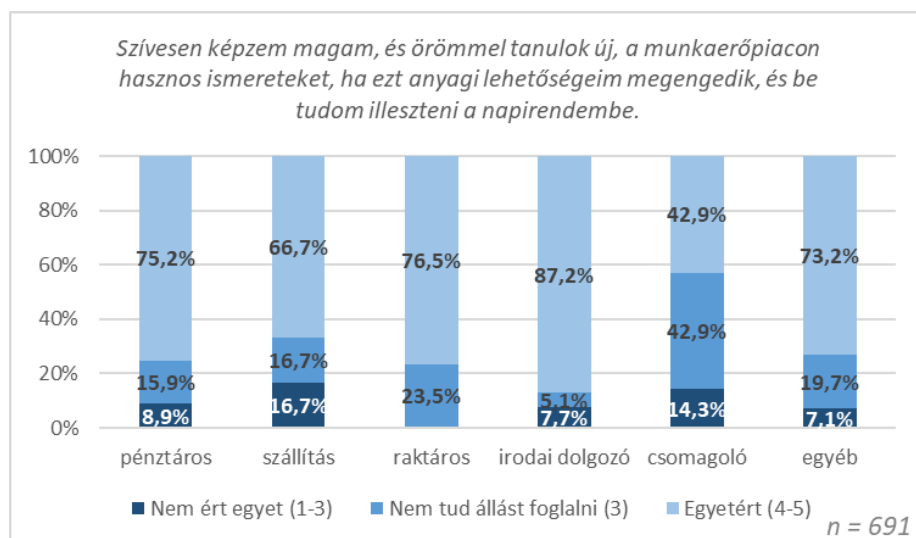

110. ábra: Modern eszközök használata -munkakör szerint

4. Szívesen képezem magam, és örömmel tanulok új, a munkaerőpiacon hasznos ismereteket, ha ezt anyagi lehetőségeim megengedik, és be tudom illeszteni a napirendembe.

Százalékos válaszok a teljesen egyetért-egyetért válaszkategóriával:

- pénztárosok 75,2%-a értett egyet.
- szállítás, áruforgalmazók 66,7%-a értett egyet.
- raktárosok 76,5%-a értett egyet.
- irodai dolgozók 87,2%-a értett egyet.
- csomagoló 42,9%-a értett egyet.
- egyéb: 73,2%-a értett egyet.

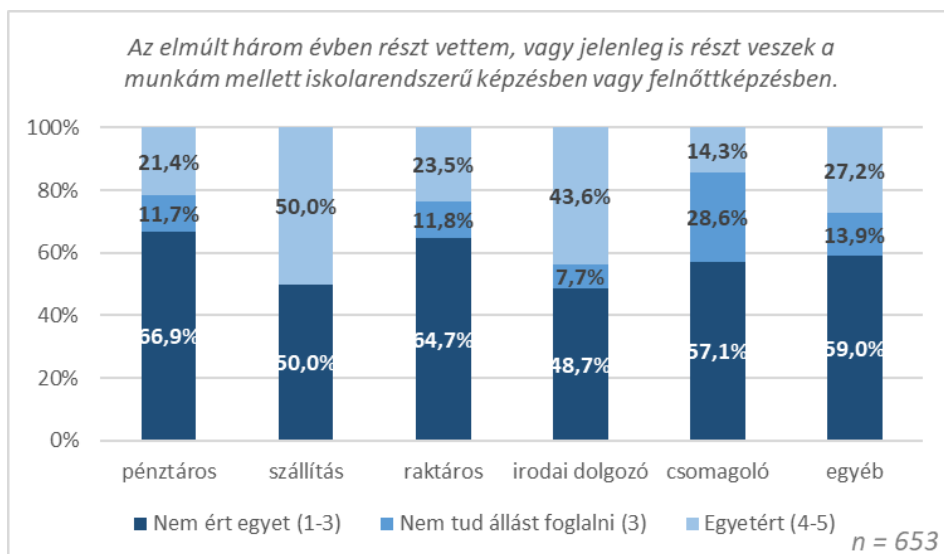

111. ábra: Tanulási, képzési hajlandóság - munkakör szerint

5. Az elmúlt három évben részt vettem, vagy jelenleg is részt veszek a munkám mellett iskolarendszerű képzésben vagy felnőttképzésben.

Százalékos válaszok a teljesen egyetért-egyetért válaszkategóriával:

- pénztárosok 21,4%-a értett egyet.
- szállítás, áruforgalmazók 50%-a értett egyet.
- raktárosok 23,5%-a értett egyet.
- irodai dolgozók 43,6%-a értett egyet.
- csomagoló 14,3%-a értett egyet.
- egyéb: 27,2%-a értett egyet.

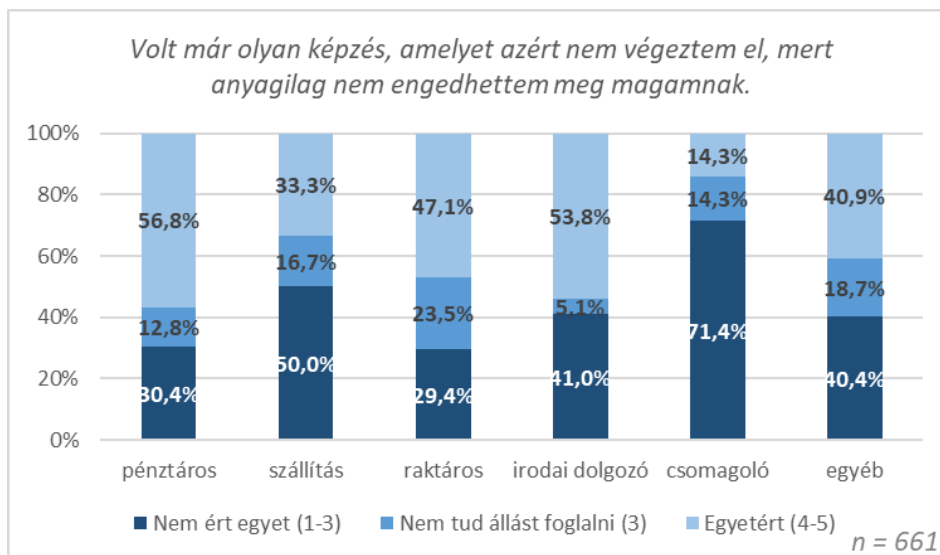

112. ábra: Képzésben való részvétel - munkakör szerint

6. Volt már olyan képzés, amelyet azért nem végeztem el, mert anyagilag nem engedhettem meg magamnak.

Százalékos válaszok a teljesen egyetért-egyetért válaszkategóriával:

- pénztárosok 56,8%-a értett egyet.
- szállítás, áruforgalmazók 33,3%-a értett egyet.
- raktárosok 47,1%-a értett egyet.
- irodai dolgozók 53,8%-a értett egyet.
- csomagoló 14,3%-a értett egyet.
- egyéb: 40,9%-a értett egyet.

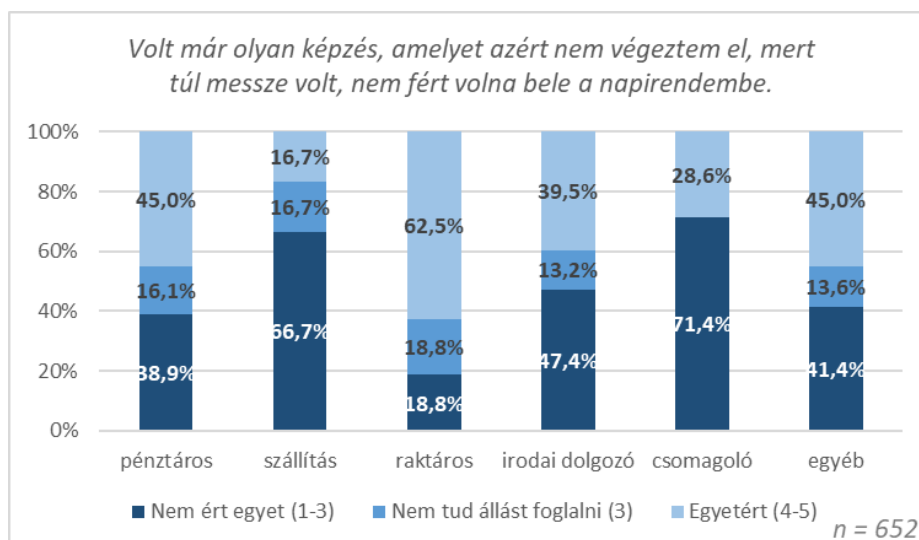

113. ábra: Anyagi akadályok - munkakör szerint

7. Volt már olyan képzés, amelyet azért nem végeztem el, mert túl messze volt, nem fért volna bele a napirendembe.

Százalékos válaszok a teljesen egyetért-egyetért válaszkategóriával:

- pénztárosok 45%-a értett egyet.
- szállítás, áruforgalmazók 16,7%-a értett egyet.
- raktárosok 62,5%-a értett egyet.
- irodai dolgozók 39,5%-a értett egyet.
- csomagoló 28,6%-a értett egyet.
- egyéb: 45%-a értett egyet.

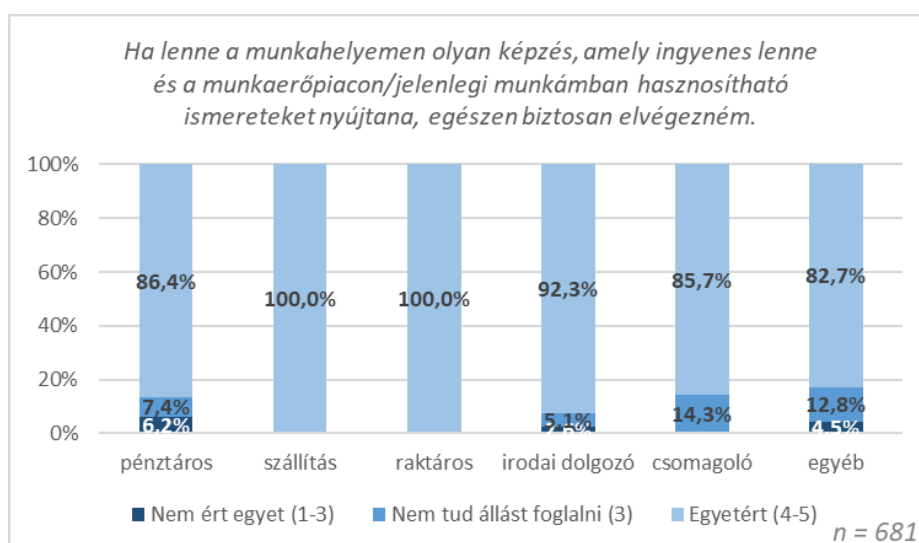

114. ábra: Távolság, időhiány -munkakör szerint

8. Ha lenne a munkahelyemen olyan képzés, amely ingyenes lenne és a munkaerőpiacon/jelenlegi munkámban hasznosítható ismereteket nyújtana, egészen biztosan elvégezném.

Százalékos válaszok a teljesen egyetért-egyetért válaszkategóriával:

- pénztárosok 86,4%-a értett egyet.
- szállítás, áruforgalmazók 100%-a értett egyet.
- raktárosok 100%-a értett egyet.
- irodai dolgozók 92,3%-a értett egyet.
- csomagoló 85,7%-a értett egyet.
- egyéb: 82,7%-a értett egyet.

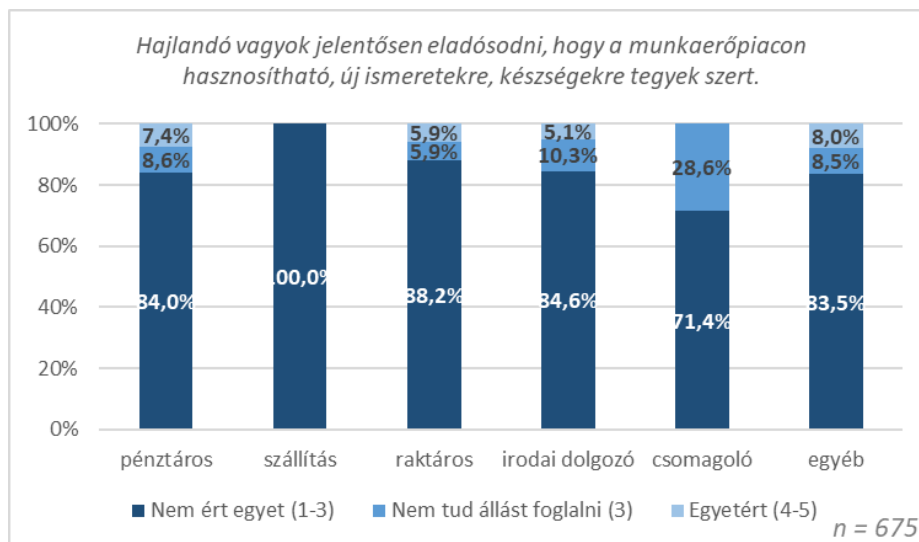

115. ábra: Ingyenes képzés -munkakör szerint

9. Hajlandó vagyok jelentősen eladósodni, hogy a munkaerőpiacon hasznosítható, új ismeretekre, készségekre tegyek szert.

Százalékos válaszok a teljesen egyetért-egyetért válaszkategóriával:

- pénztárosok 7,4%-a értett egyet.
- szállítás, áruforgalmazók 0%-a értett egyet.
- raktárosok 5,9%-a értett egyet.
- irodai dolgozók 5,1%-a értett egyet.
- csomagoló 0%-a értett egyet.
- egyéb: 8%-a értett egyet.

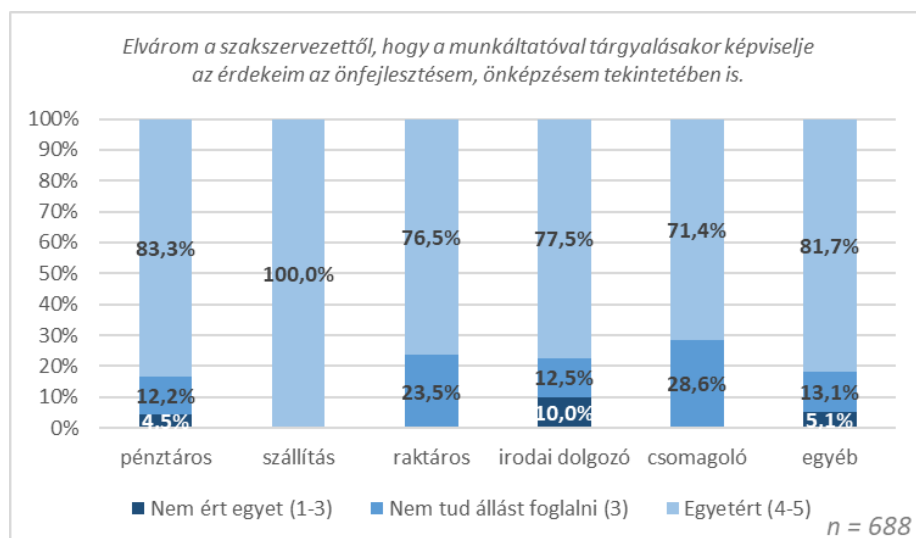

116. ábra: Eladósodási hajlandóság – munkakör szerint

10. Elvárom a szakszervezettől, hogy a munkáltatóval tárgyalásakor képviselje az érdekeim az önfejlesztésem, önképzésem tekintetében is (például: tanulmányi szabadság, tandíjtámogatás).

Százalékos válaszok a teljesen egyetért-egyetért válaszkategóriával:

- pénztárosok 83,3%-a értett egyet.
- szállítás, áruforgalmazók 100%-a értett egyet.
- raktárosok 76,5%-a értett egyet.
- irodai dolgozók 77,5%-a értett egyet.
- csomagoló 71,4%-a értett egyet.
- egyéb: 81,7%-a értett egyet.

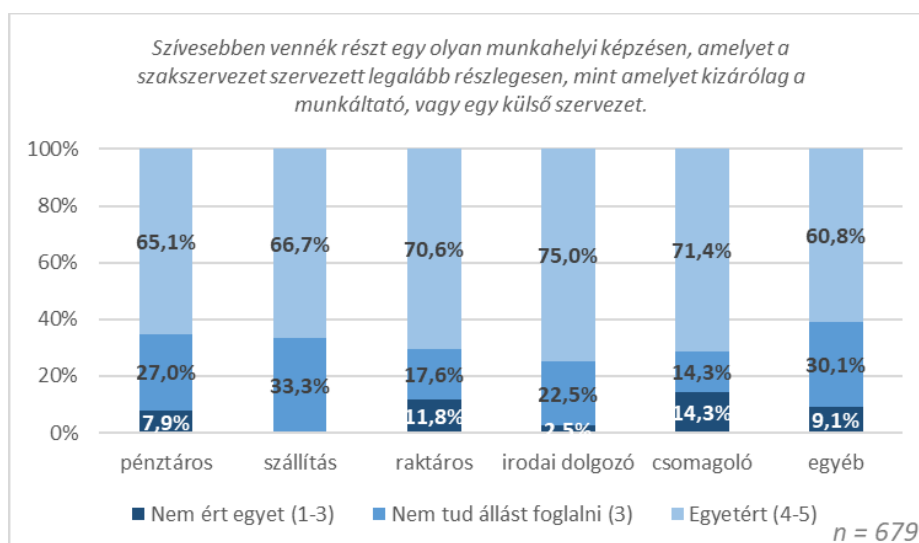

117. ábra: Szakszervezettől elvárt érdekképviselés – munkakör szerint

11. Szívesebben vennék részt egy olyan munkahelyi képzésen, amelyet a szakszervezet szervezett legalább részlegesen, mint amelyet kizárólag a munkáltató vagy egy külső szervezet.

Százalékos válaszok a teljesen egyetért-egyetért válaszkategóriával:

- pénztárosok 65,1%-a értett egyet.
- szállítás, áruforgalmazók 66,7%-a értett egyet.
- raktárosok 70,6%-a értett egyet.
- irodai dolgozók 75%-a értett egyet.
- csomagoló 71,4%-a értett egyet.
- egyéb: 60,8%-a értett egyet.

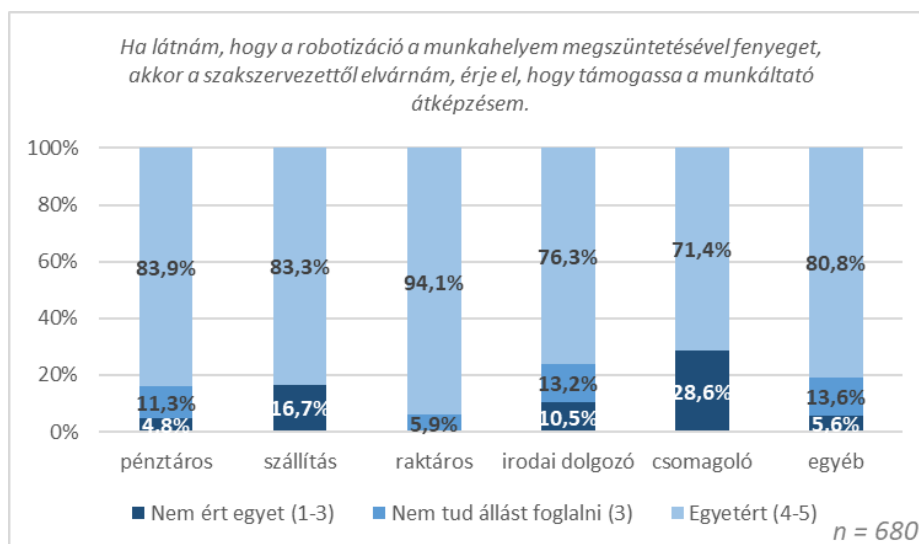

118. ábra: Részvétel szakszervezet által szervezett képzésen –munkakör szerint

12. Ha látnám, hogy a robotizáció a munkahelyem megszüntetésével fenyeget, akkor a szakszervezettől elvárnám, érje el, hogy támogassa a munkáltató átképzésem.

Százalékos válaszok a teljesen egyetért-egyetért válaszkategóriával:

- pénztárosok 83,9%-a értett egyet.
- szállítás, áruforgalmazók 83,3%-a értett egyet.
- raktárosok 94,1%-a értett egyet.
- irodai dolgozók 76,3%-a értett egyet.
- csomagoló 71,4%-a értett egyet.
- egyéb: 80,8%-a értett egyet.

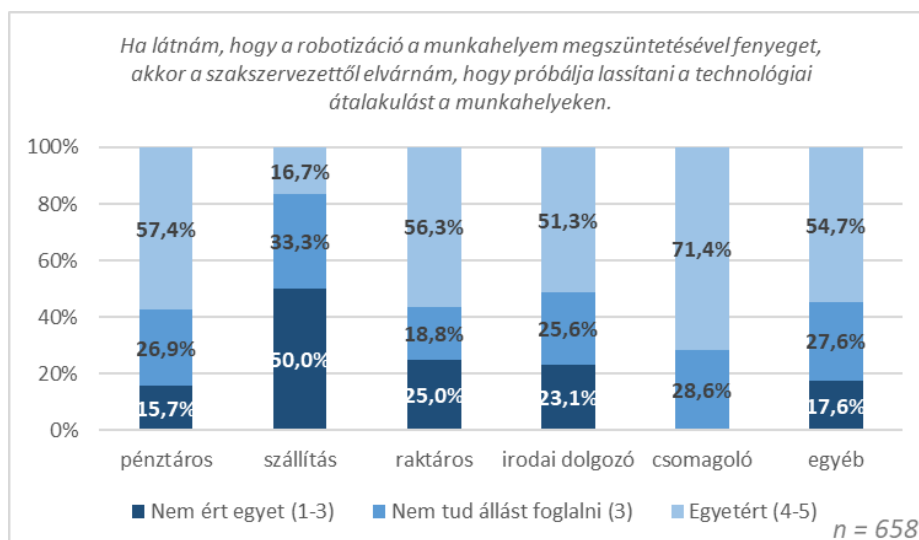

119. ábra: Átképzési támogatás – munkakör szerint

13. Ha látnám, hogy a robotizáció a munkahelyem megszüntetésével fenyeget, akkor a szakszervezettől elvárnám, hogy próbálja lassítani a technológiai átalakulást a munkahelyeken, például követelje robotadó bevezetését.

Százalékos válaszok a teljesen egyetért-egyetért válaszkategóriával:

- pénztárosok 57,4%-a értett egyet.
- szállítás, áruforgalmazók 16,7%-a értett egyet.
- raktárosok 56,3%-a értett egyet.
- irodai dolgozók 51,3%-a értett egyet.
- csomagoló 71,4%-a értett egyet.
- egyéb: 54,7%-a értett egyet.

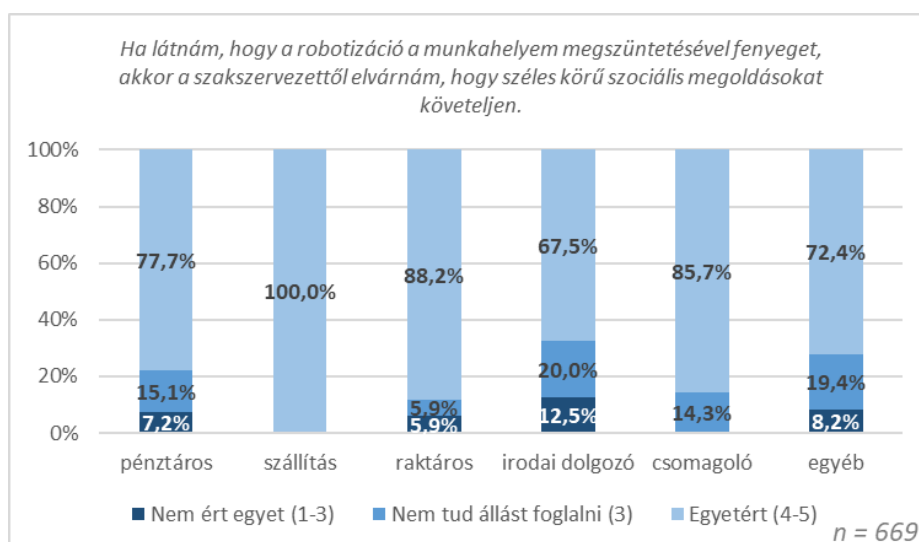

120. ábra: Robotizáció lassítása – munkakör szerint

14. Ha látnám, hogy a robotizáció a munkahelyem megszüntetésével fenyeget, akkor a szakszervezettől elvárnám, hogy széles körű szociális megoldásokat követeljen, például az alapjövedelem bevezetését.

Százalékos válaszok a teljesen egyetért-egyetért válaszkategóriával:

- pénztárosok 77,7%-a értett egyet.
- szállítás, áruforgalmazók 100%-a értett egyet.
- raktárosok 88,2%-a értett egyet.
- irodai dolgozók 67,5%-a értett egyet.
- csomagoló 85,7%-a értett egyet.
- egyéb: 72,4%-a értett egyet.

121. ábra: Szociális támogatás – munkakör szerint

Főbb megállapítások 6.

A munkakör szerinti bontásban nehéz látványos különbségeket kiemelni, mert a mintában szereplő, egyes munkakörökre eső elemszámok nagyon eltérők. Nagyobb arányban fordulnak elő benne pénztárosok, és említésre méltó még az irodai dolgozók, illetve raktárosok aránya.

Az irodai dolgozók, illetve a szállításban gondolják legnagyobb arányban, hogy az automatizáció munkahelyek százazreit veszélyezteti, míg a raktárosok és csomagolók gondolják leginkább, hogy ez saját állásukat is érintheti.

A modern kommunikációs eszközöket leginkább az irodai dolgozók tudják használni saját bevallásuk szerint. Továbbképzésre minden csoportban nagy az igény, de leginkább az irodai dolgozók nyitottak erre, és a szállítók mellett ők azok, akik nagyobb arányban részt is vettek képzésen az elmúlt három évben.

Anyagi okokból elsősorban a pénztárosok és irodai dolgozók hagytak ki képzést, távolság és időhiány miatt pedig a raktárosok, illetve a pénztárosok. Utóbbi csoportot láthatóan mind a két probléma érinti.

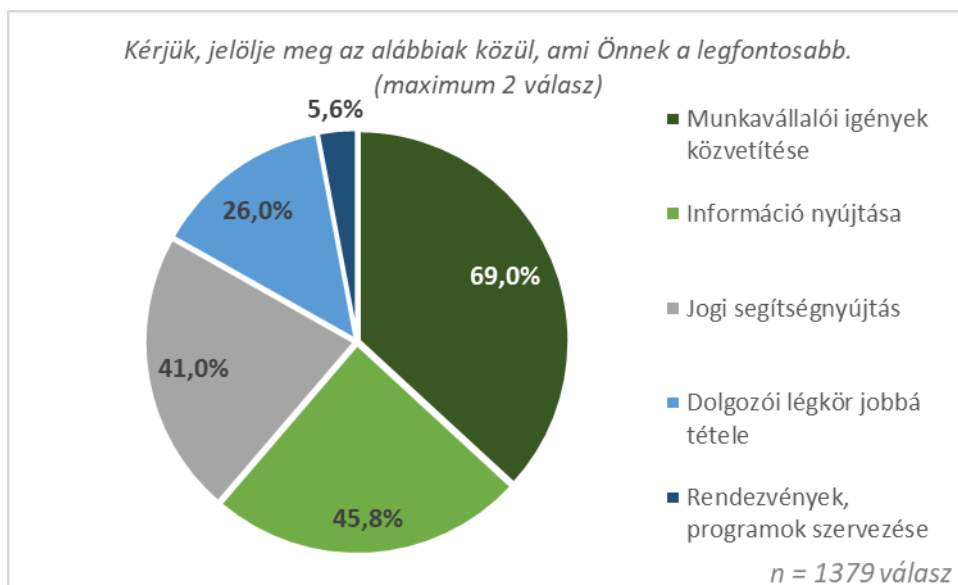
Érdekes még megemlíteni, hogy az irodai dolgozók körében a legnagyobb a támogatottsága a szakszervezet által rendezett képzéseknek. Az átképzésre leginkább a megkérdezett raktárosok, szállítók, pénztárosok nyitottak; a robotizáció lassítását elsősorban a csomagolók támogatnák; a szociális megoldásokat pedig a szállítók, raktárosok és csomagolók preferálják.

Szakszervezettel kapcsolatos elvárások

A felmérés utolsó kérdésében arra kértük a kitöltőket, húzzák alá, számukra mi a legfontosabb a szakszervezettel kapcsolatosan (maximum kettő aláhúzás megengedett):

- A munkavállalói igények közvetítése a munkavállaló felé 69%-nak a legfontosabb.
- Az információ nyújtása 45,8%-nak fontos, húzta alá.
- A jogi segítségnyújtást 41% húzta alá, mint legfontosabb funkciója a szakszervezetnek.
- A dolgozói légkör jobbá tétele 26%-nak fontos.
- A rendezvények, programok szervezése 5,6 %-nak érdekes.

A kiskereskedelembe dolgozóknak mintánk szerint a legfontosabb tehát a munkavállalói igények közvetítése a munkaadó felé (69%), utána következik az információ nyújtása: jogszabályok változása, lehetőségek bemutatása (45,8%-al).

122. ábra: Szakszervezettel kapcsolatos elvárások

Összefoglaló

Online kérdőíves felmérésünket 736 fő töltötte ki, ami nagy arányú részvétel a vizsgált alapsokaságból (2%). A mintavétel független és véletlenszerűen történt a kiskereskedelemben dolgozók körében a KASZ szakmai együttműködésével. A KSH 2019-es (a korábban hivatkozott) adatbázisa szerint csupán a nemek megoszlására áll rendelkezésre pontos megoszlási adat, ez 2021-re változhatott: nőhetett kissé a nők aránya, a férfiaké pedig csökkenhetett a szektorban, a mintánk szerint. Mintánkban a többi változó százalékos megoszlását minden fejezet elején ismertettük. Az alapsokaságot jellemző előzetesen rendelkezésre álló statisztikai adatok alapján, a mintánk mérete és a változói megoszlása alapján további következtetések levonására és javaslatok tételére alkalmas a kiskereskedelmi szektort illetően.

A válaszadók **több mint fele gondolja úgy, hogy az automatizáció és a robotizáció munkahelyek százezreit fogja eltüntetni** a következő években, azonban csak a válaszadók **harmada gondolja, hogy a robotizáció saját életére is hatással van**, és a folyamat eredményeként elveszítheti állását. Érdemes még kiemelni, hogy az első kérdésben a válaszadók közel harmada, a másodikban pedig több mint ötöde nem tudott állást foglalni. Ezt azt mutatja, hogy mintákban szereplő, **a kiskereskedelmi dolgozók egy része nincs igazán tisztában azzal, hogy a 4. ipari forradalom milyen nagy mértékben fogja befolyásolni az életüket, munkájukat.**

A tanulásra és képzésre való kedv igen magas, a válaszadók körében magasnak tűnik, **kétharmaduk** nyilatkozott úgy, hogy **szívesen venne részt felnőttképzésen, továbbképzésen**, azonban **csak a megkérdezettek alig negyede vett is részt** az elmúlt három évben képzésen. Ebből következtethetünk arra, hogy a mintánkban szereplőknek a képzéseken való részvétel feltételei számos esetben nem teljesülnek. akár anyagilag nem engedhetik meg maguknak (51,8%) vagy a munkarendjükbe nem tudják beilleszteni, mert nem tudnak a munkahelyről eljönni, esetleg utazniuk kell a képzés helyszínére (44,6%). A képzéseken való részvételt akadályozó és elősegítő további feltételeket a kérdőíves vizsgálatot követő fókuszcsoporthozos interjúk keretében vizsgáltuk.

A válaszadók **több, mint 85 százaléka úgy gondolja, hogy ha lenne munkahelyén ingyenes, munkaerőpiacon hasznosítható ismereteket nyújtó képzés, azt elvégezné.** Azonban arra, hogy akár **jelentős adósság árán** szerezzon ilyen ismereteket, a megkérdezettek **kevesebb, mint 10 százaléka** lenne hajlandó. Ez is

alátámasztja, hogy az anyagi okok természetesen kiemelt jelentőségűek a kitöltők számára.

Abban az esetben, ha a robotizáció és automatizáció a munkahelyek megszűnését okozná, **a válaszadók elsődlegesen, több, mint 80 százalékban az átképzést támogatnák**; ezt követően, még mindig **kétharmadnyi arányban, a szociális megoldásokat**, például az alapjövedelem bevezetésért való lobbizást. A folyamat lassítására, pl. robotadó bevezetésére támasztott igény csak a harmadik helyre került, bár ezt is a megkérdezettek több, mint fele elfogadná. Mindemellett a **kitöltők több mint kétharmada a munkavállalói igények közvetítését** tartja a szakszervezet legfontosabb feladatának, emellett pedig közel a válaszadók fele **információ nyújtást** is megjelölte válaszában.

A fentiek alapján a legfontosabb javaslat a szakszervezetek és illetékes állami szereplők számára, hogy a változás tényét és intenzitását érdemes volna erősen kommunikálni a kiskereskedelemben dolgozóknak, hogy **időben fel tudják venni a versenyt a munkaerőpiaci változással**.

Mivel a válaszadók mind az anyagi, mind az időbeli, távolsági akadályokat jelentősnek érzik, kiemelten fontos lenne, hogy ezt vagy a munkáltató, vagy az állam finanszírozza, lehetőség szerint munkaidőben, így sokkal inkább el lehetne érni a tömeges részvételt a felnőttképzéseken, továbbképzéseken, ami hosszú távon mind a munkavállaló, mind a munkáltató számára kölcsönös előnyöket jelentene.

Melléklet

- Kérdéssor

Válaszadó neve: férfi/nő

Születési éve: _ _ _ _

Legmagasabb iskolai végzettsége:

1 - általános iskola

2 - középiskola (szakiskola, gimnázium, szakközépiskola)

3 - főiskola, főiskolai továbbképzés / egyetem, egyetemi továbbképzés

Munkavégzés helye:

1 – Közép- és Észak-Magyarország

2 - Kelet-Magyarország

3 - Nyugat-Magyarország

4 - Dél-Magyarország

Kérjük, válaszoljon, milyen munkakörben dolgozik jelenleg:

1 – raktáros

2 – szállító, áruforgalmazás

3 – pénztáros/eladó

4 – középvezető

5 – biztonsági őr

6 – csomagoló

7 – takarító, karbantartó

8 – egyéb: _____

Kérjük, válaszoljon, mennyire tartja igaznak az alábbi állításokat:

5 – teljesen egyetértek

4 – inkább egyetértek

3 – nem tudok állást foglalni

2- inkább nem értek egyet

1 – egyáltalán nem értek egyet

1. Az automatizáció, a robotizáció munkahelyek százezreit szünteti meg Magyarországon az elkövetkező években.

2. Az automatizáció, a robotizáció veszélyezteti az állásomat, mert megszüntetheti azt a munkát, amelyet jelenleg végzek.
3. Úgy vélem, jól tudom használni a modern infokommunikációs eszközöket, például a számítógépet és az okostelefont.
4. Szívesen képzem magam, és örömmel tanulok új, a munkaerőpiacon hasznos ismereteket, ha ezt anyagi lehetőségeim megengedik, és be tudom illeszteni a napirendembe.
5. Az elmúlt három évben részt vettem, vagy jelenleg is részt veszek a munkám mellett iskolarendszerű képzésben vagy felnőttképzésben.
6. Volt már olyan képzés, amelyet azért nem végeztem el, mert anyagilag nem engedhettem meg magamnak.
7. Volt már olyan képzés, amelyet azért nem végeztem el, mert túl messze volt, nem fért volna bele a napirendembe.
8. Ha lenne a munkahelyemen olyan képzés, amely ingyenes lenne és a munkaerőpiacon/jelenlegi munkámban hasznosítható ismereteket nyújtana, egészen biztosan elvégezném.
9. Hajlandó vagyok jelentősen eladósodni, hogy a munkaerőpiacon hasznosítható, új ismeretekre, készségekre tegyek szert.
10. Elvárom a szakszervezettől, hogy a munkáltatóval tárgyalásakor képviselje az érdekeim az önfejlesztésem, önképzésem tekintetében is (például: tanulmányi szabadság, tandíjtámogatás).

11. Szívesebben vennék részt egy olyan munkahelyi képzésen, amelyet a szakszervezett szervezett legalább részlegesen, mint amelyet kizárólag a munkáltató vagy egy külső szervezet.
12. Ha látnám, hogy a robotizáció a munkahelyem megszüntetésével fenyeget, akkor a szakszervezettől elvárnám, érje el, hogy támogassa a munkáltató átképzésem.
13. Ha látnám, hogy a robotizáció a munkahelyem megszüntetésével fenyeget, akkor a szakszervezettől elvárnám, hogy próbálja lassítani a technológiai átalakulást a munkahelyeken, például követelje robotadó bevezetését.
14. Ha látnám, hogy a robotizáció a munkahelyem megszüntetésével fenyeget, akkor a szakszervezettől elvárnám, hogy széles körű szociális megoldásokat követeljen, például az alapjövedelem bevezetését.

Ön mit tapasztal, munkahelyén túlterheltek a dolgozók?

Időben megkapják a dolgozók a munkaidő-beosztásukat?

Önnek kellett túlóráznia az elmúlt negyedévben?